

**Sumem
per transformar**

Programa marc de les municipals

2023

**En Comú
Podem**

00. Introducció	05
01. Sumem per protegir les persones, per guanyar en cohesió	09
Educació	09
Universitats	16
Acció social	17
Gent gran	25
Cultura	29
Política lingüística	32
Esports	34
Polítiques públiques de seguretat	35
Salut	38
Consum	42
Joventut	43
02. Sumem per guanyar vida	46
Canvi climàtic	46
Adaptació i mitigació de les conseqüències climàtiques	47
Transició energètica	48
Cap al residu zero	51
Transició agroecològica i alimentació sostenible	52
Patrimoni natural	54
Drets dels animals	55
Planificació urbanística i comunitat	60
Per una mobilitat justa, sostenible i generadora d'equitat	64
03. Sumem per guanyar en democràcia	67
Memòria democràtica	67
Participació	68
Transparència	69
Mitjans de comunicació	69
L'ajuntament, motor de polítiques públiques i d'innovació	71
Polítiques del temps i dret al temps	75

04. Sumem per guanyar en feminisme i la lluita contra l'odi	77
Municipalisme feminista	77
Polítiques feministes i LGTBI+ en l'acció de govern	78
Migració, ciutadania i refugi	83
Lluita contra l'odi	88
Justícia pròxima	89
Cooperació internacional	89
Europa i món local	90
05. Sumem per guanyar treball i cohesió social	93
Consolidar una economia verda i social	93
Polítiques per avançar en desenvolupament local	94
Foment i creació d'ocupació de qualitat	96
Igualtat en l'ocupació per no deixar ningú enrere	97
La indústria com a motor de l'economia local	99
El comerç fa vida, fa ciutat i crea ocupació	101
Per un turisme local de qualitat, responsable i sostenible i amb una millor qualitat laboral	101
Una economia local de coneixement i innovació	102
Finançament local	103
06. Annexos	105
Uns municipis metropolitans d'oportunitats i de futur	105
Més enllà de l'AMB. Proposta programàtica d'En Comú Podem per als municipis del territori metropolità	114
Sumar per guanyar cohesió territorial: micropobles	117
Agenda 2030 i Agenda Urbana. Un mateix camí per assolir un objectiu comú	120

**Sumem
per transformar**

**Pobles i ciutats
on protegir la vida**

Introducció

Vivim un temps nou i el volem viure en comú i amb esperança. Per construir-lo dia a dia ens cal, més que mai, l'eina del municipalisme, la força de pobles i ciutats valentes on teixir projectes col·lectius, on cuidar la vida i el planeta.

Som municipalistes perquè la quotidianitat és l'únic espai tangible on es van articulant els canvis, on és possible retornar les institucions a la ciutadania i coproduir polítiques de solidaritat. Ho som també perquè les persones tenim més poder del que ens han fet creure. I és als carrers, a les places i als barris, amb els seus equipaments i espais comuns, on la gent comuna va teixint el ventall de pràctiques i vincles que permeten superar injustícies i pors.

Volem ser un referent polític clar, que la Catalunya popular se'l pugui sentir i fer seu. Un espai municipalista que s'articuli a partir de la suma d'actors i d'energies. I que ho faci en cada territori, obert al reconeixement de realitats diferents arreu del país, sensible a cada batec de força i d'intel·ligència col·lectiva.

Volem sumar per arrelar més i millor; per guanyar i vertebrar un escenari de transformacions des d'un projecte de majories.

Calen respostes creatives a reptes emergents (barris verds, sobirania de proximitat, pobles i ciutats feministes, comunitats cuidadores...). I creix també l'aposta per les noves maneres de fer: una política honesta i pròxima, lluitadora i arriscada; que s'assembli a la vida de la gent i no sigui aliena a cap dels seus problemes i inquietuds.

Volem teixir un municipalisme capaç de generar vincles comunitaris en dies d'incerteses, compromès a convertir il·lusions en millores materials. Un projecte per articular l'esperança i donar-li sentit col·lectiu.

Venim de temps difícils, però hem forjat també un bagatge d'alternatives. La crisi de fa una dècada va esperonar les energies ciutadanes del 15M; al 2015 vam trenar confluències en pobles i ciutats per guanyar i sembrar les llavors del canvi, i al 2019 vam consolidar les transformacions fent emergir el nostre espai polític com a indispensable. Al llarg dels últims anys, les coses s'han complicat encara més: la crisi climàtica ha entrat en fase d'emergència, la política de l'odi segueix ben activa, la COVID-19 ha desplegat efectes intensos sobre poblacions vulnerables. I a la sortida de la pandèmia, irrompen la invasió i la guerra i una nova crisi econòmica i social amb la inflació desbocada. Però no ens hem resignat. El municipalisme del bé comú ha mantingut oberta la finestra democràtica, responsable i acollidora. Hem construït espais socials de quotidianitat i aliances publicocomunitàries, hem accelerat i aprofundit les polítiques urbanes de transició ecològica. No ens hem doblegat als múltiples intents d'intimidació orientats a frenar les noves formes col·lectives i saludables de viure les ciutats. I, molt rellevant, s'ha activat un nou cicle de solidaritats de base: xarxes veïnals i comunitàries com a eines de suport mutu enfront dels impactes materials i relacionals de la pandèmia; com a espais de fraternitat i sororitat.

Tot això configura els paràmetres on caldrà, en els propers anys, desplegar una nova onada de municipalisme del comú. El canvi d'època i les seves múltiples dimensions (crisi climàtica, disrupció digital, complexitat quotidiana, eixos emergents de conflicte polític...) tensen els vells contractes de ciutadania i criden a teixir nous paradigmes socials, ecològics i de gènere. Travessem un temps d'incerteses i assumim sense recança el deure ètic de l'esperança. Caldrà bastir escenaris i projectes de reconstrucció des de coordenades inèdites.

Volem superar el vell ordre de jerarquies i traçar un nou mapa d'interdependències, amb el municipalisme com a protagonista. Enfront de la geopolítica dels estats i la banalització bèl·lica, la cultura de pau de pobles i ciutats; enfront de les injustícies globals i les fronteres estatals, la gramàtica d'acollida de les comunitats; enfront de la depredació climàtica dels poderosos, l'ecologisme de la proximitat. Els problemes en majúscules exigeixen govern en minúscula.

Volem pobles i ciutats per viure amb drets i dignitat, on protegir la vida i el planeta, on cuidar les persones i la democràcia. Les polítiques públiques i els sabers compartits han de traçar el camí de la reconstrucció.

El municipalisme en comú dibuixa el territori on arrelar les pràctiques concretes, ciutat a ciutat.

Un projecte que s'articula en cinc eixos de futur:

1. Sumem per protegir les persones, per guanyar en cohesió

Volem un futur de pobles i ciutats inclusives, on tots els projectes de vida es puguin realitzar des del respecte i l'equitat, que reconeixin les cures i les posin al centre de la vida, perquè siguin compartides: un municipalisme en lluita contra discriminacions, desigualtats i bretxes. Un futur on l'habitatge sigui un dret bàsic i l'especulació no hi tingui cabuda. Barris educadors, amb els drets culturals al centre.

2. Sumem per guanyar vida

Volem un futur de pobles i ciutats on protegir en comú la salut i la vida, on fer avançar la transformació urbana i la transició ecològica. Un municipalisme en defensa del clima, on construir sobirania de proximitat: comunitats energètiques locals, gestió pública de l'aigua, model alimentari sostenible. Un futur de barris verds i biodiversitat, mobilitat saludable i col·lectiva, carrers i places sense cotxes, on respirar aire net, conèixer i exercir ciutadania.

3. Sumem per guanyar en democràcia

Volem un futur de pobles i ciutats referents en democràcia, sostingudes pels vincles solidaris i les xarxes de suport mutu, que articulin la protecció de totes les vulnerabilitats. Un municipalisme per cuidar i enfortir la democràcia, amb una política honesta i transparent, amb aliances publicocomunitàries, on la ciutadania exerceixi un paper decisiu en les polítiques

estructurals del seu municipi de manera activa i quotidiana, on es coprodueixin polítiques i es gestionin equipaments com a béns comuns.

4. Sumem per guanyar en feminisme, lluitem contra els discursos d'odi

Les seguretats, la memòria, l'antifeixisme i la lluita contra els discursos d'odi formen part dels nostres valors de transformació. Llitem contra totes les formes de violència masclista i defensem els drets de les dones i l'alliberament dels homes de la cultura patriarcal. Volem pobles i ciutats que construeixen quotidianament igualtat amb diversitat, obertament feministes i LGTBI+, acollidores i interculturals, on el dret a la ciutat ho sigui per a totes les edats. El nostre és un municipalisme que construeix un model de ciutat al servei de les persones, feminista i lliure de discursos d'odi i racisme. On, des de la diversitat, s'impulsen processos d'empoderament comunitari.

5. Sumem per guanyar treball digne

Volem un futur de pobles i ciutats pròsperes i dinàmiques, on la transició digital sigui oberta i inclusiva. Un municipalisme que aposti per ecosistemes públics d'innovació i creativitat; per barris actius, amb comerç de proximitat. Pobles i ciutats amb economies al servei del bé comú: cooperatives, amb creació i distribució col·lectiva de valor; descarbonitzades, circulars i de residu zero. Un municipalisme que no es resigna davant de la precarietat, que impulsa polítiques per a treballs amb drets i salaris dignes.

Són els eixos que articulen una proposta innovadora i valenta, un projecte que aspira a situar el municipalisme com a eix vertebrador d'una Catalunya ecologista, social, feminista i fraterna, d'un món on la paraula *demà signifiqui vida*.

Al llarg dels últims anys, als ajuntaments i als carrers estem traçant camins que humanitzen la política i amplien la democràcia; camins per avançar en comú, forjant ponts de diàleg enfront dels discursos de l'odi i les pràctiques de trinxera.

I volem seguir, amb més il·lusió encara.

Queden moltes coses per canviar, molts privilegis per superar. I preservem intacta la confiança en la força de la gent per fer possibles els canvis.

Volem teixir, en clau col·lectiva, projectes quotidians de reconstrucció. Amb el convenciment que, en dies d'incerteses, cal treballar per pobles i ciutats on cuidar-nos en comú; que en temps d'emergència climàtica, cal treballar per ciutats i pobles on protegir la vida.

El nostre model de poble i ciutat cap a una nova primavera democràtica

Apostem per un nou municipalisme que pretén posar les bases de la transformació verda, la transformació democràtica i la transformació ciutadana. Una nova primavera democràtica que ens apropi al país que volem ser.

El nostre és un municipalisme que construeix un model de ciutat al servei de les persones, feminista i lliure de discursos d'odi. On, des de la diversitat, s'impulsen processos d'empoderament comunitari.

Això vol dir, per començar, que les ciutats i pobles que imaginem se sustenten en l'ecologisme del dia a dia. Apostant per una mobilitat accessible a tothom, més verda i menys gris per tenir un aire de qualitat. I apostant també per la recuperació dels béns comuns, perquè hem viscut ja tres crisis que ens han demostrat que l'energia, que l'aigua, que l'habitatge, han d'estar en mans de la gent i no dels grans oligopolis que cada dia guanyen més i més diners a costa nostra.

Un model compromès amb el futur que fins ara s'ha negat al jovent, la vida independent de les persones amb diversitat funcional i la dignitat de la gent gran. Que situa l'educació pública de qualitat, l'accés universal a la cultura i la creativitat com a clau emancipadora i constructora de ciutadania.

El nostre model de ciutat aposta per economies locals cooperatives i un canvi de model productiu. Un nou model urbà que garanteixi el dret a l'habitatge i la dignitat dels barris, partint de la base de l'equitat territorial.

Un model de ciutat refugi i acollida a persones desplaçades per guerres, per l'emergència climàtica o per violències i persecucions, que promou dinàmiques de cooperació i cultura de pau.

01

Sumem per protegir les persones, per guanyar en cohesió

Som el partit de referència en les polítiques socials i en la lluita contra les desigualtats. Per aquest motiu, disputar ara el sentit de la protecció i de la seguretat, més que el del canvi, esdevé una tasca política clau també per parar els peus a l'extrema dreta. Potenciar els escuts socials municipals per articular un estat local de benestar potent, amb serveis de proximitat per tothom, amb democràcia cultural i equitat educativa, amb transport col·lectiu accessible i amb mínims vitals garantits és una tasca clau per garantir el benestar de les nostres veïnes i veïns.

Transformem per protegir i protegim per transformar, apostant per l'impuls de l'economia de les cures i la seva centralitat en la sostenibilitat de la vida, incorporant els criteris de gènere i accessibilitat universal des de l'inici de totes les transformacions urbanes, implantant un model policial comunitari, de proximitat i arrelat a la comunitat, que defensa els drets civils, el dret a la ciutat i la convivència, lluitant contra les desigualtats educatives, com a pas imprescindible per avançar cap a una igualtat d'oportunitats real, integrant i connectant amb els drets culturals i la participació.

1.1. Educació

La millora de les trajectòries educatives i la garantia d'accés a oportunitats educatives al llarg de la vida de cada infant i jove ha de continuar sent una de les prioritats dels grups municipals d'En Comú Podem. Després d'anys d'incertesa provocats per la COVID-19, els ajuntaments han de continuar entenent l'educació com l'eina fonamental de cohesió social i de garantia d'igualtat d'oportunitats, tant dins com fora de l'escola, amb una mirada de ciutat educadora. Per aquest motiu, cal seguir defensant una educació pública, laica i de qualitat que no deixi ningú enrere.

Els ajuntaments hem d'abordar una realitat educativa complexa des de la incumbència, destinant molts recursos econòmics a una competència el principal competent de la qual és el Departament d'Educació, però volem aprofundir al màxim en els marges que tenim de sobirania educativa municipal. Els incompliments constants per part de la Generalitat de Catalunya en el finançament del sistema educatiu, ja sigui en inversions de construcció i millora en les escoles i instituts públics, en el finançament de les escoles bressol municipals o en els criteris per accedir a una beca menjador, està tensant dràsticament els pressupostos locals. Una situació que cal capgirar, exigint al Govern de la Generalitat que garanteixi els recursos econòmics necessaris per assegurar una educació pública, laica, de qualitat, i que garanteixi els drets a la infància i l'adolescència. Alhora, el Govern de la Generalitat ha de reconèixer els ajuntaments com a entitats educatives, tal com es recull a la Llei d'educació de Catalunya.

Per continuar progressant en l'àmbit educatiu local, és imprescindible avançar en l'educació i la criança de la petita infància; en la relació famílies - escola - comunitat educativa; en la lluita no només contra la segregació escolar, sinó també contra la segregació educativa a les activitats extraescolars i d'estiu; en l'impuls de projectes educatius que garanteixin la igualtat d'oportunitats i combatin les discriminacions de gènere, de diversitat sexual i xenòfobes; en la implantació de polítiques que garanteixin l'èxit educatiu en sentit ampli; en l'acompanyament educatiu al llarg de la vida per reduir l'abandonament escolar i oferir noves oportunitats tant a les persones joves com a les adultes; en l'ampliació de la xarxa municipal per a l'educació; en la incorporació de nous recursos educatius, així com en la cura del benestar de l'alumnat.

1.1.1. Petita infància

En l'àmbit de la petita infància, la incorporació de noves polítiques, i també el reforç de les existents, ha de ser una de les prioritats dels ajuntaments en el proper mandat. Per exemple, el suport de la integració de l'etapa 0-2 en la xarxa educativa, incorporant noves places públiques i transitant cap a la universalització dels serveis educatius de qualitat, assequibles, de proximitat i diversos, amb l'escola bressol pública com a pal de paller i, també, fomentant espais familiars de criança per a petita infància no escolaritzada amb les seves famílies. Les necessitats de les famílies són cada vegada més diverses i, per tant, cal diversificar també els serveis educatius i els suports públics; per fomentar la socialització dels infants, la detecció i atenció precoç de necessitats específiques de suport educatiu especial als infants dels nostres pobles i ciutats són mesures que han de garantir l'equitat i l'educació inclusiva des de la petita infància.

Propostes:

- Donarem suport a la integració de l'etapa 0-3 en la xarxa educativa pública gratuïta per a les famílies.
- Treballarem per garantir l'ampliació de l'oferta de places públiques d'escoles bressol mitjançant un nou acord amb la Generalitat de Catalunya que transiti cap a la universalitat del servei en els propers anys i que garanteixi un finançament millor als ajuntaments per seguir avançant en l'educació de qualitat i inclusiva a les nostres bressol.
- Incorporarem la tarifació social en els preus públics per garantir l'accés equitatiu a les escoles bressol en les edats sense gratuïtat i en els serveis d'alimentació mentre no s'estengui al segon cicle infantil el model de beques menjador existent.
- Impulsarem campanyes de sensibilització i activació de la demanda per atraure a les escoles bressol els col·lectius més vulnerables i més infrarepresentats.
- Fomentarem espais familiars de criança municipals per a nadons i infants fins als tres anys no escolaritzats com a lloc de trobada de les famílies per al joc i la socialització dels seus fills i filles, per fer comunitat i per donar-se suport mutu entre les famílies, i assessorarem els i les professionals d'educació infantil en col·laboració amb els equips de pediatria dels nostres centres d'atenció primària de salut.

- Crearem espais de negociació amb agents socials i sindicals per acabar amb la precarietat laboral d'algunes professionals de l'etapa educativa 0-3, explorant la possibilitat de recuperar la gestió directa d'aquests serveis d'educació públics essencials.
- Instarem la Generalitat de Catalunya a garantir la universalitat de l'etapa educativa 0-6 anys per facilitar la igualtat d'oportunitats entre infants.
- Elaborarem i donarem a conèixer un catàleg de recursos del territori per als infants de 0 a 6 anys i les seves famílies, incorporant-hi l'oferta d'escoles bressol, els diferents espais familiars i altres iniciatives i projectes de criança reconegudes, així com el canguratge públic, integrant tots els programes i serveis formatius, culturals, de coneixement del sistema educatiu i d'orientació que puguin oferir-se en el territori per al conjunt de les famílies amb petita infància.
- Obrirem les escoles bressol municipals als barris per tal que esdevinguin equipaments més comunitaris, més enllà de la seva funció escolar, convertint-les en cases de la petita infància de referència per a totes les famílies amb infants mitjançant l'obertura dels seus patis, la cessió d'espais a les tardes i el seu ús els caps de setmana i en períodes vacacionals implementant serveis destinats a la petita infància.

1.1.2. Famílies - escoles - comunitat educativa

La comunitat educativa abasta molt més que professorat i alumnat. La democratització dels espais educatius i la participació de les famílies en l'avenç educatiu en els nostres pobles i ciutats passa per consolidar espais de participació on s'incorporin les famílies. La realització de campanyes de sensibilització conjuntes amb les diferents entitats del sector de les famílies; la importància de la seva implicació en les diferents etapes educatives de les seves filles i fills; la creació d'espais de treball conjunts reals, efectius i decisius, més enllà dels consells escolars municipals, i l'obertura dels centres educatius a la comunitat, s'han de convertir en elements clau que facilitin aquesta integració de les famílies en l'etapa educativa dels nens i nenes.

- Impulsarem un programa municipal de foment de l'acompanyament lector per part de les famílies als seus infants, adaptant-lo a les necessitats de conciliació familiars i implicant-hi les escoles com a agents coneixedors dels programes i d'incentivació de la participació de les famílies des de les escoles bressol fins als instituts i amb la col·laboració de les biblioteques públiques i reforçant les biblioteques escolars.
- Crearem programes d'orientació educativa per a les famílies amb fills i filles en els centres de més complexitat de primària i secundària, combinant accions de capacitació per a l'orientació dels nens i nenes al llarg del seu procés d'escolarització.
- Fomentarem la participació de les famílies a l'escola, especialment les novingudes.
- Impulsarem campanyes de sensibilització conjuntament amb les diferents entitats del sector famílies facilitant-ne la implicació durant les diferents etapes educatives.
- Crearem espais de treball conjunt, efectiu i decisiu més enllà dels consells escolars de centre.

- Obrirem centres educatius a la comunitat com a espais de relació i educació més enllà de l'escola, tant les tardes per a extraescolars diverses i obertes al barri, com els caps de setmana per a espais i patis oberts, així com a les vacances escolars per a campus esportius i lleure educatiu de casals.

1.1.3. Lluita contra la segregació escolar i la segregació educativa i per la igualtat d'oportunitats

La lluita contra la segregació escolar i garantint la igualtat d'oportunitats a la infància ha de continuar sent un dels eixos principals d'actuació dels propers anys. El desplegament del pacte contra la segregació escolar, amb el finançament suficient per part del Departament d'Educació, és la millor eina per acabar amb la segregació i construir una societat més justa i equitativa.

La clara aposta per l'escola pública, de proximitat i de barri, posicionant les escoles al centre de les polítiques dels nostres pobles i ciutats, el reforç de les oficines municipals d'escolarització (OME) i l'acompanyament als centres educatius públics per garantir una escola de qualitat, especialment als centres de màxima complexitat, ha de contribuir a erradicar la segregació escolar als nostres pobles i ciutats.

Propostes:

- Elaborarem i desplegarem pactes locals contra la segregació escolar.
- Apostarem per l'escola pública, de proximitat i oberta al barri.
- Acompanyarem i dotarem els centres d'eines i recursos tant materials com humans incorporant-hi perfils socials, de salut o artístics.
- Donarem suport amb els recursos necessaris a alumnes amb NESE (necessitats específiques de suport educatiu) i exigirem a la Generalitat de Catalunya la incorporació de més vetlladores i professionals d'acompanyament, així com el desplegament del decret d'escola inclusiva.
- Posarem a l'abast beques menjador complementant, quan sigui necessari, els criteris restrictius del Departament d'Educació per avançar en la gratuïtat de l'alimentació saludable i sostenible, així com en la qualitat del temps educatiu del migdia, tant a les escoles com als instituts, treballant per la recuperació dels serveis d'alimentació i la possibilitat de disposar de beques als centres de secundària.
- Facilitarem les activitats d'estiu a totes les famílies que ho necessitin.
- Proporcionarem acompanyament, acollida i suport a les famílies, especialment a les nouvingudes.
- Consolidarem i crearem l'OME (Oficina Municipal d'Escolarització) als municipis on no n'hi ha.
- Impulsarem un sistema de beques que permeti a tots els nens, nenes i adolescents vulnerables d'entre 6 i 16 anys gaudir de, com a mínim, dues tardes per setmana d'activitats extraescolars diverses, de qualitat, assequibles i de proximitat amb una oferta articulada del territori connectant AFA, escoles, instituts, equipaments i entitats.

- Implementarem programes municipals d'estiu que incloguin una àmplia gamma d'activitats de qualitat certificada i assequibles per a les famílies amb menys recursos econòmics.
- Elaborarem projectes educatius integradors incorporant la participació comunitària i agents i activitats culturals en els nostres centres escolars.
- Demanarem un augment de recursos a la Generalitat de Catalunya per incorporar més escoles municipals de música i dansa als nostres pobles i ciutats amb el finançament necessari per oferir uns serveis de qualitat.

1.1.4. Eduquem en igualtat

Els centres educatius dels nostres pobles i ciutats s'han de convertir en espais on s'educa en la igualtat. Tots han de ser espais segurs i lliures de qualsevol mena de discriminació o violència. La promoció de campanyes, accions i espais de sensibilització, l'educació i formació envers la diversitat, així com la promoció d'espais d'higiene femenina als centres educatius, promoguts conjuntament amb el Departament d'Educació, han de fer avançar els nostres centres escolars cap a espais més igualitaris i que acabin amb la discriminació.

Propostes:

- Garantirem que tots els centres siguin espais segurs i lliures de qualsevol mena de discriminació o violència.
- Promourem campanyes, accions i espais de sensibilització, educació i formació envers la diversitat, conjuntament amb la comunitat educativa i les entitats de referència més pròximes.
- Promourem espais d'higiene femenina als centres educatius mitjançant el desplegament d'accions combinades amb el Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya.
- Impulsarem l'educació afectivosexual des de l'educació infantil, i durant tots els cicles educatius i formatius, incorporant elements als plans educatius d'entorn, tant per a l'alumnat com per a les seves famílies.
- Promourem i afavorirem la implementació de programes de formació en masculinitats igualitàries en centres educatius, de joves, cívics i esportius, incloent-hi la formació de professionals dels serveis municipals.
- Fomentarem l'augment de la participació dels pares en l'educació dels seus fills i filles de manera orientada cap a la igualtat de gènere mitjançant programes de preparació a la paternitat i educació en paternitats positives.

1.1.5. Èxit educatiu

Garantir l'èxit educatiu per acabar amb l'abandonament escolar prematur ha de continuar sent un dels objectius principals dels futurs governs locals. L'impuls de biblioteques escolars com a espai de relació entre les famílies i l'escola per desenvolupar accions conjuntes per al foment de la lectura i la cultura; la promoció, conjuntament amb els centres educatius i la comunitat educativa, d'espais de coneixement, debat i formació fora de les aules, i el suport i impuls de les escoles de segona oportunitat com a membres de la comunitat educativa, han de col·laborar a evitar l'abandonament escolar prematur.

Propostes:

- Contribuirem a combatre l'abandonament escolar prematur mitjançant el desplegament de les polítiques següents:
  - Desenvoluparem plans locals de prevenció i lluita contra l'absentisme escolar basats en circuits eficients d'identificació i adaptats a les diferents tipologies de casos.
  - Implementarem programes locals de mentoria per a infants i joves d'entre 12 i 18 anys que s'hagin identificat com a absentistes o en risc de ser-ho.
  - Desplegarem serveis locals d'orientació per donar suport i eines específiques als centres educatius, al jovent i a les seves famílies.
  - Exigirem al Departament d'Educació que faciliti les dades del Registre d'Alumnat de Catalunya (RALO) per tal que tots els municipis puguin fer l'anàlisi i el seguiment del seu alumnat a partir de les dades.
- Avançarem en la universalització de l'etapa 16-18 per garantir una oferta suficient de places públiques, tant a la formació professional com al batxillerat, amb possibilitats formatives diverses per tal que els i les adolescents segueixin el seu aprenentatge en centres educatius, de manera que s'afavoreixin les seves trajectòries de formació i d'inserció laboral.
- Desplegarem una estratègia local de segones oportunitats, ajustada al perfil dels i les joves que han abandonat els estudis i es troben en situacions d'especial vulnerabilitat social.
- Impulsarem el reconeixement i la integració de les escoles de segona oportunitat com un recurs important, valuós i complementari dins del sistema educatiu.
- Desenvoluparem accions conjuntes per fomentar la lectura i la cultura amb la creació de biblioteques escolars com a espai de relació famílies/escola.
- Fomentarem la filosofia com a fonament en l'educació crítica mitjançant la promoció, conjuntament amb els centres i la comunitat educativa, d'espais de coneixement, debat i formació més enllà de les aules.

1.1.6. Acompanyament educatiu al llarg de la vida

Cal un impuls de polítiques educatives que garanteixin l'acompanyament educatiu al llarg de la vida, mitjançant el treball conjunt entre els centres educatius en les seves diferents etapes educatives.

Propostes:

- Promourem una xarxa de formació al llarg de la vida, liderada pels ajuntaments i amb participació dels diferents centres i serveis implicats, que fomenti:
  - L'impuls de la coordinació dels diferents centres educatius del municipi, promovent alhora la informació dels diferents itineraris formatius existents al municipi.
  - L'anàlisi de les necessitats formatives del municipi
  - L'establiment de dispositius d'orientació que puguin derivar persones adultes als diferents serveis i recursos de la xarxa en funció de les seves necessitats.
  - La creació de vincles, relacions i treball conjunt entre centres de diferents etapes educatives.
  - La consolidació i l'acompanyament educatiu al llarg de la vida, dotant la ciutadania d'entorns per a oportunitats d'aprenentatge.

1.1.7. Xarxa municipal per l'educació

La promoció de xarxes educatives de viles i barris, en contacte amb les entitats, els comerços i les veïnes i els veïns, s'està revelant com una política útil d'integració dels projectes educatius de centre com a projectes educatius dels municipis en clau de pobles i ciutats educadores. Aquesta transformació ha d'anar acompanyada del desplegament de plans educatius eficients i efectius als nostres municipis.

Propostes:

- Elaborarem plans educatius de pobles i ciutats eficients.
- Impulsarem la creació de plans estratègics d'equipaments municipals, incorporant la mirada educativa al centre de la seva elaboració.
- Promourem les xarxes educatives de barri, incorporant-hi entitats locals, comerços, equipaments i serveis públics, veïnes i veïns.

1.1.8. Recursos - benestar

El sistema educatiu funciona quan hi ha recursos econòmics que garanteixen una educació pública i de qualitat. Cal que la Generalitat de Catalunya destini el 6% del seu PIB al Departament d'Educació de Catalunya, i que aquest traslladi aquests recursos al món local, respectant l'autonomia local, per avançar en el model educatiu que el país necessita.

Des del món local cal vetllar per l'ampliació de l'oferta de places públiques de formació professional, creant consells de l'FP en l'àmbit local i col·laborant amb el departament en la diagnosi de les necessitats territorials. Cal vetllar perquè la Generalitat inverteixi en l'adequació d'elements de climatització i la instal·lació de plaques solars als nostres centres esco-

lars, així com treballar per aconseguir entorns escolars segurs, mitjançant elements de pacificació i ampliant les zones verdes al voltant dels nostres centres escolars per guanyar espai públic d'estada on trobar-se i enfortir les relacions i les comunitats educatives.

Propostes:

- Vetllarem per la coordinació i l'ampliació de recursos per combatre l'assetjament escolar i per tenir cura de la salut mental de l'alumnat.
- Treballarem per ampliar l'oferta de places de formació professional pública, prioritzant l'impuls de l'FP dual, elaborant estudis de necessitats educatives territorials, implicant les famílies en la diagnosi i creant els consells de l'FP amb participació de tota la comunitat educativa local.
- Crearem mecanismes de coordinació amb el Departament d'Educació i el Consell de la Formació Professional de Catalunya per implementar mecanismes útils d'orientació educativa.
- Estudiarem alternatives per garantir una bona climatització als centres educatius dels nostres pobles i ciutats, adequant-los a la nova realitat climàtica mitjançant l'ús d'energies verdes i fomentant instal·lacions educatives més eficients.
- Vetllarem per disposar d'unes instal·lacions educatives de qualitat als nostres pobles i ciutats, treballant per l'eliminació dels barracons existents tant en escoles de primària com de secundària.
- Pacificarem els voltants dels centres educatius dels nostres pobles i ciutats promocionant un transport públic eficient, adequant vies segures per a la circulació d'infants, bicicletes i patinets elèctrics, i ampliant les zones verdes adjacents amb els entorns educatius.

1.2. Universitats

La universitat té una dimensió com a organització molt important; unes funcions socialment i econòmicament decisives, com ara la formació i la creació de coneixement, la transferència, la valorització i el compromís social, i per tant uns reptes de present i de futur de primer nivell. Les dades disponibles constaten una molt notable resposta qualitativa i quantitativa de la universitat catalana que la situen, en la majoria dels àmbits, en un dels primers llocs entre les universitats espanyoles. Des del món local hem de ser element catalitzador per facilitar que l'entorn universitari segueixi amb la seva aposta cohesionadora i creadora de talent als nostres territoris.

Propostes:

- Establirem acords de col·laboració amb les universitats per promoure la recerca aplicada, la ciència oberta i la ciència ciutadana entre la població dels seus municipis o l'àmbit comarcal de referència.
- Facilitarem serveis d'informació i orientació universitària per a joves i adolescents dels municipis, amb un focus especial en la població en situació de risc social mitjançant programes d'acompanyament i mentoria.
- Implementarem aules d'estudi nocturnes en espais públics i biblioteques municipals per afavorir un entorn d'estudi adequat en període d'exàmens.

- Enfortirem les relacions entre les universitats i els serveis municipals de promoció econòmica per afavorir la transferència i la innovació del teixit productiu dels municipis amb centres universitaris.
- Establirem acords per millorar la mobilitat verda en els accessos i els desplaçaments als centres universitaris.
- Coordinarem les agències i els programes per la igualtat i contra la discriminació d'universitats i ajuntaments.

1.3. Acció social

La vulnerabilitat i les desigualtats socials afecten greument els nostres pobles i ciutats. Són la causa que moltes persones no puguin accedir a unes condicions de vida dignes. Afecten greument col·lectius especialment vulnerables com la gent gran que viu sola, dones soles amb infants a càrrec, persones amb diversitat funcional o persones migrades amb feines precàries, entre d'altres.

El risc d'exclusió social als nostres pobles i ciutats està fortament condicionat per factors estructurals i per les diferents crisis que es donen al llarg del temps. Sense estar recuperats de la crisi financera del 2008, els ens locals han hagut d'afrontar les conseqüències socials de la pandèmia de la COVID-19 i, ara, els riscos econòmics i socials derivats de l'augment de preus amb motiu de la guerra a Ucraïna, que tenen un fort impacte en els col·lectius vulnerabilitzats tant en els aspectes de privació material com en els del seu benestar emocional, així com en la seva participació en la vida social i comunitària.

Els ajuntaments som les administracions públiques que ens trobem, en primer lloc, davant dels efectes de l'exclusió social. Propers a les principals necessitats socials de la ciutadania, a la vegada rebem l'impacte de les conseqüències de les polítiques insuficients del Govern de la Generalitat i del Govern de l'Estat per fomentar la inclusió.

En aquest context, els ajuntaments tenim la responsabilitat de fomentar polítiques per fer efectiva la inclusió social, entesa com a igualtat entre homes i dones, entre joves i gent gran, cuidadora, que integri la diversitat, garanteixi l'equitat de gènere, una vida independent de les persones amb diversitat funcional, erradiqui la pobresa infantil i treballi per una vida digna per als col·lectius més vulnerables.

Les polítiques d'inclusió social han de potenciar l'acció comunitària com a motor de canvi, enfortint també les xarxes de suport social i comunitari, creant els espais adients perquè tothom pugui desenvolupar el seu projecte de vida, sense deixar de donar resposta a les emergències socials.

Els serveis socials locals són el sistema de protecció que ha de vetllar perquè es duguin a terme les polítiques d'inclusió social. Enfortir i desenvolupar uns serveis socials orientats a les principals necessitats socials i de qualitat és un dels reptes principals dels ajuntaments i ens locals.

1.3.1. Uns pobles i ciutats com a comunitats inclusives

Per esdevenir una comunitat inclusiva, el primer pas és reduir les desigualtats i assolir unes condicions de vida digna per a tothom. Aquest objectiu s'ha de concretar en una aposta política que destini els recursos suficients en la lluita contra la desigualtat a totes les polítiques públiques.

Propostes:

- Treballarem perquè el 15% del pressupost municipal es destini a promoció social.
- Exigirem a la Generalitat el finançament per dotar els serveis socials d'un pressupost i de professionals suficients i amb perfils complementaris als equips bàsics d'atenció social (EBAS), com ara professionals de psicologia, d'integració social (TIS), de teràpia ocupacional, etc., d'acord amb les necessitats del municipi, i promourem que els ajuntaments facin una anàlisi de l'impacte de totes les seves polítiques en la reducció de les desigualtats als seus municipis.
- Promourem la perspectiva interseccional en la lluita contra les desigualtats amb un disseny organitzatiu que permeti treballar amb una visió integrada i en equips multidisciplinaris l'atenció a les persones.

1.3.1.1. Habitatge digne i lluita contra el sensellarisme

Els grups municipals d'En Comú Podem treballarem per la creació de dispositius d'atenció a persones sense llar arreu del territori. Amb l'objectiu que ningú dormi al carrer:

- Vetllarem perquè les polítiques d'habitatge compleixin la seva funció social:
  - Treballarem perquè s'incrementi l'oferta d'habitatge públic per als col·lectius més vulnerables.
  - Exigirem l'increment d'habitatges destinat a les meses d'emergència.
  - Dignificarem els serveis d'allotjament d'urgència, garantint la transparència en l'accés i la provisió d'espais adequats per a famílies i persones vulnerables.
  - Impulsarem oficines municipals i unitats de mediació davant dels desnonaments, prestant atenció, acompanyament i ajut a les persones que no poden fer front al pagament dels seus habitatges.
- Lluitarem per unes bones condicions energètiques a l'habitatge:
  - Executarem polítiques de rehabilitació orientades a les persones vulnerables i les comunitats de veïns i veïnes no organitzades per tal d'aconseguir reduir el consum energètic i millorar el confort tèrmic.
  - Aplicarem la Llei 24/2015 i, promocionant la cultura i l'empoderament energètic als nostres pobles i ciutats, acompanyarem i defensarem la ciutadania davant dels abusos del mercat elèctric, exigint a les companyies subministradores la seva responsabilitat en les situacions de pobresa energètica.
  - Assessorarem la ciutadania perquè es pugui acollir al bo social per tal d'evitar l'increment del deute de famílies en situació de vulnerabilitat.

- Impulsarem oficines municipals d'assessorament energètic i de lluita contra la pobresa energètica, com a servei de prevenció, informació i comprensió respecte a les factures de llum, aigua i gas, i promourem l'ús racional de l'energia.
- Exigirem al Govern de la Generalitat la implicació i responsabilitat per fer complir la llei a les subministradores.
- Reivindicarem un canvi normatiu per a un accés a la protecció prevista a la llei que no requereixi l'expedició de certificats per part dels serveis socials municipals.
- Garantirem que tots els municipis disposin d'un pla per erradicar el sensellarisme.
- Elaborarem programes a tots els municipis de més de 20.000 habitants amb habitatges o allotjaments compartits per a persones sense llar alhora que serveis d'atenció diürna. A més, impulsarem projectes de Housing First o Housing Led en aquestes poblacions.
- Defensarem que els consells comarcals despleguin equips d'atenció al carrer i als assentaments per detectar i atendre persones en situació de sensellarisme.
- Incorporarem les persones sense llar en la reserva de pisos de promoció pública.
- Revisarem les ordenances de convivència als ajuntaments per garantir l'eliminació d'accions de persecució a persones en situació de sensellarisme.
- Realitzarem a tots els municipis estudis sobre el nombre de persones sense llar que pernocten en el seu territori i les seves condicions.
- Farem una anàlisi sobre l'arquitectura i urbanisme hostils existents al municipi per tal d'erradicar-los.

1.3.1.2. Uns ingressos dignes per a tothom

- Treballarem per un sistema de prestacions i ajudes socials locals que doni resposta a les noves necessitats socials i als col·lectius en situació de més vulnerabilitat i que simplifiqui el sistema actual.
- Promourem ordenances, reglaments i altres regulacions locals per objectivar les prestacions socials i garantir el dret i l'agilitat en la resposta.
- Vetllarem perquè tota persona amb el dret a la renda garantida de ciutadania, l'ingrés mínim vital o qualsevol altra prestació econòmica hi tingui accés.
- Impulsarem, als ajuntaments de més de 20.000 habitants, oficines de prestacions que millorin la primera atenció i avancin en la finestra única i la desburocratització.
- Combatrem la feminització de la pobresa amb programes que atenguin les situacions de risc social des d'una perspectiva de prevenció i emancipació.

1.3.1.3. Dret a l'alimentació per a tothom

- Prioritzarem les targetes moneder davant d'altres models assistencials de garantia alimentària.
- Donarem suport a les iniciatives comunitàries de producció d'aliments adreçades a la població més vulnerable.
- Implementarem clàusules específiques en la contractació local que garanteixin una alimentació saludable per a les usuàries dels serveis de restauració dels serveis públics, incorporant-hi la venda de proximitat dels productes agroalimentaris i agraris, així com les recomanacions alimentàries i dietètiques com la compra pública segons criteris de justícia social i sostenibilitat ambiental. Promourem aliances amb els comerços del municipi per garantir una cistella bàsica de productes frescos davant de situacions d'incertesa i alta volatilitat dels preus de l'alimentació.
- Reforçarem tots els programes de distribució d'aliments que tinguin com a objectiu un accés universal a aquests a un preu assequible.

1.3.1.4. Lluita contra les bretxes digitals

- Promourem mecanismes perquè les famílies sense accés a internet puguin ser fàcilment assessorades a l'hora d'efectuar les diferents gestions administratives, per fer-los més accessibles. Així mateix, proporcionarem eines perquè els fills i filles escolaritzades puguin accedir a internet, especialment entre les famílies migrades.
- Desenvoluparem estudis municipals entorn de la viabilitat de xarxes municipals per al desplegament d'accions grupals per reduir la bretxa digital i fomentar projectes de formació i d'acompanyament a famílies i persones grans que queden excloses de serveis i recursos.

1.3.1.5. Promoure el benestar emocional i els vincles comunitaris

Els serveis socials són un fonament per a la salut relacional de la població davant de situacions de risc d'exclusió o aïllament. Prioritzarem l'impuls de projectes contra la solitud no volguda, grups de dol, grups de suport mutu de famílies cuidadores, acompanyament a la criança...

- Promourem serveis per al benestar emocional d'infants i joves i programes terapèutics i de suport educatiu per a les famílies.
- Impulsarem àpats en companyia o menjadors comunitaris per generar espais de trobada.
- Incentivarem la participació activa en la vida comunitària de totes les persones, i la implicació de tots els agents socials en la inclusió dels col·lectius més vulnerabilitzats.
- Cuidarem els i les que ens cuiden. Incorporarem programes de benestar emocional per a les persones cuidadores.

1.3.2. Les cures, el repte de la comunitat

Les cures són i seran un dels principals desafiaments als nostres pobles i ciutats. Representen un repte per a la igualtat de condicions de vida i per a l'accés de tothom al benestar.

Impliquen tota la comunitat i requereixen un dispositiu de servei públic suficient per donar resposta a les necessitats des d'una vessant professional. L'articulació d'aquest servei públic des dels serveis socials és complexa i representa una de les dimensions en què cal més esforç d'inversió i de millora en la gestió.

Propostes:

- Promourem projectes d'atenció a l'autonomia que garanteixin el dret a decidir de les persones amb dependència sobre la seva vida quotidiana. Treballarem perquè els àpats, horaris i altres serveis vagin adaptant-se a la voluntat de les persones ateses.
- Impulsarem bancs de productes de suport per a l'autonomia personal amb professionals que puguin assessorar les persones per a cada necessitat, impulsant la reutilització i el treball en xarxa amb les entitats.
- Reclamarem a la Generalitat de Catalunya la creació de 8.000 places residencials i que corregeixi els desequilibris territorials de cobertura de serveis, també dels centres de dia. Defensarem una planificació territorial dels serveis que garanteixi la transparència i la proximitat de l'accés dels equipaments, acabant amb la zona única per assimilar-se a les regions sanitàries.
- Promourem un servei d'atenció domiciliària integral als municipis, que garanteixi qualitat, proximitat i estabilitat de les professionals de referència.
- Impulsarem la desmercantilització dels models de gestió que afavoreixin la lluita contra la precarietat, la millora dels convenis del sector, la reducció de l'absentisme i la formació continuada de les persones.
- Promourem el treball integrat del Servei d'Atenció Domiciliària (SAD) amb les EBAS i els equips d'atenció domiciliària dels centres d'atenció primària de salut per assegurar el contínuum assistencial.
- Introduïrem models de gestió del SAD flexibles i públics per adaptar-nos a les necessitats canviants de les persones i impulsar l'acció comunitària i en xarxa amb altres serveis del municipi.
- Impulsarem una planificació territorial de les cures en unitats de gestió més petites, que afavoreixi la proximitat, l'accessibilitat, l'autogestió i l'autonomia dels equips alhora que es treballa amb l'entorn.
- Promourem la formació de les persones cuidadores no professionals i impulsarem espais d'ajuda mútua des dels serveis socials bàsics.
- Crearem serveis que donin suport a les necessitats de les persones cuidadores professionals en el camp de l'assessorament laboral, assistencial, sanitari, residencial i legal.
- Exigirem una gestió ràpida i eficaç dels processos vinculats a la Llei de dependència.

1.3.2.1. Les cures al centre

L'economia productiva reposa sobre una capa d'economia reproductiva, en molts casos no remunerada o invisibilitzada, centrada en la cura de les persones i que recau majoritàriament en les dones. La cura de les perso-

nes es continua resolent sobretot des de les famílies i amb recursos privats. Les àvies, les treballadores migrants i les dones de classes populars i nivell formatiu baix són les protagonistes invisibles de la cura a la nostra societat. Cal avançar en nous pactes socials que atorguin valor al treball de cures i abordin la necessària corresponsabilitat i redistribució equitativa de la cura amb els recursos públics necessaris.

- Desenvoluparem una estratègia municipal per a la democratització de la cura amb actuacions orientades a distribuir de manera més equitativa la responsabilitat de cuidar; promoure la corresponsabilitat dels diferents agents socials per garantir el dret a rebre i proveir una cura digna i de qualitat i reduir les desigualtats socials i de gènere que caracteritzen el model de provisió i recepció de cures actual.
- Crearem un centre de cures, un servei municipal integral i públic d'atenció, informació i derivació. Un equipament municipal de referència que sigui un punt de connexió entre la gestió pública dels serveis, programes i recursos relacionats amb la cura, que treballi coordinadament amb tots els agents del territori i s'adrexi a la diversitat de col·lectius que proveeixen i que reben cura al territori.
- Tendrem a la internalització dels serveis d'atenció domiciliària o la creació d'instruments públics que permetin el control i seguiment públic i la millora de les condicions laborals de cuidadores i cuidadors. En aquest horitzó treballarem per garantir la dotació de recursos suficients que facin possible la qualitat del servei i la dignitat de les condicions laborals.
- Garantirem, sigui quin sigui el model de gestió, la qualitat dels serveis de cura, avantposant elements tècnics i socials per damunt de consideracions exclusivament econòmiques, prioritzant entitats d'economia social i sense ànim de lucre davant d'empreses mercantils.
- Desenvoluparem un programa d'ajuts a la contractació que garanteixi la dignitat de les condicions laborals del personal de cures.
- Elaborarem una guia dels recursos municipals per a la conciliació.
- Desenvoluparem un sistema integrat de targeta cuidadora per a persones cuidadores; treballadores de la llar i de la cura i professionals de la cura. Una targeta gratuïta que serveixi per accedir a recursos personalitzats, acompanyament i suport en les tasques.
- Posarem en marxa un servei de cangur municipal per facilitar la conciliació laboral, personal i familiar, operatiu els set dies de la setmana fora de l'horari escolar: durant la setmana en horari de tarda, i durant el cap de setmana al matí i a la tarda.
- Desenvoluparem un programa d'ajudes per a la contractació de persones treballadores de cures i avaluarem la creació d'un sistema de xecs de pagament per servei o instruments similars.
- Impulsarem la constitució d'empreses de persones treballadores de la llar i de cures amb acompanyament i formació en la cooperativització (tant del treball com del consum) dels serveis de cures.
- Garantirem la qualitat dels serveis de cura externalitzats, donant prioritat a les clàusules tècniques i socials per damunt de les clàusules econòmiques.

1.3.3. Projectes vitals per a tothom

Les persones desenvolupen els seus projectes vitals als pobles i ciutats, que són diversos segons les diferents etapes de la vida, de manera que canvien les necessitats socials.

Les polítiques per als diferents cicles de vida que proposem es concreten en les accions següents:

1.3.3.1. Envel·liment actiu i en comunitat

- Incrementarem la participació social activant l'associacionisme de la gent gran i les xarxes socials informals.
- Lluitarem contra l'aïllament i la solitud no volguda de la gent gran, oferint un conjunt de serveis i promovent la participació comunitària.
- Fomentarem els habitatges tutelats de caràcter públic i afavorirem la creació de projectes d'habitatge comunitaris.
- Promourem ciutats i pobles amigables amb l'objectiu d'adequar els espais per a la gent gran a les seves necessitats per desenvolupar una vida autònoma i independent.
- Garantirem un envelliment digne i autònom a les persones grans LGTBI+, al municipi en general, i als centres i residències en particular. Inclourem en els plecs de clàusules per a la contractació de la gestió de residències de persones grans de titularitat municipal l'obligatorietat que tot el personal estigui format en la diversitat LGTBI+, així com d'altres formes de discriminació com l'edatisme o la xenofòbia, per a la seva sensibilització i per garantir els drets de les persones LGTBI+ i d'altres col·lectius de gent gran.

1.3.3.2. Pels drets de la infància i l'adolescència

- Impulsarem plans municipals de drets i oportunitats per a la infància. Apostem per una visió transversal, facilitadora de la coordinació entre els diferents serveis que s'hi adrecen, amb una mirada universal i amb atenció prioritària als infants i adolescents en situacions de més vulnerabilitat per tal que comptin amb figures de referent únic per a nens i nenes amb alguna problemàtica sociofamiliar, elaborant de plans integrals d'infància, d'actuació intensiva i sostinguda que no estigmatitzin els nens i nenes en risc.
- Atendrem totes les necessitats del cicle 0-3: impulsarem equipaments i programes de suport suficients. Cal que la titularitat, el finançament i la gestió d'aquests equipaments i programes siguin públiques, com a garantia de qualitat, equitat i accés lliure i gratuït per a totes les famílies que ho demanin.
- Difondrem els drets de la infància i incorporarem la seva mirada en l'elaboració de pressupostos municipals i per donar-hi el màxim reconeixement polític possible en els organigrames municipals.
- Cocrearem espais públics i impulsarem millores en equipaments amb infants i adolescents per tenir en compte les seves visions i necessitats específiques en l'entorn dels nostres pobles i ciutats.

- Farem revisió del sistema de protecció a la infància en les situacions de violència masclista.
- Concedirem ajuts econòmics per garantir la participació de tots els nens i nenes que ho vulguin en les activitats culturals, educatives, de lleure o esportives dels pobles i de les ciutats.
- Acompanyarem els i les joves sense xarxa familiar.
- Atendrem la situació de persones joves immigrants i extutelades que es troben al carrer promovent recursos per a la seva transició a la vida adulta.
- Exigirem a l'Estat i a la Generalitat que actuïn exercint les competències de protecció dels drets de la infància.

1.3.3.3. Cap a uns pobles i ciutats que garanteixin els drets de les persones amb diversitat funcional

- Assegurarem que qualsevol obra, equipament o servei compleixi els requisits de la Llei d'integració social (LISMI).
- Destinarem pressupost per a la reserva de contractes amb centres especials de treball, tenint en compte els que promouen l'ocupació de treballadores i treballadors amb diversitat funcional amb especials dificultats, però amb la garantia que cap col·lectiu en surti perjudicat.
- Promourem l'accés de persones amb diversitat funcional a l'ocupació, a través de plans d'ocupació, potenciant l'educació i la formació inclusiva.
- Avançarem cap a la vida independent, l'autonomia personal i la participació plena en la vida dels pobles i les ciutats amb propostes d'habitatge adaptat i tutelat en funció de la diversitat de necessitats.
- Vetllarem per l'adaptació del transport públic a les necessitats de les persones amb diversitat funcional.
- Impulsarem l'accessibilitat a la comunicació en els continguts produïts per l'ajuntament (webs, documents, reunions, lectura fàcil) i dotarem de pressupost l'accessibilitat a la comunicació d'actes públics i esdeveniments als municipis.
- Promourem l'oci inclusiu i el temps lliure amb projectes que fomentin activitats recreatives inclusives en equipaments socioculturals i de lleure i projectes de mediació en el lleure per afavorir que les persones amb diversitat funcional puguin participar en la comunitat.

1.3.4. Uns serveis socials comunitaris per la igualtat, la participació i la convivència

Els serveis socials locals són peça clau perquè tot el sistema funcioni i sigui proper a la ciutadania.

Per això proposem:

1.3.4.1. Serveis socials suficients, de qualitat i propers a les persones

- Dotarem els serveis socials d'un pressupost i de professionals suficients per fer front als reptes socials.
- Reforçarem l'atenció integral des dels serveis socials amb salut, educació, cultura, ocupació i habitatge.

- Treballarem per un model de desenvolupament professional als centres de serveis socials amb reconeixement social i que faciliti la seva relació amb la comunitat.
- Potenciarem la participació activa de les persones usuàries dels serveis socials en la definició i seguiment del seu propi pla de treball i promourem la seva vinculació amb les xarxes formals i informals de l'entorn.
- Introduïrem la perspectiva comunitària en els diferents nivells d'atenció (individual-familiar, grupal i comunitària).
- Continuarem reivindicant una implicació més gran de totes les administracions amb competències en els serveis socials municipals.
- Reforçarem la recerca i la gestió del coneixement en els serveis socials.

1.3.4.2. Participació i coproducció de les polítiques socials

- Promourem polítiques coproduïdes conjuntament, dirigides no només a pal·liar les problemàtiques socials, sinó a prevenir-les abans que aquestes sorgeixin i es cronifiquin.
- Interpel·larem la ciutadania i els diferents moviments socials en clau d'agent que han de poder decidir sobre tots aquells projectes que repercuteixin en el municipi.
- Promourem i millorarem els canals de participació per tal de fer-los més accessibles, oberts i transparents. I seguirem fomentant l'ús dels mitjans presencials i digitals que permetin augmentar la participació i que facilitin la màxima diversitat de persones participants.
- Potenciarem la visibilitat de les persones que tenen més dificultat per accedir a la vida pública municipal, adequant els canals de participació a aquesta pluralitat.
- Promocionarem l'associacionisme i la iniciativa social com a forma clau de participació ciutadana i de reforç de la cohesió social.
- Continuarem treballant per aconseguir un nou marc de contractació pública dels serveis a les persones que ens permeti avançar en l'exigència de les clàusules socials, que integri el valor afegit del tercer sector i la prioritització de la qualitat, les condicions laborals i la consideració de les necessitats específiques de les persones usuàries, sobretot de les més vulnerables, per sobre de consideracions econòmiques.
- Defensarem uns serveis públics també amb drets laborals garantits per als treballadors i treballadores del tercer sector que beneficiïn tant les persones usuàries com les professionals.

1.4. Gent gran

Les persones grans, pel fet de tenir una edat determinada, són discriminades amb independència de les seves característiques personals. És l'anomenat edatisme, que els afecta greument i que té com a conseqüència el menysteniment social del col·lectiu. Hi ha una circumstància que empitjora la seva situació: el desconeixement social de l'existència d'aquesta discriminació. L'edatisme és una discriminació soterrada.

Tal com es va concloure al 8è Congrés de la Gent Gran, la discriminació, el menysteniment de la gent gran, té conseqüències molt negatives per a les persones que, tot i mantenir formalment els seus drets com a ciutadanes i ciutadans, en realitat els perden quan disminueix la seva autoestima... i fins i tot poden arribar a rebre maltractaments, molt més habituals del que es pensa. L'exemple més clar s'ha vist en la pandèmia, amb la mortalitat de gent gran en unes residències massificades des de les quals les persones residents, per la seva edat, no van ser derivades a hospitals per indicacions polítiques dirigides a diferents comunitats autònomes, entre les quals el nostre país.

L'edatisme, la poca valoració de les velles (sotmeses a una doble discriminació, com a dones i com a persones grans) i dels vells és el motiu pel qual es dediquen recursos insuficients des de les administracions públiques als serveis a la gent gran, però no és només un problema de manca de recursos, sinó que l'edatisme impregna les actuacions polítiques en tots nivells, inclòs el municipal, i en moltes ocasions es practiquen polítiques caracteritzades pel paternalisme o per la consideració de tot el nostre col·lectiu com a vulnerable únicament per la seva edat.

Hem d'anar a l'arrel del problema i introduir l'edatisme en el debat polític i com a eix conductor de les propostes municipals relacionades amb la gent gran, amb l'objectiu no només de sensibilitzar sobre l'existència d'aquesta discriminació, sinó també de canviar la manera de prendre les decisions polítiques des dels ajuntaments.

Proposem fer ús de la perspectiva de gent gran per entendre la realitat, com una eina molt poderosa, com ja ho és la perspectiva de gènere davant del sexisme, per aconseguir lluitar contra l'edatisme i millorar la nostra qualitat de vida.

La condició indispensable per dur a terme aquesta proposta política municipal passa per la creació d'equips pluridisciplinaris i l'empoderament de la gent gran, que s'ha de traduir en la seva participació en les decisions que els afecten com a col·lectiu. Una participació real amb canals per presentar propostes, incidir en les decisions, fer-ne el seguiment, denunciant, si s'escau, els incompliments produïts.

Propostes generals:

- Realitzarem un pla estratègic d'envelliment integral amb participació real de les persones grans. Caldrà fer prèviament una diagnosi de la situació actual (demografia, serveis...) per poder preveure les necessitats futures, definir els objectius i planificar les accions necessàries
- Crearem o potenciarem la Regidoria de Gent Gran. Crearem, en els municipis on no n'hi hagi, una regidoria que, amb independència dels serveis socials, tingui les competències sobre les problemàtiques relacionades amb la gent gran.
- Incidirem en la defensa dels drets de les persones grans, amenaçades per l'edatisme, en el seu empoderament i en la participació real en els temes que els afecten, sense deixar de banda els aspectes culturals i de lleure.
- Crearem un observatori municipal de l'envelliment que faci un segui-

ment estadístic dels nivells d'atenció dels serveis socials amb relació al col·lectiu i quantifiqui l'evolució del respecte als drets de la gent gran.

- Impulsarem accions dins de les competències de les diferents regidories (habitatge, urbanisme, mobilitat...) que millorin la vida de la gent gran, com ara la promoció de diverses opcions residencials per a les persones grans i la dotació de parcs accessibles i confortables.
- Promourem un llenguatge no edatista en les comunicacions escrites per part de la institució i dels seus treballadors i treballadores.
- Proposarem a l'ajuntament que s'adhereixi al programa Ciutat Amiga de la Gent Gran i es responsabilitzi d'elaborar-ne els objectius, les accions i el seguiment. En els ajuntaments ja inclosos en aquest programa, la regidoria tindrà un paper molt més actiu en el seguiment i la coordinació.
- Farem campanyes divulgatives adreçades a tota la ciutadania per sensibilitzar-la sobre l'existència de l'edatisme, el coneixement de les seves conseqüències i la manera de combatre'l.
- Realitzarem campanyes divulgatives del testament vital com a eina de dignificació de l'acte de morir i del procés anterior i cooperarem en la tramitació i el registre dels testaments vitals.
- Potenciarem la participació real, donant el màxim protagonisme i poder de decisió, en els consells municipals i comarcals de la gent gran i, en el cas que no n'hi hagi, els constituïrem.
- Fomentarem la garantia dels drets de les persones grans mitjançant la implantació de la transversalitat de totes les seves polítiques amb una mirada holística.
- Fomentarem la creació d'una xarxa comunitària per evitar la solitud no desitjada i com a element d'integració social de les persones.

Propostes concretes:

1.4.1. Serveis socials a la gent gran

- Incrementarem els recursos econòmics destinats als serveis d'atenció a la gent gran des de la vessant d'atendre l'autonomia i en la funció d'acompanyament i suport personal, amb la finalitat de mantenir les persones al seu domicili.
- Tendrem a la internalització dels serveis d'atenció domiciliària o la creació d'instruments públics que permetin el control i seguiment públic i la millora de les condicions laborals de cuidadores i cuidadors.
- Universalitzarem la teleassistència que permeti la detecció de caigudes i, fins i tot, de maltractaments, i serveixi per trencar l'aïllament de les persones que viuen soles.
- Potenciarem la informació a la ciutadania sobre els serveis socials de què disposen com a drets de ciutadania.
- Impulsarem serveis d'àpats a domicili per cobrir les necessitats de les persones que tenen dificultats de mobilitat i pocs recursos econòmics, així com els acords amb residències per oferir serveis de menjadors socials i donar cobertura a les necessitats d'una alimentació equilibrada i, alhora, contribuir a la socialització i combatre la solitud.

- Garantirem un servei de transport adaptat per traslladar persones amb mobilitat reduïda als serveis socials que ho necessitin.
- Exigirem al Govern de la Generalitat la creació d'un servei d'ajuda psicològica per a la gent gran.
- Fomentarem les alternatives publicocomunitàries de convivència, donant suport a projectes de cohabitatge cooperatiu en cessió d'ús per a persones grans, i cedint terrenys per a la construcció de centres residencials per part del Govern de la Generalitat.
- Vetllarem perquè totes les residències públiques (les municipals i les dependents de la Generalitat) i les privades tinguin un tracte adaptat a les necessitats i preferències de les persones i funcionin de la manera més semblant a una llar, ajustant-se al nou model de cures, basat en unitats de convivència.

1.4.2. Garantir els drets de la gent gran

Totes les persones grans, les que necessiten els serveis socials i la immensa majoria que no en són usuàries, tenen drets formals de ciutadania. Per aquest motiu, cal que des dels ajuntaments es treballi també en la defensa d'aquests drets, i per això:

- Sensibilitzarem la ciutadania de l'existència de la discriminació de la gent gran (edatisme) a partir de la seva visualització en el llenguatge que s'empra, en els estereotips en què es basa... i en accions que lluitin contra la seva existència.
- Continuarem actuant per disminuir la bretxa de gènere, que en les dones grans se suma a l'edatisme, i incorporarem propostes concretes en l'àmbit dels serveis municipals que mirin de disminuir-la. Mesures com la subvenció del transport públic, l'accés a esdeveniments culturals...
- Reforçarem les oficines d'atenció ciutadana per facilitar la realització de gestions administratives, així com un primer assessorament legal en els temes que afecten el col·lectiu, com problemes de consum... i, fins i tot, en el desenvolupament del seu dia a dia, com la legislació referida a herències, contractes bancaris, pensions, renda garantida, testament vital.
- Exigirem legislació estatal que permeti que tothom tingui accés als serveis bancaris, garantint un mínim d'oficines que disposin de personal especialitzat en l'atenció de les persones grans i evitant l'exclusió financera a causa del tancament de moltes oficines bancàries, que els obliga a desplaçar-se a sucursals allunyades del domicili.
- Detectarem les situacions de pobresa econòmica de les persones grans i prendrem mesures per apaivagar-ne les conseqüències. Continuarem lluitant contra una de les seves manifestacions, la pobresa energètica, amb auditories energètiques i rehabilitacions a la llar per millorar les condicions de confortabilitat i reduir els costos energètics.
- Elaborarem un pla contra la solitud no desitjada que inclogui adequar espais a les necessitats de les persones grans perquè esdevinguin llocs de socialització i participació en la vida comunitària.
- Potenciarem els casals cívics intergeneracionals. Intensificarem la relació de les persones grans amb altres entitats socials com a eina de

lluita contra la soledat i com a espai de socialització que tendeixi a la integració social.

- Potenciarem el voluntariat de les persones grans com a forma de continuar servint la societat, aplicant els coneixements i l'experiència acumulada i com a via de realització personal.
- Posarem a l'abast de la gent gran la formació que els permeti créixer personalment i empoderar-se i a l'abast de tota la ciutadania la formació necessària per afrontar amb orgull l'etapa de l'envelliment.
- Crearem equips multidisciplinaris especialitzats en la detecció de maltractaments.

1.5. Cultura

La cultura és un bé públic, un pilar del benestar de les persones. En aquest sentit, En Comú Podem esdevé un pilar fonamental en la construcció de la ciutat de persones, hereves de la seva tradició i del seu cosmopolitisme, del seu patrimoni i de les seves migracions que ens configuren el present des dels seus valors simbòlics i creatius i que ens permeten projectar-nos al futur. La cultura forma part de les polítiques de transformació i cohesió des d'una perspectiva individual i col·lectiva alhora que és democràcia, és aprenentatge i sabers, és construcció de capacitat crítica. La cultura són cultures, és creació, són coneixements, ho és la ciència i la ciutadania. Amb la cultura incidim en la inclusió i la proximitat i en el patrimoni i la memòria, en el coneixement, l'aprenentatge i el pensament configurem educació. La cultura es construeix amb i per la ciutadania i els creadors i creadores. La cultura ha de recuperar centralitat i especialment s'ha d'adaptar a la realitat present, des de la perspectiva d'interdisciplinarietat de llenguatges i dels nous llenguatges, i dels recursos en la producció, l'accés i la difusió.

Les polítiques culturals s'han de bastir des d'un equilibri entre la creació, la producció, la promoció i la difusió, però l'eix fonamental ha de ser la ciutadania.

Ens toca pensar en els continguts i menys en les pedres, i especialment pensar els diferents formats. Reforçar les xarxes i els equipaments, reconèixer el paper rellevant i cabdal de la ciutadania, l'associacionisme i els i les professionals.

En el compromís per accentuar la cultura i la garantia d'accés al coneixement i l'aprenentatge dels llenguatges artístics, pren encara més valor cercar les complicitats, establir concertacions, concretar propostes de gestió i afavorir les sinergies culturals.

Tenim el convenciment que hem de passar de la cultura invisible a la cultura en clau de cohesió, de la cultura com a bé de consum a la cultura com a dret de primer ordre, de la cultura dels grans esdeveniments a la cultura de proximitat, de la cultura d'equipaments isolats a la cultura en xarxa, de la cultura d'aparador al talent, el risc i el compromís, amb la complicitat de la ciència, la tècnica i les humanitats i el compromís per una cultura amb treballadors i treballadores amb drets i deures laborals.

Volem vehicular un procés que ens porti de la cultura de l'entreteniment a una cultura educadora, de la cultura tradicional estàtica a la cultura po-

pular integradora i participativa. Passar de la política cultural elaborada a cop de grans esdeveniments a la cultura participativa, feta des de la societat, la concertació i el compromís mutu.

En definitiva, una cultura que formi ciutadania crítica i amb valors (educació i transformació social), que sigui pilar del benestar (emancipació i inclusió), que participi de la sortida de la crisi d'una manera ostensible i que participi de la projecció del país (des dels pobles i les ciutats).

En aquest sentit, apuntem algunes de les idees força i propostes:

- Impulsarem projectes culturals en xarxa amb el teixit social, educatiu i cultural de la ciutat. Que prevegin també accions amb la salut, l'esport, les entitats veïnals... Cal retorn social i complicitat dels agents en el projecte.
- Incorporarem des d'una mirada renovadora i crítica la formació, la participació, la creació, la producció i la difusió, integrant els llenguatges, la contemporaneïtat i els creadors i creadores de manera activa.
- Fomentarem les relacions entre individus, col·lectius i cultures, promovent els valors de participació, democràcia, llibertat i solidaritat, i posarem a l'abast de la ciutadania el coneixement de formes diferents de vida i pensament.
- Fomentarem la creació de manera que impregni tota la intervenció.
- Garantirem i promourem l'accés de la ciutadania a les pràctiques artístiques actuals en sentit ampli.
- Fomentarem la reflexió, el debat i el treball intel·lectual sobre arts i el pensament contemporani.
- Afavorirem que la creativitat es converteixi en un element motor de la ciutat.
- Crearem o reforçarem el Consell de Cultura i les Arts com a espai de reflexió i debat estratègic.
- Impulsarem mesures adreçades a garantir l'accés a la cultura de tota la població, amb independència de la seva capacitat econòmica, mitjançant l'aplicació de mecanismes de tarifació social.

1.5.1. Les propostes estructurants de la cultura. Cohesió, inclusió, participació i proximitat

- Promourem el compromís per un acord cultural de ciutat mitjançant un procés de debat obert per establir missions, objectius i propostes a mitjà i llarg termini.
- Fomentarem la reflexió, el debat i el treball intel·lectual sobre les arts i el pensament contemporani a través del Consell de Cultura i les Arts. Un consell de cultura actiu i propositiu que alhora tingui com a funció l'intercanvi i els aprenentatges creuats dels creadors i creadores locals i l'associacionisme formal i informal.
- Fomentarem la cultura inclusiva i diversa en els serveis, les programacions i els actes festius. Interacció i diàleg intercultural.
- Impulsarem les manifestacions de la cultura popular com a estratègia en la creació de comunitat i arrelament.

- Impulsarem la funció socialitzadora i creativa del teixit sociocultural.
- Convertirem les entitats culturals en protagonistes dins del projecte de ciutat i els equipaments culturals en actors i referents en les polítiques d'acollida i sentiment de pertinença.
- Monitorarem els nostres equipaments culturals amb indicadors socials i sostenibles tant des del punt de vista del servei com de la vessant energètica i amb autoavaluacions qualitatives i quantitatives.
- Passarem de la subvenció al contracte programa com a mesura de foment i preveurem línies de suport a projectes efímers.
- Adequarem les activitats, programacions i serveis culturals a horaris que afavoreixin les polítiques dels nous usos del temps.
- Actuarem per adequar l'accés als equipaments i espais d'oci per a les persones amb diversitat funcional.
- Oferirem la formació en inclusió als conjunts de treballadors i treballadores dels equipaments i serveis culturals i garantirem aquestes polítiques en els serveis externs.
- Incorporarem els suports de format digital, en totes les seves variants, per facilitar l'accés cultural.
- Afavorirem, potenciarem i desenvoluparem polítiques actives envers els i les joves i l'accés a la cultura, la creació i el gaudi cultural (fòrums de participació sectorial, ajudes, carnet cultural, espai d'autogestió i coworking...).
- Promourem la presència de les dones en la creació, la programació i els serveis. També en la política de memòria.
- Impulsarem l'artesanía.
- Impulsarem un model d'oci lúdic, no consumista, de manera participada per als i les joves. Un oci responsable en espais saludables.
- Establirem punts liles, destinats a informar i sensibilitzar sobre les actituds masclistes i els comportaments sexistes, així com prevenir-los i atendre'ls, que es produeixin en espais públics, tant d'oci i festius com altres espais d'interès públic (educatius, esportius, comercials, sanitaris, etc.).
- Definirem els protocols de resposta a l'assetjament, especialment en les activitats d'oci nocturn.
- Renovarem els fons bibliogràfics per adequar-los als indicadors recomanats internacionalment, garantint així la quantitat i la qualitat de la informació que es posa a disposició de la ciutadania en els seus diferents formats.
- Adequarem els horaris d'obertura de les biblioteques a les necessitats dels diferents col·lectius i, en especial, les sales d'estudi als joves.

1.5.2. Patrimoni i memòria

- Vetllarem per la preservació i difusió del patrimoni material i immaterial existent en les seves diverses i diferents formes.
- Promourem una política de memòria mitjançant la recerca, l'estudi i la difusió del patrimoni immaterial i material del municipi amb la publicació de col·leccions (paper i digital).
- Convocarem beques de recerca amb un accent especial en la història i la memòria més invisibilitzades (dones, treball, colonialisme...).

- Impulsarem la digitalització de documents d'interès local per preservar i difondre la memòria del territori amb el seu accés obert. Arxiu de la memòria.
- Crearem els itineraris de patrimoni (natural, arqueològic, històric, industrial, artístic...).
- Identificarem els espais de memòria.

1.5.3. Cultura i educació (creació i coneixement)

- Afavorirem que la creativitat es converteixi en un element motor de la ciutat i que la creació impregni tota la intervenció amb projectes generats per diferents serveis i àrees de govern, com per exemple el projecte Interseccions, que promou accions —projectes, laboratoris i entorns d'aprenentatge— que es desenvolupen en relació amb cinc àmbits de coneixement: lectura, impuls de l'anglès, educació en les arts (teatre, música, dansa, arts visuals i cinema), coneixement de la ciutat i coneixement científic, tecnològic i digital.
- Programarem amb els creadors i les creadores locals i del territori, com a referents actius en la vida de la ciutat, els serveis culturals (biblioteca, escola de música i altres equipaments) tenint presents els públics i els projectes pedagògics.
- Impulsarem programes d'educació artística integrals (aprenentatge, creació, difusió, exposició...) a les escoles i en els programes d'intervenció dels barris amb la participació activa de les creadores i els creadors.
- Implementarem polítiques d'accés de tota la ciutadania als ensenyaments artístics (ajudes, tarifació social, acompanyament social...).
- Promourem l'obra d'artistes, autores i autors locals.
- Proposarem activitats entorn del mes del pensament. La reflexió, la ciència, les humanitats, les arts i la tècnica s'interrelacionen i adquireixen un rol rellevant en la construcció de la ciutat per viure.

1.6. Política lingüística

En un país on es parlen més de 300 llengües, la política lingüística s'ha de sustentar des dels drets individuals i col·lectius, posant en valor el patrimoni lingüístic universal i, per tant, el català i l'occità com a llengües pròpies de Catalunya i que han de ser les llengües vertebradores a l'ensens d'altres polítiques públiques en la inclusió i la cohesió social amb oportunitats per viure, treballar i gaudir a totes les persones que viuen en el nostre país.

Una política on cap persona pugui ser discriminada per raons de llengua, però que cap llengua pugui ser imposada a ningú, posant en l'esfera pública i de centralitat el català i l'occità.

En aquest sentit, caldrà:

- Comprometre l'Administració local amb la llengua pròpia, des de l'atenció a la diversitat lingüística. En aquest sentit, la llengua d'ús normal i general en les seves manifestacions orals i escrites serà el català, l'occità i la llengua de signes catalana, sens perjudici del dret que empara la ciutadania en els seus drets lingüístics. En tota la documentació escrita que sigui traducció del seu original català, s'haurà de fer constar aquest fet.
- Impulsarem una política lingüística local que garanteixi la transversalitat en totes les polítiques públiques municipals.
- Redactarem en català i en castellà els convenis o acords amb administracions, institucions o entitats amb seu en territoris o estats que tinguin com a llengua oficial el castellà, i en els que tinguin un altre idioma oficial, s'hauran de redactar en català i en la llengua que determini l'altra part, a més d'incorporar, si cal, una traducció de l'expedient en llengua castellana per poder fer-ne trasllat als registres corresponents.
- Elaborarem un pla local de normalització lingüística amb mirada transversal i per quatre anys, amb mesures i avaluacions anuals, participat almenys per les entitats veïnals, solidàries i de cooperació, socials, comercials, empresarials, educatives, culturals, esportives i sindicals.
- Garantirem l'accessibilitat per a les persones usuàries de la llengua de signes a tot tipus de productes culturals i de memòria històrica i oferirem servei d'interpret en tots els actes que se celebrin al municipi.
- Farem ús de manera prioritària del català i l'occità en els mitjans de comunicació de l'Administració (ràdio, televisió, mitjans digitals i premsa en paper).
- Disposarem de mesures per poder corregir la invisibilitat o la poca presència del català en sectors i activitats de la ciutat.
- Farem participar el teixit socioeconòmic i cultural com a actiu en l'ús quotidià del català.
- Potenciarem el paper actiu i referencial del Consorci per a la Normalització Lingüística (CNL) reforçant la implicació dels centres de normalització lingüística en els plans municipals d'acollida, d'immigració, d'entorn, garantint-ne la suficiència de recursos econòmics i humans.
- Impulsarem el voluntariat lingüístic.
- Garantirem que els serveis de primera acollida i les formacions d'alfabetització siguin realment en català, ampliant l'àmbit de l'ús de la llengua fora de les aules i combatent l'abandonament dels cursos de català a les escoles de persones adultes.
- Reforçarem les polítiques d'acollida i aprenentatge de primers nivells.
- Promourem la cooperació amb altres administracions dels territoris de llengua catalana amb l'objectiu de desenvolupar el patrimoni lingüístic i cultural comú.

1.7. Esports

1.7.1. Més esport per guanyar en cohesió i vida saludable

L'esport, a més d'una activitat física saludable que millora la qualitat de vida de la ciutadania, és una eina socialitzadora, de cohesió, inclusiva i cooperativa que vertebrava el territori i fomenta valors comunitaris, i és per això que l'accés a la seva pràctica s'ha de considerar com un dret de la ciutadania que els poders públics han de garantir i promoure, a l'empara del que estableixen l'article 43.3 de la Constitució espanyola i la Carta europea de l'esport.

Així mateix, l'esport és un motor econòmic que genera llocs de treball de manera estructural, i pel seu impacte beneficiós en la salut i el benestar, també genera estalvi en la despesa sanitària.

Calen polítiques públiques efectives i dotació dels recursos necessaris que facin possible un esport per a tothom, erradicant barreres discriminatòries i protegint aquesta pràctica dels efectes negatius de la mercantilització, també des dels ens locals.

En aquest sentit, impulsarem les propostes següents:

- Prioritzarem les responsabilitats referents a l'esport en edat escolar, el foment de l'esport per a tothom i del multisport, el suport a l'associacionisme esportiu, i la construcció, manteniment i gestió de les instal·lacions esportives.
- Establirem procediments de lliure concurrència, transparència, objectivitat i publicitat en l'atorgament de subvencions a les entitats esportives, per portar a terme programes amb un interès social mesurable i prioritzant l'esport de base, recuperant la seva raó essencial d'eina de foment de l'activitat del món de l'esport.
- Habilitarem espais amples, verds i sense contaminació perquè l'esport pugui desenvolupar-se a l'aire lliure, de manera segura, saludable, fàcil i gratuïta.
- Impulsarem l'activitat esportiva a les platges.
- Garantirem l'ús dels equipaments i espais públics, especialment dels equipaments esportius dels centres educatius, per a la pràctica de les activitats de lleure i de l'esport d'oci.
- Establirem la tarifació social en els programes i equipaments esportius com a model de garanties d'equitat i accessibilitat a l'esport de tota la ciutadania.
- Garantirem l'accessibilitat a les activitats esportives per a les persones amb diversitat funcional.
- Dotarem d'eines les administracions i les entitats perquè es pugui assegurar que les famílies en risc d'exclusió social tinguin accés a l'esport, buscant les sinergies entre ajuntaments, AFA i la Secretaria General de l'Esport per garantir l'accés mitjançant ajuts directes i beques a famílies amb dificultats econòmiques.
- Incorporarem la mirada intercultural en les polítiques esportives, així com aspectes educatius i d'integració, i potenciarem activitats esportives extraescolars educatives, inclusives i cohesionadores.

- Vetllarem per la capacitat adient del personal tècnic responsable de les activitats. Elaborarem un programa continuat en la formació de gestors, gestores i professionals del sistema esportiu.
- Impulsarem el paper de les dones en el món de l'esport. Promourem la representació i la presència de dones esportistes i les competicions d'esports practicats per dones als diferents mitjans de comunicació, treballant conjuntament amb les federacions, entitats i clubs.
- Promourem l'esport femení i fomentarem l'esport no segregat. Potenciarem l'ús de les instal·lacions municipals per part de les dones i persones LGTBI+, mitjançant la prioritització d'horaris i la distribució equitativa d'espais per a les activitats més feminitzades.
- Elaborarem plans de promoció de l'activitat física i esportiva en dones i persones LGTBI+, potenciant l'activitat esportiva i física que practiquen les dones i vetllant per la potenciació i valorització de l'esport base femení.
- Desenvoluparem actuacions i protocols que promoguin la visibilitat del col·lectiu LGTBI+ i l'erradicació de les actituds i insults LGTBI-fòbics en les competicions esportives, així com els insults i les actituds masclistes contra les dones.
- Aprofundirem en el coneixement sobre la LGTBI-fòbia i el masclisme en l'àmbit esportiu i les pràctiques masclistes agressives i excloents, i posarem a la disposició dels clubs i gimnasos cursos de formació de sensibilització, prevenció i acció.
- Millorarem l'accés de les persones trans i altres col·lectius de risc d'exclusió als centres esportius municipals i equipament municipals. Estudiarem adaptar lavabos i vestidors de tipus individuals en zones intermèdies que actuïn com a espais polivalents per a tot tipus de persones.
- Impulsarem mesures, programes i codis ètics per erradicar del món de l'esport el dopatge, la violència, situacions d'assetjament i abús sexuals i per raó de gènere, les pràctiques de risc per a l'esportista, el racisme, la xenofòbia i les empreses d'apostes esportives.

1.8. Polítiques públiques de seguretat

En el context global i local actual de crisi econòmica i climàtica, amb augment de les desigualtats i les precaritzacions, amb baixes expectatives generacionals, vivim un temps de canvi permanent, accelerat, provocat per dimensions tecnològiques, ecològiques, de poder, de conjuntura, i en tot estem a la recerca de definicions d'aquest nou paradigma de la post-modernitat i ens trobem en una societat complexa que necessita solucions complexes. Enmig del debat: si vivim un canvi d'època o una època de canvi. Ara bé, aquesta inseguretat sistèmica demana receptes ràpides a aquesta complexitat, i això genera nous problemes com són la polarització, l'augment de l'extrema dreta, que situen la seguretat, la percepció d'(in)seguretat en una de les prioritats de l'agenda política.

La seguretat i la seva percepció estan molt lligades als problemes de convivència i a les dificultats de gestió de l'espai públic, ja que s'hi posen en joc conflictes d'interessos, sobretot pel que fa a la divisió i la utilització de

l'espai i dels ritmes de la ciutat (espais d'oci, d'esport, parcs, etc.), sense oblidar que també són el resultat de desigualtats creixents en l'accés als recursos. En aquesta lluita per la seguretat dels espais públics hi intervenen diversos serveis i regidories, així com diferents disciplines, ja que la seguretat està lligada als problemes sanitaris, ambientals, educatius, urbanístics, dels serveis socials, dels serveis adreçats a les dones i, també, a les seguretats vitals.

Cal que siguem capaces de distingir entre el que són problemes de convivència, contravencions menors, delictes i crims greus, i tractar-los cada un amb la seva resposta adequada. Justament, el que fan el populisme punitiu i la demagògia interessada i desinformadora és generar interessadament alarma social i pànic induït, barrejant-ho tot i elevant el conjunt a la màxima gravetat. Això altera la percepció de seguretat i alimenta el punitivisme.

Assumim que el model de seguretat no és tan sols un model policial i que la seguretat abordada com a política pública va més enllà dels cossos i forces de seguretat, cal un plantejament més transversal i interconnectat amb els diferents àmbits de l'acció pública en què s'imbriquen els conflictes. Per això defensem un nou model de seguretat en què hi siguin presents també les polítiques educatives, socials, comunitàries, de gènere, d'infància, mediambientals, urbanístiques, etc. Aquest model ha de basar-se en diversos elements: el compromís dels cossos de seguretat i de la resta d'agents socials i polítics, la voluntat de transformar els conflictes, la corresponsabilitat i l'ètica de la responsabilitat. Cal replantejar plegades un nou model i apostar de manera integral per la gestió alternativa dels conflictes i reconnectar seguretat i ciutadania. En definitiva, el fet de tenir un model de seguretat en sentit no exclusivament securitari, que generi confiança, pot ser un factor clau per als drets de seguretat i llibertat i també contribuir a la vinculació entre ciutadania i policia.

En Comú Podem considerem que hem de construir una política de seguretat com ho fem en qualsevol altre àmbit polític. I això vol dir fer tots els passos que impliquen dur a terme una política pública: diagnosticar, dissenyar una actuació, executar-la i avaluar-la.

En primer lloc, la seguretat s'ha de governar, com qualsevol altra àrea de la política pública. La seguretat no és una qüestió que es pugui deixar en mans de la policia perquè decideixi per si sola. Les polítiques de seguretat i protecció necessiten definició i coordinació polítiques.

En segon lloc, hem de desenvolupar estratègies integrades d'intervenció per respondre als conflictes a curt i llarg termini. La policia pot ser una actuació a curt termini, però inevitablement cal treballar per resoldre l'origen del conflicte. Per tant, hem de pensar en els problemes des d'una perspectiva més àmplia i preveure o dissenyar accions a curt, mitjà i llarg termini, cosa que també requereix utilitzar dades més enllà de les estadístiques policials i integrar en el debat tots els serveis que puguin participar en la solució, com els serveis socials, la sanitat, l'habitatge, etc.

En tercer lloc, és fonamental incrementar el nombre d'actors que contribueixen al procés de la política pública de seguretat. Cal incorporar els sectors que fins ara han tingut una participació limitada, com les dones,

les persones migrants, les minories, etc., i establir prioritats, accions i avaluacions amb elles. És necessari centrar-se en les necessitats reals dels barris i treballar-hi.

En quart lloc, hi ha una necessitat urgent d'incorporar una perspectiva de gènere i de drets humans a la política de seguretat pública. Però no només en termes de vigilància, que evidentment és important, sinó també en tot el procés de creació i execució d'una política. Necessitem que els valors dels drets humans estiguin presents no només en el discurs polític, sinó també en el disseny de les polítiques i en les directrius que es donen a la policia.

En conclusió, cal acceptar que el conflicte, la violència i la inseguretat són realitats que sempre existiran i han de ser gestionades. Hem d'escoltar quins són els problemes i qüestionar les receptes antigues, perquè és evident que no han estat eficaces, en part perquè sempre han estat dissenyades per i per a una minoria poderosa.

Per tal d'abordar els problemes amb més eficàcia, l'única manera d'avançar és crear alternatives amb la ciutadania i ampliar la participació, inclosa la participació de professionals d'altres àmbits, a més de la policia. I establir una governança del sistema de seguretat que inclogui la responsabilitat en totes les esferes del sistema i la protecció dels drets en el nucli de la política pública.

Propostes:

- Elaborarem plans locals de convivència que generin identitat col·lectiva, corresponsabilitat en l'ús de l'espai públic, respecte en les relacions interpersonals, que fomentin el diàleg, el coneixement i l'intercanvi entre ciutadans i ciutadanes que conviuen en un mateix espai tot i la diversitat de procedències, ideologies, edats, interessos, recursos, etc., que treballin la gestió efectiva del conflicte, i que garanteixin l'accés als recursos, la igualtat d'accés i la igualtat d'oportunitats
- Desenvoluparem la Carta europea de salvaguarda dels drets humans a la ciutat, que proposa un punt de referència i una agenda que facilita a les ciutats avançar cap a un escenari factible de convivència i d'igualtat de drets.
- Implementarem un model policial local de proximitat estratègica i comunitària orientat a la demanda d'una policia de serveis i preventiva, que aplica una filosofia de treball adreçada a la gestió alternativa de conflictes i la resolució de problemes. Un model de policia arrelat als barris, que defensi els drets civils, els drets a la ciutat i la convivència.
- Instarem el Govern de la Generalitat a aprovar una nova Llei del sistema de policia de Catalunya. Aquesta llei hauria de ser fruit de l'acord institucional (entre Generalitat i entitats municipalistes), polític (de la major part de forces parlamentàries) i social (amb els sindicats i les associacions de comandaments dels diversos cossos policials). La nova llei ha d'incloure un règim estatutari en part comú per a mossos i policies locals i en part diferenciat segons les característiques de cada cos, uns mecanismes clars de coordinació, uns elements de sistema adreçats a les policies locals i la incorporació de mecanismes moderns d'actuació com la mediació o la lluita contra la violència masclista.

- Promourem que la Junta Local de Seguretat del municipi, com a òrgan de coordinació de la seguretat pública, millori el seu funcionament, la presa de decisions i la informació i que aquesta es pugui alinear amb el treball participatiu dels consells locals en matèria de prevenció i seguretat a la ciutat, així com els mecanismes de coordinació en les intervencions, programes o accions.
- Exigirem al Departament d'Interior una normativa que ordeni regularitzar el sector i que garanteixi la formació d'uns coneixements teòrics i tècnics per als i les vigilants municipals, un cos constituït en aquells municipis que no disposen de policia local i que responen a les característiques de ser localitats petites amb recursos escassos. Actualitzarem els procediments i la formació policial per enfortir la prevenció, la gestió de conflictes i l'actuació davant de la violència masclista i la discriminació i els delictes d'odi.
- Elaborarem plans locals de seguretat i prevenció. L'elaboració d'aquests plans ha de recollir mecanismes de participació de la ciutadania i de les entitats locals.
- Elaborarem consells de seguretat locals que garanteixin la representació i la participació de la ciutadania en l'anàlisi, la planificació i l'execució del sistema local de seguretat pública per dissenyar solucions enfocades a donar respostes a les necessitats convivencials de les veïnes i els veïns.
- Establirem una política de dades obertes en temes de convivència i seguretat viària per millorar l'accés a la informació de la ciutadania.
- Promourem, a efectes d'ocupació, accions positives per incrementar la diversitat de gènere i cultural dins de les plantilles de policies locals, adoptant mesures per incrementar el nombre de dones presents a les policies locals i, en especial, als llocs de comandament.
- Impulsarem que la policia local confeccioni un mapa anual de les denúncies i atacs de caràcter masclista i d'LGTBI-fòbia als municipis per tal de poder articular polítiques públiques específiques de prevenció, atenció i seguiment a les zones on es produeixin més violències.
- Desplegarem l'educació per a la mobilitat segura i sostenible als centres educatius, implantarem els camins escolars segurs a totes les escoles, que formi part de la proposta curricular dels centres, i introduïrem l'educació per a la mobilitat segura en el lleure educatiu.

1.9. Salut

1.9.1. Dret a una vida saludable

La salut és un dret fonamental i des del món local volem superar el marc competencial que tenim per tal de garantir universalment aquest dret amb la participació, coordinació, impuls i exigència de les administracions responsables; posant l'accent en els aspectes de prevenció, promoció i atenció integrada des d'una perspectiva comunitària. La salut individual i col·lectiva depèn de molts condicionants que amb la pandèmia a la COVID-19 s'han posat en evidència: socials, econòmics, ambientals i laborals.

Entenem la salut pública i l'atenció primària i comunitària com els pilars fonamentals per al desenvolupament d'un sistema sanitari sostenible, enfocat a la promoció, la prevenció i l'atenció integrada, longitudinal i continua, centrada i propera a les persones. I els municipis hi tenim molt a dir i a actuar, com a primera Administració en contacte amb les problemàtiques del medi i de la comunitat.

Per a l'establiment dels programes i les actuacions és imprescindible disposar d'indicadors per avaluar l'impacte en salut de les diferents polítiques. Només amb intervencions intersectorials, equitatives i eficients que posin en pràctica l'enfocament de la salut en totes les polítiques es pot aconseguir una millora substancial de la salut i la reducció de les desigualtats socials.

La ciutadania és la titular del Sistema Nacional de Salut i, per tant, la seva participació ha de ser en categoria de codecisió. La participació i l'empoderament de la ciutadania en les polítiques públiques són un valor de qualitat democràtica. I els municipis han de ser partícips de les polítiques sanitàries.

Per poder desenvolupar les competències pròpies de l'Administració local en salut pública (prevenció, promoció i protecció de la salut) i modificar el paradigma actual, basat en el sistema sanitari, per passar a un de nou basat en la salut, proposem:

1.9.2. Incorporar les polítiques de salut en totes les polítiques municipals

- Farem de les polítiques de salut una política transversal. Cal que totes les regidories incorporin la perspectiva salut en les seves polítiques i que avaluin l'impacte de les seves actuacions.
- Disposarem d'accions destinades a actuar sobre els desequilibris socioeconòmics, residencials, laborals i d'accés als serveis que se situen a la base dels problemes de salut de les persones i de la comunitat.
- Coordinarem i compartirem amb els serveis sanitaris i des d'una perspectiva de salut comunitària de manera contínua els diferents àmbits que incideixen en la salut: pobresa, soledat, violències, salut mental...

1.9.3. Participació activa de la ciutadania i establiment d'indicadors i avaluació dels impactes sobre la salut de la ciutadania

La salut pública, l'atenció comunitària i l'atenció primària de salut, per ser completes, requereixen la implicació i la participació de la ciutadania, els professionals i el govern municipal i han de disposar de tota la informació per avaluar els impactes i prendre decisions.

- Reforçarem el Consell de Salut com a òrgan d'informació, de debat i propositiu per atendre les necessitats de les polítiques comunitàries i dels serveis en salut, amb la participació de ciutadans i ciutadanes i professionals en la gestió del sistema, que proposi un debat per a l'aprovació del Pla de salut comunitària de la ciutat.

- Avaluarem l'estat de salut de la població i del sistema sanitari del territori amb perspectiva de gènere i LGTBI+ a través de la generació d'indicadors que permetin la recerca i l'observació de l'evolució, i que alhora puguin servir de base per generar polítiques municipals per pal·liar i frenar d'arrel els problemes de salut que s'observin.
- Identificarem els objectius de millora i les mesures/accions per assolir-los implicant els serveis necessaris més enllà de la regidoria de salut: ocupació, habitatge, qualitat de l'aigua, control de plagues, inspecció d'aliments i begudes...
- 1.9.4. Vetllar per l'accés universal i la qualitat.
- Impulsarem l'empadronament actiu, com a primera mesura, per tal que totes les persones que es troben al nostre municipi tinguin garantit, entre d'altres, l'accés al sistema sanitari.
- Facilitarem el coneixement i l'accés a la targeta sanitària en el procés d'acollida i dels serveis de salut tant per millorar l'accés a la salut com per afavorir un ús correcte dels serveis sanitaris.
- Exigirem a la Generalitat la dotació de serveis i professionals per garantir la qualitat del sistema i l'accés als serveis sanitaris i l'equitat territorial, amb una atenció especial al transport sanitari, l'atenció primària i els serveis d'urgències.
- Exigirem la reversió de les retallades, del tancament i de la reducció d'horaris dels CAP i consultoris, les privatitzacions de serveis i les llistes d'espera immorals, i defensarem les condicions laborals i salarials dignes.
- Impulsarem accions per aconseguir que siguin públics tots aquells serveis sanitaris del CatSalut oferts per proveïdors concertats o privats.
- Dotarem els equipaments públics d'aparells desfibril·ladors connectats al SEM, oferirem programes formatius de primeres actuacions per una aturada cardiorespiratòria i incorporarem la formació a les escoles i instituts.

1.9.5. Prevenció i promoció de la salut

- Promourem serveis de salut en què s'empoderi les persones per prendre decisions sobre la seva salut i en què els i les professionals afavoreixin la prevenció i la prescripció social, per tal de millorar la salut i evitar la sobreutilització de medicaments.
- Treballarem amb agents de salut i entitats que tinguin una funció mediatra entre serveis i col·lectius, especialment en les persones novingudes.
- Empoderarem les persones en la cura de la seva salut i qualitat de vida.
- Impulsarem i donarem suport a les accions de formació, promoció i prevenció de la salut que s'organitzin als centres educatius i a qualsevol entitat.
- Promourem actuacions de salut ambiental adreçades al control i la vigilància dels agents físics, químics i biològics presents al medi, als equipaments i als espais públics que poden generar riscos per a la

salut, així com activitats per gestionar els riscos derivats de l'entorn biològic (insalubritat en habitatges, legionel·losi, plagues urbanes, piscines d'ús públic i poliesportius o qualitat de l'aigua potable).

- Combatrem la contaminació acústica i odorífera mitjançant l'aplicació de la legislació vigent per garantir una bona salut ambiental a les nostres veïnes i veïns, promovent o actualitzant ordenances municipals per combatre aquestes contaminacions, posant èmfasi i mesures en l'actuació sobre els causants principals d'aquest problema de salut, que són el trànsit motoritzat, l'oci nocturn o el desenvolupament d'activitats industrials.
- Promourem mesures per pacificar el trànsit, la convivència veïnal i l'actuació policial sobre els vehicles que incompleixin la normativa en aquest sentit. Cercarem mesures consensuades amb les diferents parts afectades per possibilitar la convivència de l'oci nocturn i el descans del veïnat.
- Fomentarem els programes de prevenció i informació sobre consum de drogues d'abús i hàbits poc saludables.
- Elaborarem programes de prevenció, d'informació i d'abordatge comunitari del VIH i altres infeccions de transmissió sexual (ITS) que tinguin en compte la intimitat i la llibertat de totes des d'una dimensió positiva per tal de preservar unes condicions necessàries de vida que permetin viure lliurement i tinguin en compte totes les realitats.
- Promourem l'activitat física i l'esport com a eina educativa de promoció de la salut. Incorporarem els equipaments i les instal·lacions esportives municipals en els programes de salut específics (cardiovascular, metabolisme, osteoarticular, geriatria, salut mental...).
- Crearem un servei de suport psicològic especialment per a joves i adolescents per atendre de manera preventiva el primer abordatge al patiment psicològic i els problemes de salut mental.
- Farem campanyes de sensibilització respecte a la salut mental, la prevenció del suïcidi juvenil i la lluita contra l'estigma, utilitzant entre d'altres els canals habituals de comunicació entre el jovent (xarxes socials).
- Disposarem de programes de suport per a familiars directes dels i les pacients tractades per problemes de salut mental.
- Promourem programes d'educació en la salut sexual i reproductiva des d'una perspectiva de coneixement del propi cos i per una sexualitat lliure, responsable, plaent i lliure de violències.
- Facilitarem un espai jove d'informació i atenció a la sexualitat, així com la difusió, el seguiment i les actuacions per abordar les necessitats reals del jovent.
- Impulsarem una educació sexual completa, actualitzada i centrada en el consentiment tant per a adolescents com per a infants en espais educatius formals i informals.
- Incorporarem la perspectiva de gènere i la diversitat LGTBI+ en les polítiques de salut municipals.
- Promourem polítiques de sensibilització i de formació dels i les professionals (educació, salut, mitjans de comunicació, política, empresariat, medi ambient, etc.) sobre les diferències i desigualtats de gènere i diversitat LGTBI+, i les seves repercussions en la salut.

- Fomentarem la creació de centres d'atenció a la salut sexual per a les persones joves amb la implicació dels centres d'ensenyament i d'altres agents educatius per apropar el jovent a la promoció de la salut. Impulsarem programes que defensin els drets sexuals i reproductius i l'accés a mètodes anticonceptius.
- Garantirem l'accés a productes d'higiene femenina a la població més vulnerable, prioritzant els mètodes menys contaminants. Així mateix, dotarem els equipaments municipals d'aquests productes d'accés gratuït i realitzarem campanyes de sensibilització respecte a l'ús de productes mediambientalment sostenibles.
- Impulsarem des del Servei de Salut Municipal campanyes per donar visibilitat a malalties amb perspectiva de gènere, amb especial èmfasi en les que afecten les dones, com l'endometriosis i el càncer de mama o del coll uterí. Donant informació sobre aquestes i sensibilitzant la població envers les malalties que afecten les dones. Promovent la prevenció i facilitant el diagnòstic.
- Defensarem el dret a la interrupció voluntària de l'embaràs i l'avortament lliure i gratuït i promourem l'accés a l'assessorament professional davant d'embarassos no desitjats.
- Incorporarem en els serveis persones formades en atenció a les dones migrades.
- Impulsarem un programa específic de la salut i la seguretat en el treball consensuat amb les organitzacions empresarials i sindicals i el seguiment i l'avaluació corresponents.
- Impulsarem la participació del comerç i la restauració d'hàbits alimentaris saludables.
- Incorporarem els menús saludables als menjadors escolars i amb productes de proximitat i, quan sigui possible, ecològics.
- Fomentarem una alimentació sostenible i saludable i elaborarem guies amb els aspectes preventius i de promoció de la salut en l'àmbit educatiu, comunitari i laboral com la revisió de menús, la promoció del consum de fruita a les escoles, la potenciació de l'activitat física (incloses les rutes saludables) i la potenciació de l'ús dels recursos comunitaris i els distintius als establiments promotors de dieta mediterrània.
- Fomentarem les opcions de menús vegans als menjadors municipals, a les escoles i als instituts.

1.10. Consum

El consum responsable forma part d'una visió crítica a l'hora de prendre les decisions de consum i, al mateix temps, ser conscients dels nostres drets i dels nostres compromisos i ser capaces de defensar-los. Des dels governs locals hem de garantir els drets dels i les consumidores, potenciar les bones pràctiques, informar sobre consum i denunciar les pràctiques abusives respecte als i les consumidores.

Per això, des del món local:

- Formalitzarem els serveis de consum, fixant els reglaments de funcionament i la seva carta de serveis.

- Crearem el Consell Municipal de Consum: l'òrgan consultiu en què participen les organitzacions veïnals i de consumidors i consumidoreres i les organitzacions empresarials, amb la finalitat de fer propostes i servir de punt de trobada per superar els conflictes de consum de manera participada i democràtica.
- Realitzarem ecoauditories i auditories de consum a les empreses públiques o concessionàries de serveis municipals.
- Signarem convenis amb organitzacions de consumidors i consumidoreres per tal que col·laborin i complementin l'activitat de l'Administració local.
- Oferirem activitats formatives i educatives a la ciutadania sobre consum responsable, banca ètica, cooperatives de consum...
- Col·laborarem per tal que el consum responsable s'inclouï en els programes educatius com a matèria transversal.
- Crearem segells de distinció en consum responsable dels comerços locals.

1.11. Joventut

Les persones joves s'enfronten a uns reptes específics a l'hora de desenvolupar els seus projectes de vida. El context socioeconòmic actual afecta d'una manera singular el jovent de Catalunya. El 81,1% de joves d'entre 16 i 29 anys no s'han pogut emancipar, principalment per qüestions econòmiques, de forma que no han pogut dur a terme el seu projecte de vida de manera autònoma. L'entrada al món laboral és molt limitada, i acostuma a ser en forma de treball molt precaritzat i en sectors temporals i feines estacionals. A més a més, les persones joves, les seves propostes i les seves necessitats, sovint menystingudes per les institucions públiques, i la cultura, activitats i models d'oci dels joves son criminalitzats i estigmatitzats.

Tot i això, els i les joves continuen sent al capdavant de moviments que avui ens ajuden a creure en un futur millor: el moviment contra l'emergència climàtica, les reivindicacions feministes, la defensa dels drets LGTBI+... el jovent no es resigna i aposta per una societat justa i oberta en un món sostenible.

Davant d'aquesta realitat adversa, els municipis han de ser una institució clau per garantir al jovent les condicions que els garanteixin una vida digna, lliure de violències i plena d'oportunitats.

Per tal de fer front als reptes específics que afecten les persones joves:

- Crearem una Assemblea Municipal pel Clima en què els i les joves tinguin un paper protagonista en la construcció de propostes per a la lluita contra l'emergència climàtica.
- Crearem plans de joventut amb la participació de la gent jove. Els plans seran documents estratègics que defineixin les polítiques municipals de joventut en un període mínim de cinc anys. Aquests han de garantir l'accés universal i normalitzat de les persones joves als múltiples recursos presents al municipi i al seu entorn. Els plans han de desenvolupar les eines necessàries per tal que puguin efectivament escollir i construir en llibertat i igualtat d'oportunitats el seus projectes personals i col·lectius.

- Elaborarem, en els municipis rurals, plans de retorn i protecció de la joventut, mitjançant el desenvolupament de plans d'integració laboral i impuls a l'activitat econòmica que integrin les tècniques i els oficis tradicionals del municipi amb projectes de promoció econòmica i desenvolupament sostenible.
- Garantirem l'establiment de centres juvenils com casals de joves o espais especialment habilitats. Aquests espais han de ser punts de referència i coordinació de les polítiques de joventut de l'ajuntament, al mateix temps que esdevinguin un espai d'informació, de serveis i d'activitat i el punt de trobada principal de gent jove del municipi.
- Impulsarem la creació de consells locals de la joventut, reconeixent-los com a interlocutors principals en matèria juvenil, i dotant-los del suport necessari per assegurar que desenvolupin la seva tasca i que siguin capaços d'aglutinar i interpellar el jovent organitzat i no organitzat del municipi.
- Fomentarem i dotarem econòmicament les organitzacions de base associativa, democràtica i voluntària que eduquen joves i infants a través del lleure i la cultura, entesos com a espais que permeten una educació integral.
- Impulsarem ajudes específiques per afavorir l'emancipació juvenil i l'accés de les persones joves a l'habitatge. Això inclou ajudes al lloguer i la reserva d'habitatge social, protegida i pública per a persones joves.
- Vetllarem per la creació de centres d'acollida i atenció o albergs específics per a persones joves en situació de sensellarisme i les que s'hagin vist expulsades o obligades a deixar el domicili familiar.
- Impulsarem l'ocupació juvenil mitjançant eines com pactes locals d'ocupació juvenil, borses de treball jove i pràctiques remunerades als ajuntaments i negocis del municipi.
- Crearem programes de suport al desenvolupament artístic juvenil, i habilitarem espai públic i l'equipament pertinent per facilitar l'expressió artística i el desenvolupament de diferents aptituds i sensibilitats artístiques.
- Promocionarem ajudes al transport públic per a persones joves i establirem converses amb les empreses municipals de transports de les localitats properes per facilitar la mobilitat del jovent entre municipis.
- Fomentarem la salut sexual, reproductiva i afectiva de les persones joves. És clau la creació de punts d'atenció sexual i millorar la formació sexoafectiva en escoles i instituts a través de l'oferta de cursos i tallers des dels ajuntaments.
- Treballarem per la construcció de relacions sexoafectives d'igualtat entre les persones joves i l'erradicació de la violència masclista contra les dones joves mitjançant campanyes municipals especialment desenvolupades en espais freqüentats per jovent, centres cívics, biblioteques, zones d'oci...
- Impulsarem polítiques de suport i ajuda a persones joves LGTBI+ i vetllarem pel respecte a la seva orientació sexual i identitat de gènere en tots els aspectes de la seva vida.

- Garantirem el dret a l'autodeterminació de gènere en la relació de les persones joves trans amb els ajuntaments i les institucions locals.
- Vetllarem pels drets de les persones joves migrades i racialitzades i pel respecte de la seva identitat i cultura, a través de programes d'assessorament i acompanyament. En aquest sentit, desenvoluparem plans d'acollida i arrelament especialment per a joves que migren sols i soles, i combatrem els discursos que els estigmatitza assegurant que els espais juvenils siguin oberts i atractius per al jovent migrant.
- Crearem serveis de suport psicològic adreçat a adolescents i joves per detectar i atendre de manera preventiva el patiment psicològic i els problemes de salut mental del jovent. L'espai oferirà també assessorament als i les professionals que treballen amb grups d'adolescents o joves. El servei es destinarà a persones d'entre 12 i 22 anys que necessiten una resposta especialitzada i àgil.
- Durem a terme campanyes públiques de sensibilització respecte a la salut mental, la prevenció del suïcidi juvenil i la lluita contra l'estigma, perquè no caiguin en el paternalisme institucional, i en les quals s'utilitzin també canals de comunicació d'ús habitual entre els joves com ara les xarxes socials.
- Reformarem els marcs de convivència que afecten les persones joves, especialment en relació amb les activitats nocturnes, en direcció a l'educació, la conciliació i el no punitivisme.
- Garantirem l'accés dels joves a la cultura, l'oci i l'esport. Igualment, afavorirem les activitats culturals, d'oci i esportives adaptades i orientades als gustos i demandes de les persones joves.
- Afavorirem un marc saludable i responsable d'oci juvenil mitjançant la creació de casals de joves. Un oci que ha de ser participatiu, igualitari i gratuït, que es desenvolupi en espais saludables i defugui l'actual model centrat en el consum d'alcohol. Una disponibilitat més gran dels equipaments i les instal·lacions municipals és crucial per fer-ho possible.

Som el partit verd de Catalunya. Som els que mai renunciem a la visió ecologista a l'hora de pensar les polítiques públiques. I ho fem per potenciar el dret a la ciutat: el dret a la qualitat de l'aire, a l'aigua i a una energia pública, o l'accés a un habitatge digne i a uns barris per conuiu, i per això impulsarem amb tota la nostra força institucional una llei de barris verds pròpia, que està pensada perquè el combat contra la desigualtat tant social com territorial i la transició ecològica estiguin alineades. Estem proposant aprofitar la transició ecològica com una oportunitat per dur els nostres barris i ciutats al segle XXI.

És fonamental que les nostres ciutats, viles, pobles i barris comencin la transició justa cap a un nou model de viure, treballar, consumir, moure'ns i relacionar-nos que aturi el canvi climàtic, preservi la biodiversitat, el sòl fèrtil i el cicle de l'aigua per garantir una vida digna a tothom, incloses les generacions futures. A la vegada, les ciutats, fins ara embornals energètics, han de començar a generar electricitat, a consumir menys i a electricificar la mobilitat i els consums tèrmics. Aquest exemple, a més, ha de ser un exemple per protagonitzar aquest pacte entre ciutat i territori.

Defensem un nou model energètic 100% renovable, territoris agroecològics que integrin ciutats sostenibles amb un món rural viu a través d'aliments sans i altres serveis ecosistèmics, una economia circular que redueixi i recicli els residus en nous parcs ecoindustrials, i una mobilitat basada en el transport públic col·lectiu i la bicicleta, que posin la cura de la vida al centre.

2.1. Canvi climàtic

El canvi climàtic és un dels principals reptes que ha d'afrontar la humanitat. Les evidències científiques demostren que en són responsables tant les activitats de combustió de diferents sectors (energia, transport, indústria, construcció...) com d'altres activitats productives, la producció agrària i ramadera o fins i tot els incendis forestals.

Però el canvi climàtic també és un exemple paradigmàtic de conflicte ecològic distributiu, en què una minoria global s'apropia d'uns recursos comuns, en aquest cas les reserves de combustibles fòssils o l'atmosfera del nostre planeta, beneficiant econòmicament la seva explotació i deixant per a una majoria les externalitats negatives. Aquest deute ecològic no només existeix entre diferents estats, sinó que en el si de cada Estat s'evidencien diferències substancials entre els col·lectius socials més responsables del canvi climàtic i els col·lectius més vulnerables, entre els quals destaquen particularment les dones, que pateixen o patiran les pitjors conseqüències del canvi climàtic. Des d'aquest punt de vista, la posada en marxa de polítiques efectives de lluita contra el canvi climàtic és, més enllà de la seva dimensió purament ambiental, una qüestió de justícia social.

Cal posar en relleu el concepte de transició justa, d'acord amb el qual s'ha de protegir adequadament aquelles persones que, sense ser responsables de la degradació ambiental, es vegin perjudicades per les mesures necessàries per corregir-la, evitant que la transició de model energètic esdevingui una nova font d'injustícia i desigualtat. Cal començar la transició justa cap a un nou model de viure, treballar, consumir, moure'ns i relacionar-nos que aturi el canvi climàtic i que preservi la biodiversitat, el sòl fèrtil i el cicle de l'aigua per garantir una vida digna a tothom, incloses les generacions futures.

La lluita contra el canvi climàtic és crucial per pal·liar les greus conseqüències que genera: amenaces sobre el litoral per l'augment del nivell del mar, la pèrdua de la fertilitat dels sòls o l'augment del risc d'incendis forestals i inundacions, entre d'altres, i l'amenaça que suposa la desertització per al paisatge i per a la biodiversitat. Lluitar contra el canvi climàtic és lluitar no per un pla de present sinó per una societat amb futur.

2.2. Adaptació i mitigació de les conseqüències climàtiques

Les conseqüències de l'emergència climàtica són més visibles que mai i, lluny de desaparèixer, seguiran en augment. Cal donar resposta a aquest problema mitjançant la implementació de mesures de mitigació i adaptació per protegir la població de ciutats i pobles, respectant alhora la diversitat municipal. L'emergència climàtica i altres dimensions de la superació dels límits dels recursos del nostre planeta ens porten a repensar el creixement econòmic com l'hem conegut fins ara. Cal substituir el concepte de creixement infinit pel d'una prosperitat compartida que respecti els límits planetaris i les desigualtats socials.

Per això:

- Impulsarem la creació d'una xarxa de refugis climàtics als diferents pobles i ciutats. L'increment de les temperatures derivat de la crisi climàtica fa del tot necessari proveir la ciutadania d'una àmplia xarxa de refugis climàtics on pugui aixoplugar-se dels episodis de calor, amb ampliació d'horaris d'aquests espais a fi de donar cobertura a la població més vulnerable sense accés a espais condicionats climàticament, prioritzant els barris més vulnerables.
- Promourem l'estalvi i la reutilització de l'aigua amb mesures com el drenatge urbà, la recuperació d'aigües i la recàrrega d'aqüífers.
- Establirem un model de gestió integrada de l'aigua que permeti tenir una visió de conjunt dels serveis prestats, així com dels ecosistemes implicats d'on es pren i s'aboca l'aigua de proveïment i sanejament, mitjançant la coordinació amb els gestors del domini públic hidràulic.
- Desplegarem de la manera més accelerada possible els programes d'utilització d'aigua regenerada per a usos domèstics, reg i usos agrícoles i ambientals.
- Establirem la posada en marxa de processos de planificació a llarg termini per desenvolupar, acordar i implementar accions que integrin tots els aspectes del cicle urbà de l'aigua, inclosa la reutilització, així com altres sectors de la gestió urbana amb què interacciona.

- Impulsar campanyes de sensibilització i conscienciació sobre l'ús eficient de l'aigua que hauria de donar lloc a actuacions que facilitin aquesta sensibilització.
- Controlar i minimitzar les pèrdues a les xarxes de subministrament i sanejament.
- Treballarem per la regeneració de sòls per evitar l'erosió causada per temporals o pluges torrencials, també en sòl rural o periurbà, amb rehabilitació dels marges de pedra seca.
- Promourem que es destini una part de la recaptació de taxa turística, que és competència exclusiva de la Generalitat de Catalunya, per tal de contrarestar la tasca de preservació dels paisatges i dels seus serveis ecosistèmics als pagesos i pageses i ramaders i ramaderes que treballen als nostres pobles i ciutats.
- Treballarem per avançar en la creació d'una trama urbana que prioritzi els i les vianants, les zones d'estada, l'augment de verd i d'ombra i els espais de socialització mitjançant l'impuls de polítiques que redueixin el trànsit rodat i, per tant, disminueixin les emissions de CO2 i la contaminació sonora i ambiental, donant prioritat al transport a peu o en bicicleta.
- Impulsarem la creació de plans d'augment del verd urbà amb l'objectiu d'incrementar la resiliència amb els serveis que proporciona la infraestructura verda.
- Fomentarem sostres verds i horts urbans, façanes verdes amb plantes enfiladisses.
- Actualitzarem els plans de gestió de l'aigua dels nostres pobles i ciutats, prioritant l'augment de fonts i d'espais d'aigua, i treballant per naturalitzar basses per evitar la proliferació i el control de la població de mosquits.
- Implementarem mesures de rehabilitació de banquetes fluvials.
- Elaborarem un Pla local d'adaptació a l'emergència del canvi climàtic que avalui els riscos i la vulnerabilitat del municipi, analitzi l'evolució d'aquests riscos potencials i augmenti la resiliència mitjançant la capacitat d'adaptació.
- Introduïrem eines de treball i mesures per combatre la contaminació lumínica i fer estudis sobre desenvolupament lumínic.

2.3. Transició energètica

Els pobles i les ciutats ens comprometem a impulsar una transició energètica amb els canvis estructurals necessaris a mitjà-llarg termini des d'un sistema energètic dominat per l'energia d'origen fòssil, cap a un sistema que utilitzi majoritàriament fonts d'energia netes i renovables. Aquesta reestructuració ha de canviar significativament els patrons de generació i consum d'energia, i promoure el desenvolupament sostenible sobre unes bases d'equitat i justícia social, amb l'objectiu d'aconseguir un model econòmic i energètic no dependent dels combustibles fòssils ni nuclears al 2050, garantint l'acceleració en la descarbonització i l'extensió de renovables d'aquí al 2030.

La transició energètica abasta aspectes tecnològics, socials, culturals, econòmics i ambientals, incloent-hi un paper més actiu de la ciutadania. La transició energètica ha de tenir un full de ruta comprensible per a tothom: amb previsions a curt, mitjà i llarg termini.

El món local té un paper rellevant en aspectes clau per a la transició energètica com l'accés a l'energia (generació d'energia a escala local, compra i subministrament), l'estalvi mitjançant la gestió de la demanda i l'eficiència energètica, a més de poder incidir en el coneixement, la conscienciació i l'extensió de la cultura energètica de la seva població.

2.3.1. La governança energètica

Cal integrar la ciutadania dins el marc de la presa de decisions en l'àmbit de polítiques energètiques, cosa que inclou un accés senzill a la informació clara i rigorosa sobre la transició energètica i el desplegament de les renovables, uns processos de participació en la sensibilització, el finançament, la implantació i la titularitat de les centrals de producció d'energia, i una garantia d'un model de producció, inversió i consum sostenibles.

Alhora, vetllar per l'equitat territorial i el retorn d'una part dels beneficis al territori i la ciutadania en l'entorn de les instal·lacions, de manera que el desenvolupament de les renovables sigui un factor per diversificar l'economia local, atraure indústria verda, crear llocs de treball de qualitat i no entri en contradicció amb les activitats tradicionals (agràries i ramaderes) del món rural i la preservació de la biodiversitat i el patrimoni.

Cal establir un model per a la implantació de renovables, com a infraestructures d'interès general, a escala territorial i comarcal. En aquest sentit, considerem que és necessari per arribar a la neutralitat climàtica al 2040 un pacte entre ciutat i territori en què hi hagi un desplegament elevat de renovables en espais antropitzats perquè les ciutats aportin al màxim, sabent que amb això no es podran autosubministrar. Però al mateix temps, es requereix també un gran desplegament de renovables al territori, que garanteixi un retorn en forma d'energia més barata i la participació del territori en les inversions. En tercer lloc, cal impulsar i desplegar les comunitats energètiques, tant en el territori com a les àrees més denses, per tal que puguin participar en el desplegament de les renovables.

En aquest sentit:

- Garantirem espais de governança energètica i amb compensació o retorn al territori. Cal que les grans centrals aportin retorn local i tinguin en compte l'opinió de la ciutadania afectada (informació, opinió, participació) i siguin l'oportunitat de diversificació de l'economia (indústria verda) i creació de treball. Exigirem al Govern de la Generalitat que l'equilibri territorial, l'equitat, l'impacte paisatgístic, l'aprofitament i el dimensionament de les infraestructures siguin requisits per al desplegament.

Podíem definir tres grans reptes de futur en l'àmbit energètic:

- 1.** La transició energètica cap a fonts d'energies renovables i l'evolució cap a patrons de consum més equilibrats i eficients.
- 2.** La sobirania energètica, democratitzant la seva producció, fugint dels monopolis, acostant al màxim els espais de producció als espais de consum, optant per fórmules de producció més planeres (autoproducció, producció cooperativa, comunitats de producció/consum) i amb una participació pública important.
- 3.** L'equitat en l'accés a l'energia, garantint que tothom pugui tenir accés a les fonts energètiques per tal d'assegurar una confortabilitat i unes condicions objectives d'habitabilitat. La lluita contra la pobresa energètica ha de ser una prioritat.

Per això, des del món local:

- Estendrem les comunitats energètiques, particularment comunitats ciutadanes d'energia, en què participin ajuntaments, ciutadania i el teixit econòmic local. Entenem que les comunitats han de liderar el pacte entre empreses, ciutadania i ens locals per aconseguir un gran desplegament renovable als municipis i protagonitzar la participació en el desplegament de renovables al territori.
- Promourem un pla per a la substitució massiva de solucions tèrmiques basades en el gas, per donar resposta elèctrica, i particularment amb opcions com l'aerotèrmia, la hidrotèrmia i la geotèrmia.
- Fomentarem la interrelació entre comunitats energètiques locals per obtenir una xarxa de comunitats interconnectades que es poden donar suport les unes a les altres. Com a part d'aquesta xarxa de comunitats, hauríem de tenir present la producció de la part proporcional d'energia necessària per satisfer les necessitats que volem cobrir com a municipi.
- Elaborarem els plans d'acció d'energia sostenible i clima (PAESC) incrementant els recursos i les accions adreçades a la substitució dels combustibles fòssils, l'impuls a l'energia 100% renovable, l'eficiència energètica, l'autoconsum elèctric, la mobilitat sostenible i la política de residu zero, i a crear espais d'educació i informació a la població.
- Incorporarem com a criteri de compra pública d'energia la condició d'assegurar una procedència 100% renovable de l'energia subministrada, alhora que es garanteixi la qualitat i la fiabilitat del servei, a preus adequats.
- Afavorirem l'autoconsum fotovoltaic en edificis municipals (teulades municipals, terrenys municipals) com a primer pas per complir amb els objectius climàtics mundials i europeus. Els edificis públics, a més de ser espais exemplificadors, representen àmbits territorials ja antropitzats i, per tant, prioritaris a l'hora d'ocupar-los per a la nova generació descentralitzada renovable.
- Facilitarem els projectes de generació d'energia destinada a l'autoconsum, establint un sistema d'ordenances municipals que inclogui canvis urbanístics i bonificacions fiscals per a la generalització d'aquestes

instal·lacions en l'àmbit privat (tant d'habitatges com de teixit productiu), reduint així l'índex de dependència energètica exterior municipal.

- Elaborarem un Pla de rehabilitació energètica d'edificis i habitatges que prioritzi l'accessibilitat i l'eficiència energètica amb aprofitament d'energia renovable.
- Impulsarem la creació municipal o mancomunada d'empreses públiques que tinguin entre els seus àmbits d'actuació la generació, distribució i comercialització d'energia, i com a eixos transversals la recerca i la sostenibilitat.
- Incorporarem com a criteri de compra pública d'energia la condició d'assegurar una procedència 100% renovable de l'energia subministrada, alhora que es garanteixi la qualitat i la fiabilitat del servei, a preus adequats.
- Fomentarem i divulgarem el coneixement tècnic i científic per conscienciar i crear una veritable cultura sobre la transició energètica.
- Crearem oficines municipals de transició energètica amb l'objectiu de garantir una transició ecològica justa. Aquests espais assessoraran i acompanyaran la ciutadania en tràmits i subvencions relacionats amb l'impuls d'energies alternatives i per reduir el consum domèstic, amb especial atenció a garantir la protecció necessària de les persones vulnerables, perquè els drets, proteccions i descomptes reconeguts en la normativa vigent siguin efectius.

2.4. Cap al residu zero

El consum desmesurat ens ha portat no només a produir cada cop més sinó també, per extensió, a tenir un volum de residus cada cop més elevat. Avançar cap a una economia circular, baixa en carboni i basada en la sostenibilitat, la producció neta, la responsabilitat ampliada dels productors i el residu zero ha esdevingut una prioritat en les polítiques de residus arreu. El quadrienni 2023-2027 ha de ser el del canvi definitiu per avançar en l'estratègia de residu zero. En aquest sentit, els pobles i les ciutats estem compromeses en les polítiques proactives i caldrà generar les complicitats amb els actors representatius de la ciutadania i les persones a escala individual per a aquest canvi de model. Per tant:

- Implementarem models que permetin assolir els percentatges de recollida selectiva i reciclatge imposats per la Unió Europea (60% al 2030), centrats en els models que comportin una recollida individualitzada, com ara el porta a porta o els contenidors intel·ligents.
- Impulsarem l'estratègia d'economia circular per reduir l'impacte dels residus
- Incorporarem el model de gestió de residus mitjançant un servei municipal públic integral, que prioritzi, després de la minimització, la recuperació i reutilització (recollida de residus urbans, neteja viària de parc i jardins, de restauració i comerç).
- Establirem una estructura fiscal que sigui capaç de fer visible amb transparència el cost de la recollida i el tractament, i que faciliti l'estímul de la recollida selectiva a través de bonificacions en la taxa en funció del comportament individual i dels resultats globals del municipi.

- Promourem polítiques per a la prevenció amb capacitat de ser implementades a escala local: lluita contra el malbaratament alimentari, extensió dels compostadors domèstics allà on sigui possible, campanyes educatives per fomentar la compra de productes a granel o sense envàs addicional, recuperació dels hàbits tradicionals no malbaratadors de recursos (cabàs, bossa del pa...), etc.
- Potenciarem les polítiques educatives i de sensibilització en matèria de residus, posant l'èmfasi en les polítiques de prevenció i apostant per crear la figura d'agent mediambiental a peu de carrer.
- Utilitzarem gots de vidre, ceràmica o plàstic reutilitzable i, quan correspongui, coberts i plats biodegradables o reutilitzables per part de l'Administració en les seves activitats, i implementarem aquest ús com a criteri bàsic per a les entitats quan la seva activitat rebi suport de l'ajuntament.
- Facilitarem la tasca al comerç amb assessorament i suport tècnic directe.
- Establirem mecanismes de coordinació amb els comerços per col·laborar en l'establiment de sistemes de dipòsit, devolució i retorn d'envasos quan sigui factible.
- Instarem a les modificacions normatives multinivell per desenvolupar un règim eficient i transparent en relació amb la responsabilitat ampliada de producció com a mitjà per estimular la prevenció, l'ecodisseny i la reciclabilitat dels productes, evitant que externalitzin part dels seus costos al conjunt de la societat.

2.5. Transició agroecològica i alimentació sostenible

La transició energètica és una part fonamental de la tasca de mitigació i adaptació a l'emergència climàtica, però no és suficient. El sistema agroalimentari actual genera el 34% de totes les emissions de gasos amb efecte d'hivernacle, i és clau en la resta d'impactes de la crisi ecològica global.

Volem transformar el nostre sistema alimentari per aconseguir avançar cap a una alimentació més sostenible, és a dir, una alimentació que sigui alhora bona per a les persones, per als territoris i per al planeta:

- Bona per a les persones perquè ens permeti garantir l'accés a una alimentació saludable i econòmicament assequible per a totes i combatre qüestions com l'obesitat infantil i les desigualtats en l'accés a productes saludables.
- Bona per als territoris perquè ens ajudi a generar models d'economia circular de proximitat, diversificats, en què es distribueixin els beneficis equitativament entre les diverses persones que treballen al sistema alimentari.
- Bona per al planeta perquè els aliments es produeixin, transformin, distribueixin, venguin, comprin i se n'eliminin els residus de manera que es regenerin els recursos de què disposem, es preservin els ecosistemes, es fomenti la biodiversitat i es contribueixi a frenar la crisi climàtica.

I per aconseguir-ho:

- Millorarem la governança de les polítiques públiques alimentàries així com el coneixement dels nostres sistemes alimentaris:

- Impulsarem als pobles i ciutats una regidoria de transició agroecològica i alimentació sostenible que ajudi a alinear les polítiques desenvolupades per les diverses regidories amb incidència en el sistema alimentari, i a facilitar la coordinació i cocreació de projectes amb els diversos agents implicats i la ciutadania.
- Promourem i facilitarem la participació dels ajuntaments en xarxes i d'altres instruments com la Xarxa de Municipis per l'Agroecologia o el Pacte de Milà de polítiques alimentàries urbanes.
- Inclourem la perspectiva de l'alimentació sostenible en el planejament urbanístic i la planificació i gestió d'infraestructures:
  - Vetllarem per la protecció urbanística dels sòls amb potencial agrari i per garantir l'equilibri entre els usos agraris i els altres usos del territori, i aconseguir així que l'impacte de les infraestructures i del sòl urbà, industrial i logístic sigui el mínim possible als espais d'alt valor agrari.
  - Fomentarem l'ús d'aigua reutilitzada i regenerada en regs de parcs i neteges de carrers, així com en usos industrials, agrícoles en horts urbans i aigües grises domèstiques. Impulsarem la millora dels sistemes de sanejament per possibilitar aquests usos i d'altres com la recàrrega d'aqüífers i usos ambientals per reduir la càrrega contaminant dels efluents tractats que es retornin al medi.
  - Impulsarem un millor tractament i gestió dels residus orgànics per poder donar lloc a biofertilitzants i adobs i avançar cap a una economia circular.
- Incentivarem la producció alimentària sostenible, inclusiva i ecològica:
  - Incentivarem la creació d'activitats econòmiques complementàries a l'agricultura; amb infraestructures com obradors compartits, cuines centrals públiques, publicocomunitàries o comunitàries, etc. I també amb programes de contractes agraris per a la prestació de serveis ecosistèmics.
  - Impulsarem la creació de fons de terres d'ús agrari, basant-nos en la intermediació de l'Administració, amb la finalitat de coordinar i posar en contacte l'oferta i la demanda, i d'aquesta manera afavorir el relleu generacional del sector i contribuir a facilitar l'accés a la terra i la gestió correcta dels espais agraris. Així com d'altres programes d'incubació de nous productors, creació de noves explotacions i relleu generacional.
- Facilitarem la distribució i la comercialització sostenibles, i limitarem el malbaratament i les pèrdues alimentàries:
  - Impulsarem circuits curts de comercialització i distribució: mercats de pagès, mercats municipals, comerç local de proximitat, etc.
  - Impulsarem la restauració i la gastronomia sostenibles, tant en els seus valors econòmics i ambientals com en els culturals.
  - Impulsarem accions per reduir el malbaratament alimentari i eliminar els plàstics i envasos d'un sol ús.
- Promourem dietes saludables i sostenibles, accessibles per a tota la ciutadania:

- Desenvoluparem accions en matèria de garantia alimentària que ajudin a garantir l'alimentació saludable i sostenible com a dret per a totes les persones, superant visions assistencialistes i afavorint l'accés digne a aliments sostenibles per part de la població més vulnerable.
- Promourem la transformació dels menjadors escolars cap a models més saludables i sostenibles.
- Incidirem perquè la compra pública alimentària incorpori criteris de sostenibilitat ambiental i social.

2.6. Patrimoni natural

La crisi de la COVID-19, amb un efecte global i absolutament disruptiu en tot el món, ha posat de manifest encara d'una manera més evident els forts vincles que hi ha entre la salut del planeta i la salut humana. La interacció humana amb la natura ha arribat a uns nivells d'intensitat que posen en risc el patrimoni natural.

Durant més d'una dècada, l'estrangulament pressupostari en la gestió dels espais naturals amb la dràstica retallada d'inversió ha empitjorat, potser de manera irreversible, geòtops, geozones, espècies, hàbitats, paisatges. Per tant, davant del risc de deteriorament continuat del patrimoni natural, que constitueix una amenaça a la biodiversitat i al benestar de la societat, cal aturar i revertir amb urgència les polítiques que deterioren el patrimoni natural del país, perquè no suposi una debilitat per al territori que volem i per a les generacions que vindran. S'ha de reconèixer el patrimoni natural com un component essencial de la identitat del nostre país, de la salut del territori i de la societat, i com una font de serveis i oportunitats, de llocs de treball i d'activitat econòmica.

Per tot això:

- Establirem una Estratègia del patrimoni natural i la biodiversitat municipal 2030 alineada amb el full de ruta que ha preparat la Generalitat per afrontar el repte de la pèrdua de biodiversitat a Catalunya durant els propers anys.
- Iniciarem processos de revisió dels planejaments urbanístics, per explorar les possibilitats de desclassificar sòls urbanitzables no delimitats i classificar-los com a no urbanitzables amb valor forestal o agrícola a fi de preservar-los i impedir-ne la destrucció.
- Impulsarem la renaturalització dels trams urbans dels rius per incrementar la resiliència de les ciutats i pobles al canvi climàtic.
- Promourem una gestió forestal que incrementi la resistència i la resiliència de les masses forestals davant dels impactes del canvi climàtic.
- Fomentarem les pastures de sotabosc com un mitjà més de gestió forestal i d'avenç cap a un model ramader més sostenible.
- Prohibirem les llicències de recerca i extracció mineres en espais naturals protegits.
- Exigirem alternatives a les grans infraestructures que tinguin una

greu afectació sobre els espais naturals de la Xarxa Natura 2000.

- Continuarem defensant uns cabals mínims ecològics que han de representar el flux mínim d'aigua per mantenir de manera regular per tal d'evitar alteracions en els hàbitats i pèrdues de biodiversitat, en línia amb la directiva marc de l'aigua que preveu l'establiment d'aquest tipus de mesures de protecció a fi de garantir la sostenibilitat dels ecosistemes fluvials a llarg termini.
- Impulsarem la consolidació de la infraestructura verda del municipi, entesa com a xarxa d'àrees naturals i seminaturals, planificada i gestionada per garantir la prestació dels serveis ecosistèmics i el manteniment dels processos ecològics, especialment la connectivitat ecològica i paisatgística, i per oferir espais alternatius per al lleure en el medi natural, més propers a on viu la majoria de la població.
- Destinarem recursos municipals per a projectes de conservació del medi natural municipal.

2.7. Drets dels animals

Una societat tolerant i conscient de la importància de les xarxes d'interdependència que formen la trama de la vida al planeta ha de tenir cura de tots els éssers vius, humans i no humans.

És evident que cada cop som més sensibles i ens preocupa més la protecció dels animals en general. Les nostres veïnes i veïns ens demanen donar respostes valentes als nous reptes i ens ho exigeixen amb una nova mirada, perquè ens relacionem de manera diferent amb els animals. El nombre de famílies que conviuen amb altres espècies i que els fan part d'elles s'ha incrementat exponencialment. Les famílies interespecie formen part de la nostra societat. En molts casos aquests animals formen part de la família i són la companyia per combatre la soledat de les persones més grans. Volem teixir unes propostes que promoguin la tinença responsable, la cura i el respecte, lluitar contra l'abandonament i erradicar la tortura. En el context actual de crisi climàtica, és prioritari mitigar la gran pèrdua de biodiversitat. Cal actuar de manera immediata per protegir la biodiversitat, i fer-ho en tots els àmbits de convivència, en entorns urbans o rurals, espais protegits o no protegits. És urgent un canvi de model molt més respectuós amb totes les formes de vida que ens envolten. Això ens obliga a plantejaments radicalment diferents pel que fa a les polítiques i la gestió en benestar animal atorgant-los protecció com a éssers dotats de sensibilitat.

Perquè ens preocupem de tots els animals, inclosos els animals dedicats a la producció, i també la fauna domèstica, urbana, silvestre, exòtica, salvatge, l'anomenada invasora, així com vessants d'acció directa en interacció animal, educació ambiental, disseny de polítiques, gestió de poblacions, prevenció i mesures de protecció de la biodiversitat, campanyes de sensibilització i educació ambiental.

2.7.1. Polítiques públiques de protecció i drets dels animals

Celebrem que el Govern de l'Estat hagi impulsat una Llei de protecció, drets i benestar dels animals, així com la modificació del Codi civil i el

Codi penal, que tenen com a objectiu principal el reconeixement i la protecció de la dignitat dels animals per part de la societat. Les administracions locals constituïm un element fonamental per al compliment de la llei catalana, que demanem que s'actualitzi, i la futura llei estatal. Són els ajuntaments i els consells comarcals els que hem de fer front en primera instància als efectes de l'abandonament d'animals, la protecció del medi natural i la cura per la salut pública. Al mateix temps hem de revisar les ordenances municipals actuals, adaptar-les a les noves realitats, com a éssers vius dotats de sensibilitat, actualitzant les disposicions destinades a protegir-los des d'una perspectiva d'ètica ecològica, de tinença responsable, de resolució de conflictes a l'espai públic, de salut pública i d'erradicació de la violència exercida contra ells.

Proposem que aquestes noves ordenances suposin una oportunitat per a uns pobles i ciutats amics dels animals:

- Crearem la Regidoria de Drets dels Animals.
- Habilitarem espais dignes de lleure per a gossos.
  - Espais delimitats i reservats de platja per a famílies interespecie.
  - Zones habilitades per a gossos sense corretja.
- Impulsarem campanyes de sensibilització i tinença responsable, amb l'objectiu de fomentar les adopcions i les acollides temporals i erradicar el maltractament i l'abandonament.
- Gestionarem la recollida d'animals a la via pública mitjançant lector de microxip. De la mateixa manera, comprovarem la identificació d'animals morts a les carreteres i vies públiques.
- Proposarem l'adhesió al programa VioPet per a l'acolliment temporal d'animals de dones que pateixen violència masculista.
- Promourem centres de recuperació d'animals mancomunats o municipals, de gestió pública directa o mitjançant conveni amb entitats o associacions de protecció animal. Garantint i respectant les necessitats físiques i psicològiques, en espais que ho permetin i respectant el seu dret a la vida.
- Instarem el Govern de la Generalitat a crear dotació pressupostària per pal·liar les despeses d'aliments i d'assistència veterinària per a animals en risc d'abandonament per situació de vulnerabilitat.
- Permetrem accedir a les persones amb els seus animals de companyia a edificis municipals, amb les excepcions que marca la llei vigent, respectant alhora la resta de persones usuàries i les instal·lacions. En aquests casos, la persona portadora haurà d'acreditar, en el cas que així se li sol·liciti, que l'animal està correctament registrat i xipat.
- Crearem el Consell o Taula de Protecció Animal, un òrgan que facilitarà la comunicació entre la regidoria i la ciutadania, amb la representació de personal de l'ajuntament adscrit a l'àrea de protecció i drets dels animals, professionals veterinaris, grups municipals amb l'objectiu de millorar la protecció i el benestar animal, així com la convivència amb la ciutadania.
- Dotarem de més recursos les protectores, les gestores de colònies fel·lines, el voluntariat, les escoles de natura...

- Replantejarem el model actual de les colònies felines implementant censos i identificacions de totes les colònies. Reforçarem les campanyes d'esterilització i control sanitari per garantir la reducció de malalties i les sobre poblacions sota el mètode CER (captura, esterilització i retorn).
- Implementarem circuits d'adopcions responsables a fi de mitigar els efectes de l'abandonament.
- Executarem la gestió poblacional no cruenta i ètica de poblacions sobredimensionades (coloms, gavines, petits mamífers rosegadors, cotorres, etc.).
- Protegirem la fauna urbana. Controladors biològics. Atenció clínica i adopcions per als animals que no poden ser reintroduïts.
- Ens oposarem a les granges cinegètiques o per a la indústria pelletera.
- Continuarem denunciant els efectes de les macrogranges, que tenen uns costos ecològics molt grans i que vulneren els drets mínims de milers de caps de bestiar que es troben en condicions lamentables. Alhora, continuarem proposant l'impuls a la ramaderia extensiva, social i familiar.
- Adaptarem i millorarem el mobiliari urbà per afavorir la convivència tant d'animals com de famílies interespecie amb fonts adaptades, zones especials de nius i pinsos d'esterilització per a coloms.
- Estudiarem els protocols de poda per minimitzar-ne l'impacte en aus.
- Informarem que l'ajuntament pren mesures per posar caixes niu i alimentació (sense indicar on per evitar-ne l'espoliació) i per posar imatges didàctiques sobre cicles biològics.
- Exigirem a la Generalitat de Catalunya protocols clars i recursos per als centres de recuperació de fauna.
- Exigirem les ajudes i el finançament per part de la Generalitat perquè disposem de serveis i recursos per al benestar animal.
- Consensuarem i regularem el tractament de les espècies que conviuen en el món rural i que poden ser invasives per al trànsit i l'agricultura (senglar, conill, cabirol...). Al mateix temps, defensarem mètodes alternatius ètics i no cruenta per mitigar els problemes que ocasionen.
- Vetllarem pel compliment de la legislació amb relació a la prohibició de venda d'animals vius en mercats municipals.
- Proposarem la creació de santuaris d'animals. Solució per treure espècies exòtiques del medi natural o dels zoos.
- Instarem a declarar la totalitat dels municipis com a zones de seguretat i, per tant, a prohibir la caça en aquests pobles i ciutats.
- Instarem el Govern de la Generalitat a legislar per prohibir la pesca recreativa.
- Promourem festes populars sense tortura animal. Fem nostres les propostes de la Plataforma Prou!

2.7.2. Més formació i educació ambiental

En l'àmbit de la formació a les persones treballadores de les administracions públiques locals i a la ciutadania, parant especial atenció als infants:

- Formarem les persones treballadores municipals i les policies locals en la seva interacció amb tot tipus d'animals, domèstics i salvatges, per part de professionals de l'àmbit.
- Impulsarem en els nostres plans educatius d'entorn programes a les escoles contra el maltractament i l'abandonament dels animals.

2.7.3. Centres d'atenció als animals municipals i protecció a la fauna

- Impulsarem la creació de centres d'atenció als animals de companyia en els municipis on no n'hi hagi, que tindran com a funcions la recollida d'animals abandonats, perduts, d'acollida, en custòdia o rebuts en cessió, així com les tasques per a la recuperació d'animals i per a la seva adopció, a través de la gestió directa, mancomunada o en conveni amb associacions de protecció animal. Prioritzant i garantint, així, les necessitats físiques i psicològiques dels animals.
- Executarem la gestió poblacional no cruenta i ètica de poblacions sobredimensionades de fauna urbana. Controladors biològics, atenció clínica i adopcions per a aquells animals que no poden ser reintroduïts.
- Donarem suport a associacions animalistes i als refugis (santuaris) d'animals per al tractament digne de les espècies.
- Proposarem la creació de santuaris d'animals. Solució per treure espècies exòtiques del medi natural o dels zoos.
- Exigirem a la Generalitat de Catalunya protocols clars i recursos per als centres de recuperació de fauna, així com recursos perquè el món local disposi de serveis i recursos per al benestar i la protecció animal.
- Ens comprometem a exigir a la Generalitat i complir amb l'obligació de comprovar la identificació dels animals morts a les carreteres i vies públiques dels nostres municipis.
- Implementarem circuits d'adopcions responsables conjuntament amb els centres d'atenció d'animals, entitats i associacions animalistes a fi de mitigar els efectes de l'abandonament.

2.7.4. Fauna exòtica

La majoria d'aquestes espècies s'enfronten a grans problemàtiques d'abandonament i de tràfic il·legal, així com a pràctiques de cria i compra-venda sense criteris de benestar.

Per aquest motiu, i davant del buit legal existent en aquestes espècies menys conegudes, es proposa actualitzar la legislació, el registre i les mesures de tinença d'aquestes espècies, així com augmentar les demandes d'estàndards i sanitàries. Protocols clars. Centre d'educació responsable, d'entrega (per evitar l'abandonament), creació d'un circuit conjunt amb entitats especialistes en animals exòtics per a les adopcions, i seguiment de tinença responsable d'aquest tipus d'animals.

2.7.5. Pirotècnia i festes populars

És necessari avançar cap a un model de festes populars respectuós i empàtic, que aposti per la pirotècnia de més lluminositat i de menys impacte acústic i que delimiti els usos indiscriminats de la pirotècnia no professio-

nal, limitant els dies, horaris o espais d'utilització, senyalitzant-los adequadament i oferint alternatives segures per a persones sensibles i animals.

2.7.6. Municipis lliures de caça

Defensem solucions no cruentes i ètiques que prioritzin la seguretat de la ciutadania i altres espècies en la gestió de la fauna. Regulació natural de poblacions, recuperant espècies depredadores, eliminació dels biocides i mètodes anticonceptius, entre d'altres, que estan donant bons resultats.

Cada any es produeixen accidents directes o indirectes per una activitat poc efectiva i perillosa com la caça. Tancament d'espais públics del medi natural, entorns periurbans o naturals en què la ciutadania passeja, fa esport o gaudeix de la natura. Hem d'escoltar les entitats ecologistes, animalistes i excursionistes del territori.

Considerem necessari sol·licitar a la Generalitat la consideració dels nostres municipis com a zones de seguretat, als efectes cinegètics, amb la finalitat de garantir la seguretat de veïns i veïnes i assegurar la conservació de la biodiversitat.

Ens oposarem a les granges cinegètiques o per a la indústria pel·letera i dotarem de més recursos les protectores, les gestores de colònies felines, el voluntariat i les escoles de natura.

2.7.7. Adaptació i millora d'edificis municipals, parcs i jardins

- Promourem una protecció més gran i millor dels animals que habiten a parcs i jardins. Preservar i renaturalitzar els entorns més adients, començant pel medi natural més proper i seguint pels grans parcs de les nostres ciutats. La col·locació de fonts d'alimentació i refugi suplementari haurà de ser consensuada per persones expertes sota criteris tècnics, per no incomplir mai estàndards de benestar ni caure en males pràctiques de conservació. Potenciar la tornada d'espècies als entorns que ho permeten facilitarà l'equilibri ecològic. Zona especial de nius, punts d'aigua, pinsos d'esterilització per a coloms. Revisarem els protocols de poda per no afectar negativament, sobretot en època de nidificació i cria.
- Adaptarem i millorarem els edificis municipals i instal·lacions com el mobiliari públic, prioritzant els jardins verticals per a la nidificació d'aus i insectes.
- Promourem la naturalització de terrasses i finestres i fomentarem els adhesius dissuasius per a l'impacte d'aus.
- L'aigua és un bé necessari per a tothom. Adaptarem les fonts públiques per aprofitar l'aigua vessada.
- Crearem, als municipis costaners, zones canines de banys.
- Promourem les mesures de protecció adients per evitar l'ofegament de la fauna en basses, canals i estructures de retenció i conducció d'aigua.
- Informarem que l'ajuntament pren mesures per posar caixes niu i alimentació (sense indicar on per evitar-ne l'espoliació) i per posar imatges didàctiques sobre cicles biològics.

- Permetrem accedir a les persones amb els seus animals de companyia a edificis municipals i transport públic, amb les excepcions que marca la llei vigent, respectant alhora la resta de persones usuàries i les instal·lacions. En aquests casos, la persona portadora haurà d'acreditar, en el cas que així se li sol·liciti, que l'animal està correctament registrat i xipat.
- Promourem espais de lleure per a gossos adequats a les seves necessitats. Increment de les zones habilitades per a gossos sense corretja.

2.7.8. Colònies de gats comunitaris

- Replantejarem el model actual de la gestió de colònies de gats comunitaris implementant censos i identificacions de totes les colònies i dignificant-les.
- Establirem protocols d'actuació per a colònies de gats comunitaris en ubicacions privades.
- Reforçarem les campanyes d'esterilització i control sanitari per garantir la reducció de malalties i les sobrepoblacions sota el mètode CER (captura, esterilització i retorn), incloent-hi desparasitació, vacunació i identificació amb microxip amb responsabilitat municipal.
- Implementarem programes de gestió de colònies felines per fomentar la col·laboració ciutadana, formar gestores i evitar conflictes veïnals.

2.8. Planificació urbanística i comunitat

La ciutat i el poble —els seus carrers, places, els entorns urbans i naturals i els habitatges— són els espais quotidians on transcorre la major part de la vida individual i col·lectiva. Treballem, descansem, gaudim, estimem, fem cultura, ens eduquen i eduquem, acompanyem i cuidem... Esdevenen, així, indrets fonamentals per al dret a la vida.

Davant de la crisi pandèmica i de l'emergència climàtica, s'ha fet palès que és imprescindible i urgent un canvi de paradigma en les polítiques municipals d'urbanisme, de mobilitat i del dret a l'habitatge. Aquestes han de garantir que cuiden, protegeixen i sostenen el desenvolupament de les persones, de les comunitats i del territori de manera sostenible. Així, cal desenvolupar accions decidides i valentes per a la contenció en l'ocupació del sòl, per a la configuració de pobles i ciutats des de criteris de la compacitat física, la complexitat funcional i la cohesió social com a garantia de la qualitat ambiental. Cal que els instruments de planificació i gestió d'aquestes polítiques responguin a solucions avançades, a la reducció dràstica de les emissions, impulsant una veritable transició energètica i d'estalvi del funcionament de les ciutats i els pobles, i amb una nova mirada en la construcció participada i comunitària de les propostes i les solucions.

Impulsarem una nova cultura del territori en la qual es reconegui la diversitat de les realitats rurals i urbanes, i alhora que estan estretament entrelaçades, que són complementàries i que necessiten cooperar i establir aliances per poder millorar i aconseguir més equitat al conjunt del territori. En particular:

Als municipis rurals, impulsarem polítiques que s'orientin prioritàriament a garantir la viabilitat econòmica, la innovació i el relleu generacional en

l'activitat agrícola i ramadera, i a garantir un nivell de serveis i rendes adequat. Cercarem la cooperació entre municipis quan afavoreixi la gestió d'infraestructures i serveis com obradors compartits, escorxadors mòbils, centres logístics...

Als municipis urbans, impulsarem millores en la distribució i comercialització alimentària per promoure que els productors rebin retribucions justes, i fomentarem que les persones consumidores puguin ser més conscients d'on venen i com es produeixen.

Des dels ajuntaments fomentarem un urbanisme ecològic i de justícia urbana i una gestió d'espais urbans que promogui l'espai públic com a valor comunitari, redistributiu i generador d'igualtat d'oportunitats.

Amb aquests compromisos impulsarem:

2.8.1. Un planejament urbanístic amb funció social i comunitària

- Augmentarem el benefici públic en les operacions urbanístiques, amb l'objectiu de recuperar la plusvàlua que generen els processos de transformació urbanística, ampliant les cessions de sòl i sostre, les reserves d'equipaments i d'habitatge protegit, per sobre del mínim exigint a la legislació vigent.
- Promourem, ampliarem i diversificarem els processos participatius i comunitaris. Crearem el Consell Municipal d'Urbanisme i Política Territorial per a la participació dels actors implicats.
- Promourem la informació i la divulgació de tots els processos urbanístics.
- Impulsarem processos participatius previs i els de treball i seguiment comunitari, que serveixin per definir els projectes, els objectius, i fer-ne el retorn, el seguiment i l'avaluació posterior. Ampliarem els períodes d'exposició pública.
- Crearem un observatori sobre urbanisme, gènere i no-discriminació que informi sobre els plans urbanístics i que sigui un òrgan permanent d'avaluació de l'impacte de gènere i de no-discriminació social de les polítiques urbanes.
- Elaborarem una diagnosi de gènere, amb participació ciutadana, per determinar els usos del municipi que es fan i per garantir que el planejament urbanístic no discrimina ni vulnera drets.
- Eliminarem la segregació d'espais i les barreres arquitectòniques i garantirem la il·luminació adequada a l'espai públic, amb especial atenció als indrets més recòndits, tancats o aïllats.
- Crearem, des dels consells comarcals, meses de treball i d'assessorament per a la planificació i gestió urbanística sostenible i per a la transició energètica per als municipis petits i els micropobles.

2.8.2. Espais urbans per a tothom

- Incorporarem des de l'inici de totes les transformacions urbanes els criteris de gènere i d'accessibilitat universal. Un urbanisme amb perspectiva de gènere i de diversitat funcional.

- Activarem usos provisionals o temporals als espais buits dels nostres municipis. Aquests projectes d'activació temporal poden facilitar la conversió d'un problema (l'espai buit) en una oportunitat (una funcionalitat provisional), treure el màxim profit dels espais existents abans de justificar la creació de nous, dinamitzar la vida urbana i generar impactes socials positius amb un cost econòmic baix. Per exemple, horts urbans de gestió veïnal, activitats culturals i creatives, espais de descans i lleure amb mobiliari urbà.
- Diversificarem els usos dels diferents espais públics per adequar-los als diferents col·lectius que els utilitzen. Crearem sistemes d'espais públics de proximitat.
- Defensarem el model comercial de proximitat i contra la mercantilització turística de les ciutats i pobles.
- Promourem espais municipals que puguin esdevenir zones de cures comunes per a persones grans, dissenyant àrees adaptades a les seves necessitats, interessos i realitats comunes (parcs, biblioteques, sales d'oci, carrers i places...).
- Evitarem la urbanització en zones inundables amb la cooperació i l'informe de la Generalitat i l'ACA. Posarem limitacions a aquesta mala praxi, fent pressió des de tots els nivells polítics.

2.8.3. Pobles i ciutats compactes i diverses

Defensem un model de poble i ciutat compacta, complexa, eficient i cohesionada socialment amb proximitat entre usos i funcions que alhora potencia intencionalment la mixticitat d'aquests, multiplicant-ne la complexitat organitzativa. Cercarem l'ampliació de les àrees de centralitat, creant noves àrees que augmentin la informació organitzada del conjunt.

- Vetllarem per l'execució dels projectes de la nostra llei de barris verds, aprovada al Parlament i que té com a objectiu la regeneració urbana i l'augment de la cohesió social, la inserció laboral, la millora de l'habitabilitat i la transició energètica.
- Incorporarem els principis de l'urbanisme ecològic des de l'inici de tots els processos urbans.
- Apostarem per la rehabilitació i la regeneració de sòl i teixits urbans, promovent un ús racional i sostenible del territori.
- Consolidarem el sòl urbà, teixint i recosint la trama urbana, optant per la rehabilitació i el reciclatge intern, evitant nous desenvolupaments.
- Protegirem i preservarem els teixits històrics, el patrimoni arqueològic, arquitectònic i industrial, el paisatge, les trames urbanes, i els referents urbans que mantenen el vincles emocionals amb el territori.
- Bonificarem les infraestructures associades a l'entorn agrari com les de reg i construccions històriques (més de 100 anys) o d'interès patrimonial (pedra seca i arquitectura tradicional).

2.8.4. El dret a l'habitatge digne

El dret a l'habitatge, tot i estar reconegut per la Declaració dels drets humans, la Carta social europea i la Constitució espanyola, no s'ha materia-

litzat per a una gran part de la població a causa de les polítiques desenvolupades per les institucions públiques que en tenen la competència. En el decurs de la darrera dècada, la manca d'inversió pública per garantir un parc d'habitatge públic de lloguer a Catalunya i la desregulació del preu del lloguer han estat uns dels elements cabdals per arribar a la situació precària que viuen milers de famílies.

Des del món local hem de treballar per garantir el dret a un habitatge digne, però això no es podrà dur a terme sense les aportacions econòmiques de la Generalitat de Catalunya. Unes aportacions i unes polítiques d'habitatge que no figuren a l'agenda del Govern català, com evidencia el Pla territorial sectorial de l'habitatge en tramitació, que ni inclou una agenda econòmica ni crea el Fons de Solidaritat Urbana que preveu la Llei 18/2007, de 28 de desembre, del dret a l'habitatge.

Propostes:

- Impulsarem plans locals d'habitatge que incloguin les necessitats d'habitatge social i assequible en el municipi, en especial per a les persones i famílies que han patit desnonaments o viuen en infrahabitatge, la gent jove amb dificultats d'emancipació i la gent gran amb manca d'autonomia.
- Treballarem per ampliar el parc de lloguer social a partir dels habitatges existents implementant programes de mobilització d'habitatges buits privats a partir d'un programa d'estímuls i de sancions en el cas dels grans tenidors.
- Dedicarem més sòl per fer habitatge públic mitjançant reserves en el sòl urbà consolidat per a habitatge protegit en tots els processos de reforma i regeneració urbana i substitució d'edificis, i no només en els nous desenvolupaments. En aquest sentit, redactarem una normativa que destini un percentatge a habitatge assequible de com a mínim el 30% en les noves edificacions i el 50% per a la nova implantació. En el cas de municipis inclosos en les àrees de demanda residencial forta i acreditada, preveurem el 40% en sòl urbà no consolidat. La meitat, com a mínim, d'aquestes reserves les destinarem específicament al règim de lloguer.
- Protegirem l'ús social de l'habitatge a través del planejament urbanístic, garantint que aquest no pugui ser substituït per altres usos com els habitatges d'ús turístic o hotels.
- Aplicarem el dret de tempteig i retracte públic en favor de l'ajuntament en els processos de transmissió patrimonial a fi d'incrementar el parc d'habitatge públic de lloguer, per facilitar la conservació i rehabilitació d'edificis i per evitar l'expulsió d'ocupants o altres processos especulatiu.
- Negociarem amb la SAREB, exigint el suport del Govern de la Generalitat, amb l'objectiu de signar convenis de col·laboració i poder incrementar el parc d'habitatges de lloguer assequible mitjançant la gestió pública o cooperativa.
- Exigirem al Govern de l'Estat les mesures relatives a la limitació dels preus dels lloguers i que doti d'autonomia i capacitat els ajuntaments per vincular la pujada del preu dels lloguers amb el nivell de rendes de

la població i les característiques de l'habitatge i del barri, i així poder intervenir els preus del mercat de lloguers, com a ciutat especialment tensionada.

- Innovarem en eines i procediments per promoure habitatge assequible de gestió o cogestió cooperativa a escala municipal o mancomunada que permetin usos i serveis comunitaris o públics oberts als barris i que promoguin les comunitats intergeneracionals, compartint col·laborativament l'ajuda mútua i el suport a la dependència.
- Impulsarem el Consell Municipal d'Habitatge per a la participació dels actors implicats promovent la informació i la divulgació de tots els processos, eines i instruments de totes les polítiques actives d'habitatge.
- Crearem el Registre municipal d'immobles i habitatges desocupats amb la finalitat d'incentivar i col·locar al mercat aquests habitatges.
- Promourem i regularem mesures d'identificació i persecució de les pràctiques especulatives mitjançant la promoció d'elements sancionadors davant dels abusos dels grans tenidors.
- Impulsarem la creació d'unitats de mediació i intermediació en els casos de desnonaments a escala local i comarcal.
- Aplicarem un recàrrec del 50% de la quota líquida de l'impost de béns immobles d'ús residencial als immobles desocupats.
- Elaborarem protocols d'actuació per detectar i tractar ocupacions d'habitatge produïdes per màfies o de caire delictiu, promovent polítiques alternatives i de mediació per garantir que aquests habitatges es destinaran a lloguer social.
- Acompanyarem i donarem suport a projectes de masoveria urbana (cessió de l'ús d'habitatges buits per part de la propietat als inquilins i inquilines amb l'incentiu que aquests en garanteixin el manteniment i la millora) als nostres pobles i ciutats.
- Orientarem els ajuts a la rehabilitació perquè hi puguin accedir les rendes més baixes a fi de garantir un habitatge digne a totes les ciutadanes i ciutadans dels nostres pobles i ciutats.
- Exigirem als grans tenidors el deure de conservació, les obligacions amb les comunitats de veïnes i veïns, i l'assistència a les llogateres.
- Crearem una borsa d'ajuts per a la rehabilitació, la millora de l'habitabilitat i l'eficiència energètica de l'habitatge per a unitats familiars vulnerables o de rendes baixes. En la rehabilitació d'habitatge cal evitar la bretxa social: no només la ciutadania amb recursos per rehabilitar ha de poder accedir a les possibilitats de fer projectes per al seu habitatge.

2.9. Per una mobilitat justa, sostenible i generadora d'equitat

L'aposta per una mobilitat justa, segura i sostenible és essencial per millorar la qualitat de vida als nostres pobles i ciutats, però també és un pas endavant en la línia de l'equitat, la cohesió social i la sostenibilitat. La mobilitat és un problema a resoldre, però és també un dret que cal garantir amb polítiques públiques.

Davant dels canvis i desplaçaments demogràfics actuals, com ara l'envel·liment de la població i els desplaçaments residencials cap a comarques i municipis perifèrics a les àrees metropolitanes, cal una nova planificació i millora de l'accessibilitat als serveis i a la mobilitat sostenible.

Hem de generar projectes i alternatives viables per combatre un relat que contraposa de manera antagònica ecologisme i desenvolupament econòmic.

Garantirem solucions que lluitin contra el greenwashing en els projectes especulatius.

Per això és imprescindible integrar la mobilitat en la planificació urbanística i en propostes que enforteixin les alternatives al cotxe privat en la mobilitat urbana, mitjançant el foment de mitjans saludables, l'optimització dels mitjans de transport col·lectius i compartits, i la introducció de la perspectiva feminista.

Millorar la qualitat de l'aire ha de constituir un pilar fonamental en l'agenda de totes les administracions públiques, comptant amb la implicació dels agents econòmics i socials. S'ha de reconèixer i —sobretot— garantir el dret a l'aire net, per protegir tant la salut de les persones com el medi ambient.

Cal tenir en compte que les polítiques de qualitat de l'aire no es poden entendre de manera deslligada de les que es defineixen per abordar l'emergència climàtica, un dels reptes globals més grans al qual s'ha de fer front també amb urgència, tant des de la vessant de la mitigació com de l'adaptació.

Per això, des del món local:

- Promourem la creació de les zones de baixes emissions (ZBE) per convertir les ciutats en espais habitables i amigables per a les persones.
- Promourem el model “ciutat de 15 minuts”, creant itineraris de vianants accessibles, còmodes i segurs que incentivin la marxa a peu en trajectes urbans, que transcorrin per tot el municipi: centres de treball, centres de salut, llocs d'estudi i zones de lleure; planificant la creació de nous equipaments, sobre la base d'aquest model de ciutat.
- Desenvoluparem i executarem mesures amb l'objectiu de protegir llocs especialment sensibles als impactes del trànsit rodat, com són els centres sanitaris, els col·legis o les residències de gent gran.
- Promourem l'elaboració de plans de mobilitat sostenible amb l'objectiu de millorar el transport públic i els desplaçaments a peu i en bicicleta, en pobles i ciutats i entre pobles i ciutats. El criteri principal ha de ser garantir el dret a l'accessibilitat previ i simultàniament al dret a la mobilitat: accés als serveis públics bàsics. Treballarem pel desplegament d'aquests plans, promovent l'establiment de col·laboracions entre municipis veïns per trobar sinergies, i amb comunicació constant amb l'Administració de la Generalitat i l'Estat per millorar els serveis de transport públic i les infraestructures.
- Garantirem sistemes de monitoratge en el transport públic urbà per facilitar la mobilitat escolar.
- Avançarem en l'electrificació de les flotes de vehicles municipals, l'es-

tabliment de bonificacions per als vehicles amb etiquetes “O” o “ECO” en diferents conceptes com l'impost de vehicles, el foment de projectes de cotxes compartits i la previsió de reserva d'espais per facilitar el Park & Ride.

- Fomentarem l'establiment d'aparcaments a les entrades dels nostres municipis i en llocs estratègics per tal de recuperar l'espai públic, carrers i places, per a l'ús ciutadà i el verd urbà.
- Treballarem amb els sectors productius, econòmics i de repartiment de mercaderies per avançar en la gestió sostenible de la mobilitat laboral i el repartiment de mercaderies mitjançant la recuperació dels busos d'empresa, la millora de l'accessibilitat dels polígons, l'establiment de zones i estratègies de càrrega i descàrrega que facilitin el comerç local, i el foment del repartiment en bicicleta.
- Impulsarem els camins escolars segurs, perquè els nens i nenes i adolescents puguin accedir de manera sostenible a les escoles, buscant estratègies per abaratir els busos escolars, millorant l'accessibilitat d'escoles i instituts i pacificant els seus entorns.
- Crearem les meses de seguiment dels plans territorials de mobilitat amb participació ciutadana, comarcal o territorial. Vetllarem per garantir el desplegament dels serveis de transport públic, les inversions ferroviàries i les línies i flotes d'autobusos interurbans que garanteixi la plena intermodalitat al conjunt de pobles i municipis del país.
- Reclamarem que el desplegament de l'estratègia catalana de la bicicleta sigui efectiva a tot el país, per interconnectar pobles i ciutats i promoure la mobilitat i el turisme sostenible en bicicleta.
- Fomentarem a escala local i territorial un sistema de gestió i de governança del transport públic que garanteixi el dret a l'accessibilitat als serveis i necessitats bàsiques, i el dret a una mobilitat sostenible.
- Planificarem l'increment i la qualitat dels serveis i treballarem per un sistema de finançament i de tarifes que defugui la generalització i apliqui la tarifació social per a col·lectius específics (infants, joves, persones en atur...).
- Promourem la mobilitat del treball cap als polígons industrials mitjançant la implementació de transports col·lectius públics com a accés general de treballadores i treballadors als centres de treball.
- Farem efectiva la figura del gestor o gestora de mobilitat a les empreses i exigirem a les empreses que exerceixin les seves obligacions respecte a aquesta qüestió.

3.1. Memòria democràtica

La memòria democràtica representa el pilar central de la democràcia al nostre país. Sense memòria democràtica no hi ha democràcia. La importància de la recuperació, tant oral com escrita, així com la reparació a les víctimes i la retirada de la simbologia franquista, entre d'altres, és cabdal per construir unes societats més justes i més democràtiques.

Des del món local cal seguir fomentant polítiques de memòria als nostres pobles i ciutats. L'impuls i elaboració d'un cens de víctimes i victimaris, rigorós i detallat, per al seu ple reconeixement, així com la promoció del lliure accés, sense restriccions, a la documentació dels arxius municipals on es trobi informació relacionada amb les víctimes i els seus repressors, són imprescindibles per avançar en la veritat, la justícia i la reparació, per fer possible la societat que totes i tots defensem.

Propostes:

- Reivindicarem la importància de mantenir viva la memòria de la lluita per la democràcia i els drets socials i nacionals mitjançant la identificació, la catalogació, la dignificació i la senyalització d'espais locals de memòria, parant especial atenció a la recuperació de la memòria del treball i la memòria de la tasca realitzada per les dones.
- Promourem la col·locació de les Stolpersteine en memòria de les víctimes del franquisme.
- Promourem la memòria de la lluita per les llibertats democràtiques a les instal·lacions culturals de caràcter municipal, especialment als espais dedicats a la història dels nostres municipis, i impulsarem una diada anual de reivindicació i homenatge, incentivant activitats sobre memòria democràtica.
- Impulsarem la retirada de plaques i de simbologia d'elements d'exaltació personal i col·lectiva de la Guerra Civil i de la dictadura franquista, en aplicació de la Llei de memòria democràtica.
- Impulsarem noves propostes de nomenclàtor en aquells espais públics que incompleixin la Llei de memòria democràtica, prioritzant la incorporació de noms de dones.
- Acompanyarem i assessorarem les víctimes i les seves famílies, per tal de garantir l'exercici del dret a reparació.
- Impulsarem l'acollida solidària de totes les víctimes de la violència, la repressió política i la persecució.
- Incorporarem elements sobre la recuperació de la memòria i cultura democràtiques i la defensa dels drets humans dels nostres pobles i ciutats en els plans educatius locals.

- Difondrem el patrimoni memorial existent i donarem suport a les activitats d'entitats memorialistes i centres d'estudis en la tasca d'investigació i de difusió, incorporant activament els centres educatius en els programes i actuacions memorials, com a part de la programació de sortides escolars.
- Promourem l'intercanvi d'experiències entre les víctimes i les seves famílies i els centres educatius de la ciutat.

3.2. Participació

La democràcia és un mecanisme redistributiu de poder que té per objectiu dotar la ciutadania d'elements per intervenir i influir en la construcció dels seus pobles i ciutats. El retorn d'aquest protagonisme en el desplegament de les polítiques públiques locals és imprescindible per avançar cap a una societat més justa, més participativa i més comunitària.

Des de l'espai d'En Comú Podem creiem que la participació és molt més que l'articulació de consells de ciutat. Cal incorporar en els nostres pobles i ciutats elements de governança compartida, apostant per una ciutadania activa, implicada i protagonista de la política i la transformació del territori de residència.

Propostes:

- Crearem els consells de ciutat per garantir un espai efectiu de participació ciutadana.
- Incorporarem en els consells i espais de participació ciutadana elements de codecisió en les polítiques locals, mitjançant la implementació d'elements propositius per elevar les seves reflexions als plens i altres instàncies executives locals.
- Apostarem per una democràcia directa per part de la ciutadania mitjançant la implementació d'elements participatius ciutadans per decidir els pressupostos municipals i les principals polítiques d'actuació locals.
- Potenciarem la visibilitat de les persones que tenen més dificultat per accedir a la vida pública municipal, adequant els canals de participació a aquesta pluralitat i complexitat de ciutadans i ciutadanes que viuen als nostres municipis.
- Fomentarem la creació del Consell de la Gent Gran als nostres pobles i ciutats.
- Promocionarem l'associacionisme i la iniciativa social com a forma clau de participació ciutadana i de reforç de la cohesió social.
- Incorporarem les noves tecnologies de la informació i la comunicació per generar noves oportunitats a la participació ciutadana de caràcter institucional i d'escolta activa de la ciutadania.
- Crearem el Consell d'Infants als nostres pobles i ciutats.
- Redactarem i aplicarem un Pla director de participació i un reglament de participació per dotar d'eines democràtiques clares la ciutadania.
- Elaborarem guies o protocols de paritat de gènere per garantir una representació equitativa a tots els espais de participació ciutadana.

- Defensarem uns serveis públics també amb drets laborals garantits per als treballadors i les treballadores del tercer sector que redundin en benefici de les persones usuàries, però també en els i les professionals.

3.3. Transparència

La transparència és un dels principis fonamentals de l'actuació dels poders públics, en virtut del qual els ajuntaments han de fer pública la informació necessària perquè la ciutadania pugui participar en els assumptes públics i exercir el seu dret de control a les institucions locals, mitjançant la rendició de comptes. La transparència és, en definitiva, un instrument de control, alhora que una eina de comunicació i diàleg entre ciutadania i ajuntament.

Implementar unes institucions públiques amb parets de vidre implica posar a l'abast de la ciutadania, com a exercici de publicitat activa i de diàleg constant, la informació rellevant sobre la seva organització, la gestió econòmica i pressupostària i les dades de la seva activitat, amb la finalitat de fer possible l'avaluació de les actuacions públiques i garantir un exercici i una gestió ètica i socialment responsable dels poders públics.

Propostes:

- Impulsarem la figura dels síndics i síndiques locals per garantir els drets i els deures de la ciutadania, i per vetllar per la transparència dels nostres ajuntaments.
- Crearem les bústies ètiques locals, garantint l'anonimat de les persones usuàries, i ens comprometem a donar resposta a tota instància, garantint el dret ciutadà i els procediments de participació i transparència pública.
- Incorporarem mecanismes de rendició de comptes envers la ciutadania, tant digitals com convencionals, per assegurar l'accés a la informació i a les dades per part de totes les nostres veïnes i veïns.
- Impulsarem el Codi de conducta i de bon govern per a càrrecs públics representatius i directius públics dels governs locals i de les seves entitats del sector públic institucional.
- Garantirem l'aplicació de la Llei de transparència als nostres ajuntaments.
- Promourem els fòrums joves com a processos participatius per al jovent. Aquests fòrums seran assemblees formades per joves d'entre 16 i 29 anys, per fer recomanacions als ajuntaments sobre les polítiques de joventut.

3.4. Mitjans de comunicació

Les propostes en el camp de la informació i la comunicació parteixen del principi que les ciutadanes i ciutadans tenen el dret no només de rebre una informació veraç i plural, sinó també d'emetre informació i de participar en la gestió dels processos comunicatius.

D'acord amb el principi que el dret a la informació pertany a la ciutada-

nia, cal continuar defensant els mitjans públics, respectar-ne la neutralitat i la independència; facilitant als col·lectius socials els espais que les lleis audiovisuals atorguen al tercer sector de la comunicació; promovent el reequilibri del mapa informatiu entre el sector públic i el privat, amb una política d'ajuts als mitjans de comunicació sense ànim de lucre; desenvolupant l'estratègia de codi obert i programari lliure, i procurant la participació de la societat en la creació i la difusió culturals.

La comunicació de proximitat fa que les emissores municipals de ràdio i televisió siguin singulars, úniques i diferents. És necessària la pervivència de les emissores municipals per continuar treballant des del municipalisme i els moviments associatius en la transparència de l'Administració. Apostem perquè les ràdios i televisions públiques locals tinguin professionals amb qualificació suficient i estiguin dotades dels recursos econòmics i tècnics necessaris per desenvolupar la seva tasca amb la màxima qualitat, imparcialitat i rendibilitat social. Per això hi ha d'haver una corresponsabilitat dels ens locals en el finançament dels mitjans públics de proximitat. Els mitjans de comunicació públics de proximitat, units al desenvolupament de les noves tecnologies, han aconseguit elevar la llibertat d'informació, el dret a comunicar i a participar en els assumptes públics. Aquesta mixtura comunicacional està generant un nou model de comunicació molt més obert, que conserva els avantatges de la informació de masses i els fa conviure amb les característiques pròpies de la comunicació com a expressió horitzontal.

Propostes:

- Crearem els consells locals de comunicació, que estaran formats per persones vinculades al món de la comunicació, representants d'associacions i entitats locals, amb la funció de garantir la independència dels mitjans de comunicació municipals, la seva pluralitat política, social i cultural i l'orientació i qualitat dels seus continguts, la llibertat d'expressió i la imparcialitat de les informacions o els programes.
- Promourem les iniciatives necessàries perquè el conjunt de la programació (en el cas de la televisió i de la ràdio) i de les informacions (en el conjunt dels mitjans) no siguin mecanismes de propaganda dels partits que governin, sinó que transmetin credibilitat, pluralitat i imparcialitat, reflecteixin la diversitat local en tots els àmbits, estimulin el debat democràtic i garanteixin la seva interlocució amb la ciutadania.
- Evitarem la discriminació de la publicitat institucional dels ajuntaments entre els grans i els petits mitjans privats tenint en compte no només les audiències i el model de clics, sinó també la rendibilitat social de cada mitjà, i garantint la transparència dels recursos públics destinats a cada mitjà.
- Optarem pel contracte programa com a instrument per garantir els recursos tècnics i econòmics dels mitjans audiovisuals locals públics i concretar les missions de servei públic.
- Promourem campanyes de protecció de les diversitats culturals, lingüístiques i de gènere, així com la sensibilització contra totes les formes de discriminació i violència, material i simbòlica, i especialment de la violència masclista, en compliment de la normativa europea recollida a la Directiva de serveis de comunicació audiovisual i la Con-

venció sobre la promoció de la diversitat cultural en els mitjans de comunicació públics locals.

- Fomentarem el desenvolupament i la consolidació dels mitjans de comunicació locals sense ànim de lucre i afavorirem l'emprenedoria, el cooperativisme i la petita empresa, mitjançant els ajuts a la iniciativa privada, amb criteris d'equitat, transparència i foment de la pluralitat i diversitat informatives.
- Facilitarem a moviments socials, associacions de veïnes i veïns i col·lectius de la ciutat els espais de creació i emissió de continguts audiovisuals propis.
- Contribuirem a subvertir l'ús acrític de les tecnologies digitals i continuarem desenvolupant una estratègia de codi obert i programari lliure, de suport a projectes tecnològics de les pimes locals i a d'altres iniciatives, com ara comunitats d'aprenentatge, campanyes d'alfabetització mediàtica i digital, centres socials, biblioteques i hacklabs, que afavoreixin el bastiment tecnològic del comú.
- Promourem iniciatives que facilitin l'educació mediàtica i digital de nens, nenes i adolescents, perquè adquireixin els coneixements indispensables sobre els mitjans de comunicació i les xarxes socials.
- Assegurarem una informació completa dels serveis municipals per mitjà de webs, telèfons i oficines virtuals que facilitin la relació quotidiana de la ciutadania amb l'Administració.

3.5. L'ajuntament, motor de polítiques públiques i d'innovació

3.5.1. Digitalitzar el món local, guanyar en sobirania tecnològica

Apostem per un nou model digital basat en el concepte de sobirania tecnològica, on pobles, ciutats i ciutadania, no pas les grans empreses tecnològiques, han de ser les propietàries de les dades produïdes als municipis, que han de poder-les utilitzar per millorar els serveis públics i posar en pràctica les seves polítiques, cosa que seria un retorn social d'un valor que la mateixa comunitat ha generat.

Defensem la democratització de la propietat de les dades i la intel·ligència artificial, passant del model extractivista, de benefici privat exclusiu per part de les empreses, a un model de dades comunes o *data commons*, un model jurídic i econòmic diferent del que ofereixen les grans empreses tecnològiques privades, que generaria resultats beneficiosos per a la ciutadania i el teixit econòmic local.

S'ha d'avançar en polítiques que redueixin l'escletxa digital i que millorin la participació de la ciutadania en la presa de decisions en l'àmbit públic. Per això, des del món local:

- Invertirem en serveis de programari lliure i de codi obert, a més d'introduir clàusules de "sobirania de dades" en els contractes d'adquisició pública que defineixin els estàndards ètics digitals que han de seguir els i les funcionàries públiques en el procés de digitalització. Tots els

continguts creats des de les administracions o finançats amb fons públics han de passar al domini públic i ser publicats en llicències lliures (*copyleft*).

- *Consolidarem l'Administració local digital*, que entre altres beneficis comporta més transparència i l'accés 24 hores al dia de la ciutadania a la informació i la tramitació administrativa.
- *Combatrem la fractura digital i impulsarem iniciatives orientades a l'accés amb igualtat d'oportunitats des de tots els indrets del territori i per a totes les persones*. Entenem que disposar d'aquest accés i tenir-lo garantit contribueix al bé comú i al progrés social i econòmic.
- *Assegurarem que la ciutadania disposi dels recursos formatius i de les oportunitats per participar de la Societat de la Informació i Coneixement*. Promourem espais i mecanismes de connexió i ús digital que ofereixin eines i recursos de manera gratuïta, i facilitarem recursos als existents (biblioteques, centres cívics o telecentres).
- *Impulsarem ajudes per dotar d'internet i ordinadors les llars de les famílies més vulnerables, especialment si tenen nens i nenes en edat escolar, i oferirem formacions gratuïtes relacionades amb l'ús de les TIC en dones de més de 45 anys*.
- *Garantirem que en l'ús de les TIC es protegeixi el dret a la intimitat i el dret a saber qui té les nostres dades personals, com s'hi ha accedit, per a què s'estan utilitzant i la possibilitat de controlar-les i cancel·lar-les*.
- *Potenciarem les xarxes cíviques i socials independents i la generació de pensament crític en els nous suports de comunicació*.
- *Fomentarem el desplegament de les xarxes de wifi municipal en els equipaments i amb punts d'accés situats a la via pública, amb l'acord i el suport de les xarxes de wifi lliure*.
- *Lluitarem contra el frau, els costos abusius, l'opacitat de les facturacions i l'engany mitjançant els serveis de l'oficina d'atenció al consum*.
- *Fomentarem iniciatives cooperatives orientades a un consum responsable, a la satisfacció d'un preu just i a l'intercanvi de serveis, i també ens comprometem a lluitar contra l'obsolescència programada dels productes tecnològics i a favor de la reducció dels residus i l'aprofitament d'estrís, materials i tecnologies*.
- *Atendrem i reduïrem els impactes ambientals i socials que genera el sector de les telecomunicacions*.
- *Tindrem present l'impuls a projectes cooperatius i oberts en el terreny de les comunicacions, com és el cas de guifi.net, orientades a un consum responsable, a la satisfacció d'un preu just i a l'intercanvi de serveis*.

3.5.2. Fiscalitat ecològica i progressiva

A diferència dels governs autonòmics i de l'Estat, els ajuntaments no tenen potestat legislativa per poder crear nous impostos i reformar els existents, llevat d'alguns detalls potestatsius.

A més de l'increment necessari en les transferències procedents de la resta de les administracions públiques per ampliar i garantir la prestació de serveis públics a la gent, cal augmentar els ingressos tributaris dels

ajuntaments amb l'aplicació d'una justícia fiscal més gran. Els impostos a modificar o crear han de ser progressius, és a dir, els han de pagar més qui més renda i riquesa té, i també han de ser al més simples possibles, ja que les capacitats de gestió i control tributaris de les administracions locals són limitades.

Proposem:

- Exigirem al Govern de l'Estat reformar l'impost sobre béns immobles (IBI) per incloure una escala progressiva que faci més just aquest tribut.
- Revisarem les exempcions i les bonificacions fiscals que permeten a qui té la propietat de determinats immobles no pagar l'IBI. Especialment en el cas d'immobles de l'Església no relacionats amb les activitats de culte protegides pel concordat vigent amb l'Església catòlica.
- Aplicarem el recàrrec de l'IBI als habitatges buits per incentivar el mercat d'habitatges de lloguer.
- Exigirem al Govern de l'Estat reformar l'impost de vehicles de tracció mecànica per fer-lo més progressiu, eliminant bonificacions i exempcions de les quals es beneficien vehicles d'alta gamma, i inclourem criteris mediambientals establint bonificacions i exempcions a vehicles menys contaminants.
- Proposarem l'eliminació de bonificacions a l'impost d'activitats econòmiques (IAE) per a les empreses que hagin facturat més d'1 milió d'euros l'any anterior.
- Crearem la taxa que grava les grans distribuïdores de comerç electrònic amb l'1,25% de la facturació del cost, per l'ús de l'espai públic quan lliuren els paquets a casa dels clients i clientes: taxa Amazon.

3.5.3. Plantilles municipals amb més qualitat ocupacional, equitat i eficàcia

Les administracions locals s'han d'adaptar als nous temps, als nous models organitzatius i als nous perfils professionals. Mitjançant la planificació dels recursos humans a través de la relació de llocs de treball, com a instrument d'ordenació estratègica dels treballadors i treballadores públiques, apostant per la consolidació de plantilles i la seva estabilitat, i donant valor a la negociació col·lectiva amb les organitzacions sindicals per dur a terme acords i pactes podem concretar aquestes noves necessitats.

Per aconseguir aquests objectius:

- Impulsarem polítiques de prevenció, detecció, actuació i resolució davant de situacions d'assetjament laboral, psicològic, sexual, per raó de sexe o orientació sexual i altres discriminacions a la feina.
- Garantirem la igualtat real de gènere en les organitzacions, promovent la presència de dones en els llocs de responsabilitat i fent de les administracions locals una referència per a la resta d'agents al territori.
- Treballarem per fer possibles plans de formació que permetin millorar la carrera professional de les plantilles i augmentar la qualitat en la prestació dels serveis públics.

- Impulsarem formació i ens dotarem del suport tècnic necessari per avançar en matèria intercultural.
- Treballarem per fer possible l'estabilització de les plantilles laborals als ens locals.
- Regularitzarem la temporalitat a un màxim del 8% de les plantilles.
- Facilitarem el pas del treball de temps complet a mitja jornada i a l'inrevés a l'ajuntament i a les empreses contractades.
- Promourem polítiques de conciliació i nous usos del temps.
- Comprometrem l'Administració local com a referent de responsabilitat social, tant pel que fa a les activitats de gestió directa com a la indirecta.

3.5.4. Gestió de béns comuns

- Definirem una estratègia que estudiï el cost de la municipalització dels serveis públics externalitzats i prestats per empreses privades.
- Municipalitzarem i gestionarem de manera directa els serveis públics externalitzats el venciment contractual dels quals es produeixi i la viabilitat econòmica dels quals ho permeti.
- No contractarem cap empresa inclosa al registre d'empreses sancionades en matèria de prevenció de riscos laborals.
- Continuarem treballant per aconseguir un nou marc de contractació pública dels serveis a les persones que ens permeti avançar en l'exigència de les clàusules socials i ambientalment responsables en la compra municipal, que integri el valor afegit del tercer sector i la prioritització de la qualitat, les condicions laborals i la consideració de les necessitats específiques de les persones usuàries i que redueixi la petjada ecològica, potenciant una economia de proximitat, amb especial atenció als productes locals sobretot de les més vulnerables, per sobre de consideracions econòmiques.
- Garantirem que la contractació pública ("de la instrucció al plec") compleixi els criteris de drets humans, ambientals i socials, sigui respectuosa amb les implicacions del dret internacional i eviti tenir relacions jurídiques amb empreses que, directament o mitjançant empreses pantalla o filials, desviïn fons a països considerats paradisos fiscals amb la intenció d'evadir les seves obligacions tributàries.
- Demanarem una revisió de la Directiva Bolkestein de la Unió Europea, que planteja limitar la capacitat dels ajuntaments per garantir una contractació pública que afavoreixi els proveïdors de proximitat.
- Apostarem per un model de gestió pública de l'aigua lligat a la promoció de noves formes de control social que garanteixin la transparència, la informació, la rendició de comptes i la participació ciutadana efectiva.
- Defensarem una gestió pública i directa de l'aigua mitjançant la creació i, si escau, l'enfortiment de gestors públics de serveis d'abastament i sanejament amb capacitat tècnica i econòmica que garanteixin un servei eficaç i just. Amb independència de la forma legal de l'ens públic o comunitari que assumeixi la gestió del cicle integral de l'aigua (ser-

veis municipals, patronat, ens públic empresarial, societat mercantil 100% pública, cooperativa de consumidores, etc.), establirem que la titularitat d'aquesta haurà de ser sempre 100% pública o comunitària, sense admetre l'accés d'empreses privades al seu accionariat.

Els municipis no tenim la capacitat financera per impulsar caixes d'estalvi. Però podem innovar per posar la llavor d'un sistema bancari renovat. Fent-ho, demostrem ara i aquí, als nostres municipis, que hi ha alternativa. I que, amb valentia, és possible un altre sistema bancari. Com el que tenen en altres indrets d'Europa. Que garanteixi els drets bancaris de tothom. Arrelat al territori. Compromès amb el seu teixit productiu i amb el seu progrés econòmic.

- Reclamarem als governs de l'Estat i de la Generalitat que impulsin una regulació valenta que obligui les entitats financeres a garantir uns serveis bancaris bàsics accessibles per a tothom, independentment de les seves habilitats digitals, de la seva capacitat financera o del seu lloc de residència.
- Reclamarem a les autoritats competents en matèria de consum que obrin expedients informatius quan sigui necessari per identificar les pràctiques d'usura i exclusió bancària i adoptar les mesures i sancions que correspongui.
- Ens adherirem a la Xarxa de Municipis pel Dret als Serveis Bancaris Bàsics.
- Impulsarem l'estudi per aprofitar la regulació de les fintechs i les fórmules que aquesta ofereix per impulsar serveis financers municipals que garanteixin que a les nostres ciutats tothom pugui disposar dels serveis bancaris bàsics i pugui rebre una atenció adaptada a les seves necessitats i capacitats.

3.6. Polítiques del temps i dret al temps

La majoria de la població catalana sent que “no té temps”, i el 35% de les dones catalanes amb persones dependents a càrrec no tenen temps per a elles mateixes; aquest fenomen s'anomena “pobresa de temps”. Aquesta pobresa existeix en bona part de la ciutadania, ja que, amb la incorporació massiva de la dona al mercat laboral, l'esquema d'organització horària col·lectiva sorgida de les 8 hores de feina, 8 hores d'oci i 8 hores de descans ha deixat de servir, perquè no té en compte les cures.

A més, a Catalunya patim allò que podem anomenar “desorganització horària”, resultat de la superposició d'antics horaris agraris i fabrils, que va agreujar-se amb les transformacions sofertes pel creixement econòmic del *desarrollismo franquista* i l'*impacte de les demandes pròpies dels anys de creixement desordenat, especialment del sector dels serveis*.

Per transformar aquesta desorganització, desequilibri i malestar, des de principis del 2000 van sorgir en diversos municipis europeus les polítiques del temps, pensades per millorar els horaris laborals i la conciliació. Durant els darrers anys ha anat sorgint una segona generació de polítiques del temps, que no només intervenen en polítiques per assolir una conciliació i coresponsabilitat més grans, sinó que també busquen millorar en salut,

sostenibilitat i eficiència, assegurant així que el dret al temps sigui un nou dret de ciutadania.

Aquestes polítiques del temps volen arribar a un nou pacte en cada municipi per adaptar els horaris dels serveis escolars, extraescolars, comercials, culturals, d'atenció i de participació ciutadana i la mobilitat a les necessitats de les persones del municipi, que les fan servir cada dia. S'implementen a través d'un pacte del temps: l'acord entre els diversos actors de la ciutat o poble que intervenen en el funcionament dels serveis que ofereix el municipi (des dels agents socials fins a les empreses o institucions).

Propostes:

- Promourem un pacte del temps o polítiques del temps orientades a millorar l'ús del temps de la ciutadania, com per exemple: redefinició dels horaris de les extraescolars i lleure, escoles bressols, culturals i comercials; revisió del plans de mobilitat i urbanisme, i participació per incloure la perspectiva de temps, que disposin d'antenes de "temps" per assegurar que totes les polítiques municipals considerin l'impacte en el temps, etc.
- Adoptarem polítiques per millorar l'organització del temps del personal de l'ajuntament, per un temps corresponsable, saludable i respectuós de les persones que treballen a l'ajuntament, incloent-hi també els càrrecs de responsabilitat política.
- Definirem un referent polític i un referent tècnic en el pla municipal quant a polítiques del temps, per tal de facilitar una visió transversal de les polítiques implementades en el municipi i l'alineació amb les altres polítiques públiques del municipi. En els ajuntaments amb un nombre més alt d'habitants es recomana una regidoria dedicada a les polítiques del temps.
- Disposarem de dades d'usos del temps de cada municipi, mitjançant la incorporació d'indicadors d'usos del temps i informació rellevant en les enquestes municipals, estudis de diagnosi i avaluacions de necessitat i d'impacte de les polítiques.
- Formarem part i participarem de la Xarxa Catalana pel Dret al Temps. És el nexa d'unió entre totes les organitzacions catalanes vinculades amb els usos de temps i té com a objectiu conjunt avançar en el dret al temps a través d'una organització del temps més equilibrada i justa a la Catalunya sencera. Es va crear l'octubre del 2022 i està formada per empreses, entitats, agents socials, institucions, persones expertes i investigadores d'arreu de Catalunya.

04

Sumem per guanyar en feminisme i la lluita contra l'odi

Les lluites feministes i les lluites pels drets LGTBI+ són vincles en la teoria i lligams en la pràctica. Les aliances estratègiques d'aquestes lluites aconseguen avenços polítics i discursius i que es retroalimenten l'una a l'altra per fer-se més fortes. De la mateixa manera, la lluita per la defensa dels drets de les persones migrants i les persones refugiades i contra el racisme formen part dels grans combats de la història i dels nostres valors identitaris. Lluites contra l'odi que s'entrellacen i que emergeixen com una resposta contranarrativa a la ultradreta i a la dreta i que fan d'aquests moviments el blanc de les seves descarnades campanyes d'odi.

La construcció de pobles i ciutats de drets implica promoure la perspectiva de la diversitat sexual i de gènere, la lluita contra les desigualtats i les violències que es deriven de l'orientació sexual i la identitat de gènere. L'aplicació de polítiques feministes transformadores i innovadores és imprescindible en el camí que cal recórrer per assolir uns pobles i ciutats de drets. Són un dels motors per avançar cap a un nou model socioeconòmic i cap a la construcció de pobles i ciutats més justos.

La lluita contra els discursos d'odi i la transformació dels nostres pobles i ciutats com a espais diversos, plurals i feministes formen part del nostre ADN polític. Llitem contra totes les formes de violència masclista i defensem els drets de les dones i l'alliberament dels homes de la cultura patriarcal. Volem pobles i ciutats que construeixin quotidianament igualtat amb diversitat, obertament feministes i LGTBI+, acollidores i interculturals, on el dret a la ciutat ho sigui per a totes les edats.

4.1. Municipalisme feminista

El feminisme no pot ser un moviment identitari basat en el sexe biològic o en una suposada identitat femenina. Proposem un feminisme que interpel·li i inclou els homes i en aliança amb les polítiques LGTBI+. Només des d'aquesta mirada transversal i interseccional.

L'eina principal per consolidar la perspectiva feminista en la política és la transversalitat de gènere. Les qüestions de gènere s'han d'integrar en totes les polítiques públiques i han de deixar de ser qüestions marginals i d'associar-se només a determinades polítiques socials. La transversalitat ha d'anar en paral·lel i desenvolupar-se de manera complementària a les polítiques específiques i a les accions positives només per a dones, o per a dones migrades, o lesbianes, o dones trans, etc.

Propostes:

- Crearem regidories de feminismes i LGTBI+ i les dotarem dels recursos tècnics i econòmics necessaris per al desenvolupament de polítiques d'igualtat, ampliant-ne el pressupost i garantint les condicions perquè les polítiques feministes es prioritzin i es consolidin.

- Instaurarem la transversalitat en les polítiques locals per consolidar la perspectiva feminista i LGTBI+ en totes les actuacions locals.
- Impulsarem mecanismes per garantir la coproducció de polítiques feministes i LGTBI+. Per al disseny i la implementació comptarem amb equips tècnics, polítics, amb acadèmiques i expertes i amb dones organitzades de diferents àmbits.
- Incorporarem elements per garantir la interseccionalitat de les polítiques feministes i LGTBI+. Un feminisme constituït per un subjecte plural que vagi més enllà del gènere sumant lluites articulades a partir de la redistribució de la riquesa, pel dret a l'habitatge, en defensa dels serveis públics, o dels drets de les persones que exerceixen la prostitució.
- Apostarem per una agenda feminista en què les polítiques de cures estiguin al centre, implementant projectes com la targeta cuidadora, els canguratsges municipals o el Concilia programa que vetlla per l'ús del temps i per la conciliació real de les dones.
- Incorporarem clàusules socials que promoguin l'equitat de gènere i la diversitat en les contractacions públiques i vetllarem per l'equiparació salarial i per salaris dignes en sectors feminitzats. Eventualment, estudiarem la municipalització de les concessions més feminitzades si s'hi detecta precarització. Fomentarem que la contractació i les concessions de l'ajuntament garanteixin la no-discriminació per raó d'orientació sexual i identitat de gènere i promoguin l'ocupació de les persones amb més dificultats del col·lectiu LGTBI+, així com l'ocupació de dones migrades o racialitzades.

4.2. Polítiques feministes i LGTBI+ en l'acció de govern

La justícia de gènere i LGTBI+ ha de ser una prioritat transversal del conjunt de les polítiques públiques. Per aconseguir aquesta transversalitat, és imprescindible que l'estructura organitzativa de les polítiques feministes i LGTBI+ es reforci i que, més enllà de gestionar determinats serveis específics, sigui un àmbit efectiu de dinamització, seguiment i suport al conjunt dels departaments per incorporar la perspectiva de gènere: formant el personal de l'ajuntament, establint referents en totes les àrees, avaluant sistemàticament l'impacte de gènere de les intervencions, fent pressupostos feministes, adaptant els sistemes d'informació, incloent clàusules d'igualtat en contractes, convenis i subvencions, entre altres mesures, fent-ne un seguiment i establint mecanismes de sanció en cas d'incompliment.

- Elaborarem un pla estratègic d'actuació integral local per la justícia de gènere actualitzat i amb propostes transformadores. Establint les línies i prioritats que es promouran a partir d'una metodologia participativa amb col·lectius feministes i ciutadania. Amb línies estratègiques per a la prevenció primària (visibilització i comunicació; informació i treball en xarxa; conscienciació i implicació), línies estratègiques per a eixos d'intervenció (educació/coeducació; salut; serveis socials; urbanisme i transport; seguretat i justícia; laboral; esport, oci i cultura) i línies estratègiques transversals (formació a professionals; recerca; avaluació continuada).
- Formalitzarem un sistema de treball intern tant a escala política com tècnica que impulsi la incorporació de la perspectiva de gènere i LGT-

BI+ de manera transversal a totes les àrees, departaments i equips de l'ajuntament.

- Impulsarem l'elaboració d'una auditoria amb perspectiva de gènere a tota l'estructura municipal, incloses les externalitzacions i altres empreses proveïdores.
- Crearem, des del municipi o des del Consell Comarcal, un Pla local LGTBI+ a través d'un procés participatiu i obert a la ciutadania i el desplegament de la llei contra la LGTBI-fòbia. Per fomentar la visibilització (commemoracions, tot tipus de documentació), formació a professionals, persecució de la discriminació, promoció de la salut (campanyes de prevenció, no-discriminació i despatologització), inclusió de la perspectiva LGTBI+ en els plans municipals (infància, gent gran, salut, etc.) i suport a la creació d'entitats.
- Revisarem la situació laboral del personal de l'Administració local per tal de garantir la igualtat d'oportunitats, revertir situacions de bretxa laboral dona-home, eliminar la precarietat sobre els models de contractació, revisar les polítiques de conciliació i els abusos en les jornades laborals flexibles, i enfortir les polítiques per evitar l'assetjament sexual.
- Oferirem formació sobre perspectiva de gènere i diversitat LGTBI+ al personal municipal i al personal d'empreses o entitats que realitzen tasques per a l'ajuntament, amb mesures de seguiment de l'impacte d'aquesta formació.
- Utilitzarem els principis de Yogyakarta com a guia i referència per dissenyar, implementar i avaluar les polítiques públiques d'àmbit municipal dirigides a protegir els drets de les persones LGTBI+ i a lluitar contra la discriminació per raó d'orientació sexual i identitat o expressió de gènere.
- Adequarem l'Administració a la diversitat actual de models familiars flexibilitzant els requisits i integrant definicions de família més amplis i diversos. Garantirem que la normativa municipal relativa als drets humans i els plans i programes estratègics incorporin la perspectiva de gènere i la diversitat LGTBI+.
- Oferirem eines de prevenció, detecció i protecció de situacions d'assetjament masclista i d'assetjament del col·lectiu LGTBI+ i posarem a disposició una persona de referència a cada àrea.
- Crearem un manual de bones pràctiques comunicatives de l'ajuntament, amb col·laboració de les organitzacions feministes, LGTBI+ i mitjans de comunicació locals. Per incloure la perspectiva de gènere i la diversitat LGTBI+ en la comunicació interna i externa de l'ajuntament. Utilitzar el llenguatge de manera inclusiva i tenir en compte les persones trans i no binàries i la diversitat de models de família en formularis i documents. Vetllar per un ús inclusiu i respectuós del llenguatge i les imatges als mitjans de comunicació públics i a internet que eviti el sexisme, els estereotips, l'estigma, el binarisme de gènere i les expressions LGTBI-fòbiques.

4.2.1. Pressupostos amb perspectiva feminista

Es realitzaran pressupostos amb perspectiva de gènere com a eina politicoeconòmica no només en termes d'equitat i eficiència pressupostària, sinó també d'assoliment de millors nivells de vida per a tota la ciutadania. Analitzar i definir els pressupostos posant en primer terme el seu impacte en la vida de les persones i establint la relació entre els recursos i les mesures que es volen dur a terme és un pas fonamental per fer més transparent la pràctica governamental i afavorir o promoure la participació directa de la ciutadania en la gestió a les institucions. Garantirem la distribució de la despesa pública de manera equitativa, cosa que implica recollir uns indicadors pressupostaris d'ingressos i despeses desagregats per sexe:

- Visibilitzarem les persones a les quals va destinada la despesa pública i incorporarem el criteri de gènere en l'assignació dels recursos públics.
- Comptabilitzarem el treball no remunerat a l'hora de planificar la política econòmica.
- Incorporarem el treball reproductiu a les estadístiques oficials.
- Garantirem la segregació de les dades per sexe, així com d'altres indicadors que puguin ser necessaris.
- Garantirem la participació dels col·lectius de dones i feministes en l'elaboració dels pressupostos.
- Garantirem la transparència i la rendició de comptes.

Caldrà, en cada municipi, establir les ràtios d'inversió directa i indirecta que es volen assolir al llarg de la legislatura.

Per dur a terme aquesta tasca en municipis petits, s'impulsarà que els consells comarcals i les diputacions donin suport tècnic en la implementació.

- Incrementarem el pressupost per a les polítiques de gènere i LGTBI+ i assolirem l'1% del pressupost municipal amb perspectiva de gènere (amb perspectiva de creixement al 3%) com a instrument clau per al canvi institucional i per aconseguir un bon govern feminista.
- Incorporarem bonificacions de l'IBI (del 30% al 60%) per la via d'ajuts econòmics adreçats a titulars de famílies monoparentals amb rendes baixes.

4.2.2. Reconeixement i visibilitat

L'empoderament de les dones i dels col·lectius LGTBI+ és imprescindible per eliminar les desigualtats.

- Crearem un Consell de Dones on no n'hi hagi, i el promourem als municipis on n'hi hagi, amb la participació dels moviments de dones i feministes del municipi. Aquest consell ha d'esdevenir l'òrgan consultiu de les polítiques públiques municipals amb mecanismes que facilitin la participació: optimitzant reunions i horaris, amb espais de cures infantils i facilitant la participació per via de les noves tecnologies.
- Establirem un Consell LGTBI+ d'àmbit municipal o comarcal, accessible, participatiu, perquè esdevingui l'espai consultiu i de seguiment de l'execució del Pla local LGTBI+, entre d'altres accions. El

Consell dinamitzarà i incentivarà la participació del moviment LGTBI+ en el disseny i l'aplicació de les polítiques municipals per a la diversitat i la promoció de polítiques públiques transversals en totes les àrees del govern.

- Impulsarem un Centre municipal o comarcal per a dones, entitats de dones i col·lectius feministes.
- Impulsarem un Centre LGTBI+ d'àmbit municipal o comarcal, per tal de disposar d'un espai públic a la ciutat o el territori on assegurar serveis d'acompanyament, informació i assessorament sobre el fet LGTBI+.
- Fomentarem l'estudi anual de la participació de dones, col·lectius feministes i LGTBI+ en els espais de govern municipal i la presa de decisions a través de la diagnosi dels indicadors.
- Fomentarem que els espais com les biblioteques públiques disposin d'un apartat o espai de materials feministes i LGTBI+. I retirarem documentació clarament masclista o LGTBI-fòbica.
- Reforçarem la visibilitat del 8M i el suport a les associacions feministes en les seves activitats reivindicatives.
- Farem del 25N una data fonamental per sensibilitzar políticament sobre la problemàtica de la violència masclista, amb actes de commemoració, visualització i sensibilització.
- Impulsarem mesures per a la recuperació de la memòria històrica de les dones i el feminisme i del col·lectiu LGTBI+.
- Promourem la confecció d'un mapa interactiu de les associacions, col·lectius i entitats de dones, feministes i LGTBI+ del municipi o comarca per tal d'identificar i visibilitzar les xarxes organitzades i concretar els principals àmbits d'interès de treball i les possibles agendes comunes amb l'ajuntament. La voluntat d'aquest mapa passarà per convertir-se en una eina per a l'ajuntament i per a les organitzacions del municipi per facilitar el treball en xarxa i construir espais comuns de reflexió i intercanvi.
- Reforçarem les línies de subvencions específiques adreçades a entitats i col·lectius feministes i LGTBI+ del municipi i projectes entorn de la justícia de gènere i la diversitat LGTBI+.
- Promourem recursos i serveis que facilitin l'assistència i participació de les dones en les activitats que es programen als centres municipals i a entitats que promoguin la creació de vincles comunitaris i xarxes de suport mutu.
- Impulsarem la visibilització dels models de diversitat LGTBI+, en especial persones transsexuals i transgènere, als mitjans de comunicació públics municipals i també en les campanyes de difusió de festes i esdeveniments del municipi.
- Ens adherirem a la Xarxa de Municipis LGTBI+ (pobles i ciutats per la diversitat afectiva, sexual i de gènere) per compartir experiències, crear sinergies i sumar voluntats en la defensa dels drets de totes les persones a estimar, a viure i a ser.

4.2.3. Vides lliures de violència

En els darrers anys, la violència masclista s'ha considerat un dels problemes més importants als quals s'enfronta la societat actual. Tot i que no es tracta d'un fenomen nou, gràcies a les reivindicacions del moviment feminista, ha tingut lloc un procés de denúncia i visibilització que ha incidit en la conscienciació social del fenomen i que s'ha materialitzat en diferents lleis i polítiques públiques. Però malgrat aquests avenços considerables, s'ha d'abordar la violència masclista en tots els seus àmbits, més enllà de la violència en l'àmbit de la parella o exparella. Cal abordar amb la mateixa força tots els tipus de violència masclista, tal com recull la reforma de la Llei 5/2008, del dret de les dones a erradicar la violència masclista. És cabdal atendre també la violència institucional, la violència econòmica, la violència digital, les violències sexuals, l'assetjament laboral, la violència vicària, la violència obstètrica, la violència envers les dones migrades (especialment, exercida a través de la llei d'estrangeria), la violència envers les dones trans o amb diversitat funcional, o els feminicidis perpetrats fora del marc de la parella.

En un context marcat per les desigualtats socials que la pandèmia ha agreujat, és més important que mai que els ajuntaments assumim l'obligació de garantir el dret de les dones a desenvolupar un projecte de vida autònom i independent, lliure d'obstacles i de violències masclistes, establint mecanismes per a això, destinant-hi mitjans, recursos i ajuts públics.

- Avaluarem els serveis d'atenció a les violències sexuals, actualitzant pràctiques i protocols i ampliant pressupostàriament els SIAD (serveis d'informació i atenció a les dones) municipals o comarcals.
- Exercirem l'acusació popular en casos especialment greus de violències masclistes o LGTBI-fòbia, respectant sempre les decisions de les persones afectades.
- Elaborarem un Pla municipal de prevenció de les violències masclistes impulsant programes d'educació afectivosexual, foment de masculinitats no violentes i prevenció de les violències 2.0.
- Inclourem la perspectiva de la diversitat sexual i de gènere en les polítiques de violència masclista per tal d'abordar la realitat de les persones LGTBI+, especialment de les dones lesbianes, bisexuals i trans.
- Reforçarem els recursos d'emergència per a les víctimes de violència masclista creant un pla de contingència per protegir les víctimes de violència i garantint l'assessorament i atenció a través d'equips multidisciplinaris integrats per professionals de les disciplines de la psicologia, el treball social i el treball familiar, cobertura de necessitats bàsiques i allotjament. Garantirem els drets residencials de les dones en situació de violència masclista amb recursos d'acollida d'urgència de qualitat, ampliant les places d'emergència dels recursos d'habitatge d'inclusió de les entitats socials, desenvolupant convenis amb cases d'acollida per assegurar també la primera estada i amb ajuts al lloguer.
- Inclourem en les polítiques municipals per la igualtat i contra la violència masclista la perspectiva de la diversitat al voltant de l'orientació sexual i la identitat o expressió de gènere, que visibilitzi i abordi la realitat de les persones LGTBI+ i les seves problemàtiques específiques, amb una atenció especial a les de les dones LBT. Aprovarem i desenvoluparem

parem un protocol d'actuació integral de lluita contra la LGTBI-fòbia, l'assetjament i les agressions per raó d'orientació sexual i identitat o expressió de gènere que redueixi els delictes d'odi, i que protegeixi les víctimes d'odi per raó de la seva orientació sexual i identitat o expressió de gènere. De la mateixa manera, garantirem el dret a la lliure expressió de l'afectivitat a la via i ELS espais públics i lluitarem contra qualsevol actuació que atempti contra els drets de les persones LGTBI+.

- Garantirem els drets residencials de les dones en situació de violència masclista amb recursos d'acollida d'urgència de qualitat, ampliant les places d'emergència dels habitatges d'inclusió de les entitats socials, desenvolupant convenis amb cases d'acollida per assegurar també la primera estada i amb ajuts al lloguer.
- Elaborarem un pla de prevenció, seguiment i assessorament específic per a dones joves i adolescents en situació de violència masclista tenint en compte les especificitats de la gent jove i la violència que es produeix a les xarxes socials. Incidirem de manera específica en la formació al professorat en perspectiva de gènere i diversitat LGTBI+. Cal fugir d'una posició higienista i aprofundir en una autèntica educació afectivosexual.
- Implementarem un Pla territorial de lluita contra el tràfic d'éssers humans amb la finalitat d'erradicar l'explotació sexual i que garanteixi la correcta coordinació i derivació de casos, així com la col·laboració amb les entitats que treballen en la defensa dels drets humans de les dones i amb les que els presten assistència.
- Implementarem de manera efectiva la Llei contra la LGTBI-fòbia. Desplegarem el servei d'atenció integral i el donarem a conèixer a tots els barris, si és d'abast municipal, i a tots els nuclis de població, si és comarcal. Assegurarem l'accés als serveis d'assessorament i acompanyament contra la LGTBI-fòbia a les persones menors d'edat de manera autònoma, anònima i segura.
- Vetllarem per una atenció trans als espais de salut que s'allunyi de la patologització.
- Crearem, en els municipis de més de 100.000 habitants o en consells comarcals, cases "refugi" per a persones LGTBI+ a qui la seva família ha expulsat pel fet de ser-ho, o polítiques actives per poder donar resposta a aquestes situacions amb rapidesa i eficiència.

4.3. Migració, ciutadania i refugi

Garantirem drets i oportunitats a la població migrant i a les minories ètniques. Reconeixem la diversitat cultural com un eix de la inclusió social als municipis i promourem la interculturalitat com una eina de cohesió social.

Impulsarem des de les administracions locals i supramunicipals, en col·laboració amb universitats, entitats i fundacions, el desenvolupament d'una estratègia comunicativa eficaç per a la divulgació d'estudis amb dades rigoroses, que deixin en evidència els discursos d'odi i fomentin el reconeixement de les aportacions essencials de la població immigrada a l'economia general i local, a l'estabilitat i creació de llocs de treball, a la riquesa cultural i a l'equilibri demogràfic i en els comptes públics.

Insistirem en el fet que cap persona és il·legal sinó que pot estar en situació administrativa irregular, i continuarem fent pedagogia sobre la migració i la seva realitat.

4.3.1. Polítiques per afavorir l'acollida de les persones migrades

Reclamarem més recursos econòmics per a l'acollida i facilitarem l'accés als serveis i als programes municipals a totes les persones que arriben als nostres municipis, amb independència de la seva situació administrativa.

Ens comprometem a preparar el nostre municipi per acollir, assistir i proveir dels serveis necessaris les persones refugiades, així com garantir els seus drets, i exigirem als estats que compleixin les normes més elementals i el respecte als drets humans i al dret internacional.

- Crearem un servei integral d'acollida que aplegui en un únic servei tota la informació i assessorament sobre immigració, drets i serveis bàsics, refugi, emigració i retorn voluntari (amb servei de traducció quan sigui necessari) en tots els municipis que siguin capital de comarca o que tinguin més de 10.000 habitants.
- Impulsarem que els municipis més petits incorporin un tècnic o tècnica formada que doni un primer suport i acollida a les persones nouvingudes que arriben al municipi i les redirigeixi als serveis adients a escala comarcal o municipal.

Aquest recurs ha de permetre:

- Iniciar la tramitació per a l'empadronament, inclòs l'empadronament sense domicili fix.
- Posar a disposició la informació necessària per poder accedir als serveis públics essencials: serveis socials, serveis de salut i d'educació, així com l'assessorament jurídic per iniciar els tràmits legals per demanar l'asil o altres vies de protecció internacional quan sigui el cas.
- Posar a disposició la informació i l'assessorament específic per aconseguir la regularització per les diferents vies d'arrelament social, laboral, per formació o per reagrupament familiar. Informació i assessorament personalitzats sobre tràmits d'estrangeria, com ara els informes d'arrelament social, els informes d'adequació d'habitatge o els informes d'esforç d'integració social per a la residència temporal.
- Detectar situacions d'explotació laboral, sexual i d'abús de drets de les persones nouvingudes per tal de fer la derivació a les entitats de protecció de les víctimes i, si s'escau, posar en coneixement de les autoritats policials, laborals o judicials els possibles fets delictius.
- Garantirem el compliment de la llei sobre empadronament; en tots els municipis de Catalunya on governem es facilitaran els processos i requeriments per empadronar totes les persones nouvingudes, inclòs l'empadronament sense domicili fix, siguin quines siguin les circumstàncies administratives en les quals es trobin o el tipus d'habitatge.
- Facilitarem al personal tècnic que ha d'atendre les persones nouvingudes la capacitat i la formació necessàries que permetin crear un entorn segur a aquestes persones, sovint en situació administrativa irregular.

- Continuarem reclamant des dels municipis la creació de vies legals i segures per migrar. Promourem la participació dels municipis en iniciatives d'acollida com el projecte COMET, en el qual participa el Fons Català de Cooperació al Desenvolupament.

4.3.2. Polítiques d'inclusió i drets de les persones migrades

Una de les nostres prioritats és afavorir la regularització de les persones migrades en situació administrativa irregular, i continuarem reclamant modificacions de la llei d'estrangeria perquè s'ampliïn les vies per regularitzar aquestes persones.

- Desenvoluparem noves iniciatives per a la inserció formativa, laboral i de recerca de feina que tinguin en compte les circumstàncies particulars de les persones migrades, amb especial èmfasi en les persones joves.
- Crearem o reforçarem els serveis municipals d'orientació laboral en municipis grans i en capitals de comarca per donar aquests serveis als municipis més petits.
- Formarem els treballadors i treballadores per poder atendre les circumstàncies específiques de les persones migrades.
- Facilitarem la regularització per via laboral de les persones migrades que es trobin en situació administrativa irregular donant el suport tècnic adequat i informació amb perspectiva de gènere. Tot i que és insuficient, aprofitarem al màxim la possibilitat de regularització que ha obert la reforma recent del Reglament de la Llei d'estrangeria per regularitzar a través de la via laboral les persones migrades en situació irregular que s'hi puguin acollir.
- Insistirem en l'elaboració i la promoció de plans d'ocupació específics per a gent jove i per a les persones sol·licitants de protecció internacional que disposin de permís de treball.
- Reclamarem i garantirem que es tinguin en compte les circumstàncies específiques de les persones migrades (idioma, cultura...) en l'accés a cursos de formació laboral.
- Incrementarem el reforç de subvencions a entitats socials per executar projectes d'inserció laboral, especialment per a les persones migrades joves.
- Participarem en programes de regularització per arrelament, que ofereix la possibilitat a ajuntaments i entitats socials d'oferir llocs de treball a persones en situació irregular en procés d'arrelament.
- Facilitarem la regularització per via formativa (formació ocupacional) que ofereix, encara que de manera insuficient, la reforma del Reglament de la Llei d'estrangeria.
- Elaborarem un programa específic d'inserció laboral i prelaboral per ajudar els joves extutelats, dones migrades i víctimes de tràfic d'éssers humans.
- Iniciarem taules de diàleg per a la cooperació amb municipis en l'àmbit rural i el Ministeri de Transició Ecològica i Repte Demogràfic per

promoure l'accés a feines en zones despoblades afavorint l'acollida de gent migrada als pobles i micropobles de Catalunya.

4.3.3. Polítiques per erradicar situacions d'exclusió habitacional

- Actualitzarem o mantindrem en cada capital de comarca un dispositiu d'atenció i un protocol d'emergència per acollir persones en situació de sensellarisme o sense sostre, tenint en compte les circumstàncies específiques de les persones migrades.
- Crearem o integrarem un servei d'orientació, suport i erradicació en cas d'evidències de discriminació en l'accés de les persones migrades al mercat de lloguer d'habitatge.

4.3.4. Polítiques per garantir l'adaptació al sistema educatiu

- Garantirem la matriculació de la totalitat d'infants i joves en edat d'educació obligatòria en el seu nivell corresponent.
- Garantirem l'accés a beques menjador a tots els infants que estiguin en situació de precarietat, independentment de la situació administrativa dels seus pares i mares.
- Fomentarem programes d'acompanyament i suport a la diversitat per reduir les desigualtats en el rendiment escolar i afavorir l'adaptació dels infants al sistema educatiu.
- Subvencionarem i proporcionarem l'accés als centres educatius a aquelles entitats que poden donar suport en l'accés a la informació i els tràmits legals relacionats amb l'educació a les famílies migrades.

4.3.5. Polítiques de salut

- Oferirem des dels ajuntaments informació comprensible a les persones i famílies novingudes per obtenir la targeta sanitària.
- Garantirem un servei de traducció a les persones migrades en les visites hospitalàries quan sigui necessari.

4.3.6. Polítiques d'accés als serveis socials municipals

- Garantirem, independentment de la situació administrativa, l'atenció dels serveis socials municipals o comarcals per a l'accés als serveis bàsics d'alimentació, higiene, roba i habitatge d'emergència.

4.3.7. Polítiques de foment de la interculturalitat i d'erradicació de la discriminació

- Impulsarem polítiques per afavorir l'aprenentatge de les llengües oficials a Catalunya a les persones migrades independentment de la seva situació administrativa.
- Garantirem a les persones migrades que no tinguin subvencions d'altres administracions la inscripció en els cursos bàsics de català i castellà.
- Donarem suport a l'accés a un servei de traducció i interpretació de les llengües estrangeres que es parlen al municipi.

- Incorporarem llibres i materials en diverses llengües a les biblioteques públiques i fomentarem projectes extraescolars que reconeguin llengües i cultures de famílies migrades residents als nostres pobles i ciutats.

4.3.8. Polítiques per garantir el dret de representació i participació

- Facilitarem la informació per a la incorporació d'ofici al cens electoral de totes les persones estrangeres (comunitàries i no comunitàries) que tinguin dret a vot a les eleccions municipals i defensarem el dret a vot en tots els processos electorals, incloent-hi consultes i referèndums.
- Impulsarem i reforçarem la representació i la veu de les associacions de persones migrades o refugiades en tots els espais de participació.
- Impulsarem la creació del Consell Municipal per les Migracions integrat per entitats públiques, privades i col·lectius i associacions d'immigrants que treballin amb i per a les persones nouvingudes al municipi, fent-los partícips i corresponsables de les polítiques vinculades a la migració.
- Potenciarem les polítiques de reconeixement i reparació. Revisarem la història local i reconeixem les víctimes de la colonització i l'esclavitud, i les seves conseqüències, assumint la responsabilitat des d'un punt de vista moral i simbòlic.
- Impulsarem polítiques que afavoreixin la diversitat cultural, lingüística i d'origen dels treballadors i treballadores municipals sigui un reflex de la realitat que hi ha a la societat a través, per exemple, de la introducció de mèrits que valorin el coneixement d'altres llengües i cultures diverses.

4.3.9. Polítiques de foment de la convivència i la laïcitat

- Impulsarem un Pacte per la convivència democràtica al municipi, fonamentat en la laïcitat, generant espais de diàleg i desenvolupant mesures d'interlocució i mediació per prevenir conflictes a l'espai públic.
- Garantirem la independència i neutralitat simbòlica dels ajuntaments de qualsevol confessió religiosa.
- Eliminarem qualsevol tipus de simbologia religiosa en els actes oficials, en llocs i edificis de titularitat pública.
- Suprimirem les retransmissions de culte o ritus de caràcter religiós en els mitjans de comunicació locals de titularitat pública.
- Garantirem que en els cementiris públics i en tots els tanatoris es puguin celebrar tot tipus de cerimònies, sense cap exclusió per motius de religió o de conviccions. Establirem, si fos necessari, acords intermunicipals per poder garantir els serveis d'enterraments en qualsevol de les confessions religioses.
- Seguirem les recomanacions de la Llei de culte de Catalunya sobre la previsió de sòls, en els plans urbanístics, on s'admetin els usos de caràcter religiós de nova implantació segons les necessitats i les disponibilitats dels municipis.
- Vetllarem per la laïcitat en l'educació als centres educatius de titularitat pública i als sostinguts amb fons públics.

- Garantirem el dret de les persones menors a no ser adoctrinades en els centres públics i concertats, i vetllarem per l'eliminació de qualsevol tipus de simbologia religiosa, actes i proselitisme religiós en el si de les escoles.

4.3.10. Polítiques amb perspectiva de gènere per a l'acollida i inclusió de les persones migrades

Oferirem recursos i acompanyament a les famílies monoparentals o famílies en què la dona acaba d'arribar per un procés de reagrupament familiar, per poder conciliar la feina o formació amb la cria dels seus fills i filles.

- Oferirem assessorament legal i una xarxa de suport a les dones que treballen en l'àmbit domèstic i de les cures, independentment de la seva situació legal.

4.4. Lluita contra l'odi

Una de les característiques més preocupants i que cal monitorar és la penetració de la dreta radical a diferents barris populars aprofitant les inseguretats vitals i la por. El seu programa és conegut: replegament nacional, relativisme del feixisme, ordre, reacció punitiva, militarisme, xenofòbia, masculisme i homofòbia. Discursos basats en l'odi envers el que és diferent amb una notable difusió mediàtica del seu discurs i la irrupció en algunes institucions.

Un programa que no només obeeix a factors ideològics, sinó que també té una arrel vivencial i un ancoratge empíric evident: l'experiència de desarelament, la precarització social que han patit les majories socials, especialment en aquests anys, combinada amb una situació real d'escassetat de recursos i la seva concentració en poques mans.

En Comú Podem ens comprometem a combatre qualsevol ideologia i comportament d'odi, especialment per raó d'origen, ètnia, sexe, orientació o identitat de gènere, religió o conviccions, capacitat, discapacitat o edat, o per qualsevol altra condició social o personal, que atempti contra la integritat i la dignitat de les persones i, en definitiva, contra els drets humans.

- Combatrem qualsevol forma de racisme, xenofòbia o intolerància, prioritzant la lluita contra els delictes d'odi i discriminació als municipis.
- Vetllarem, mitjançant les actuacions de la policia local, per una resposta eficaç contra qualsevol tipus de discriminació o agressió, directa o indirecta, per motius de religió, orientació sexual, identitat sexual, origen, orientació política o qualsevol raó classificada com a delicte d'odi, contra minories o grups minoritzats que cal protegir, a fi d'evitar així la desnaturalització i qualsevol utilització instrumental dels delictes d'odi per perpetuar privilegis de persones i grups que no estan en una situació d'especial vulnerabilitat.
- Programarem i oferirem formació específica sobre els delictes d'odi i sobre discriminacions al cos de policies locals.
- Crearem espais municipals on les persones puguin fer denúncies per haver rebut un tracte discriminatori pel seu color de pell o origen ètnic, o per la seva religió o cultura. Oferirem acompanyament i assessorament legal en cas de querrela o denúncia davant de la policia.

- Exercirem l'acusació popular en els delictes greus vinculats a racisme i xenofòbia.
- Impulsarem campanyes informatives que valoritzin la riquesa social de la diversitat de les nostres ciutats, promovent valors com el respecte, la no-discriminació i la tolerància. Campanyes que mostrin i informin de conductes intolerants o delictes d'odi que tenen lloc a la nostra ciutat al mateix temps que reconeixem els drets que tenim tota la ciutadania.
- Oferirem cursos de formació en el respecte a la diversitat a totes les persones que atenen serveis públics o privats.
- Incrementarem l'ús d'instruments com la mediació i la participació per facilitar el diàleg i la convivència entre els diferents actors amb interessos contraposats per tal de cercar actuacions consensuades.

4.5. Justícia pròxima

- Contribuirem a facilitar l'evolució dels jutjats de pau en oficines municipals de justícia tal com preveu la Llei d'eficiència organitzativa del servei públic de justícia incrementant els recursos humans i materials per garantir els objectius de proximitat de la llei: servei als ciutadans i ciutadanes tant en matèria de procediments judicials com per facilitar-los l'accés al Registre Civil.
- Reclamarem una justícia propera, defensarem des dels municipis l'oposició a la centralització o comarcalització com en el cas dels jutjats de violència masclista.
- Potenciarem i ampliarem els serveis d'orientació jurídica dels municipis, especialment la conciliació i la mediació pública com a eines per a la resolució alternativa de conflictes.

4.6. Cooperació internacional

En els darrers quatre anys, els governs municipals han hagut de fer front a un període ple de transformacions, fins i tot amb una pandèmia global, que va constatar la hiperconnectivitat del món en què vivim i com de transcendents poden ser els efectes de fets d'aquesta índole en països sense sistemes sòlids de salut i protecció social o, sense anar més lluny, en latituds com la nostra, on encara estàvem pagant les conseqüències de les polítiques basades en l'austeritat.

No era difícil esbrinar com els serveis socials bàsics, les polítiques d'atenció a persones dependents o les polítiques públiques de cooperació i solidaritat havien de sortir reforçades d'aquest moment de crisi; aquestes són eines que ens permeten reaccionar davant de la situació de recessió econòmica global, i en conseqüència, l'augment de la pobresa, la desocupació, el desproveïment i la manca d'aliments i productes de primera necessitat que estan deixant la població de les zones més desfavorides del planeta en una situació d'enorme vulnerabilitat.

És el moment perquè la política de cooperació faci un salt qualitatiu i transcendeixi alguns debats que l'han acompanyat tots aquests anys.

Cal reflexionar i aprofundir al voltant del gran potencial que la cooperació pot tenir com a palanca de canvi per a molts altres àmbits d'actuació dels ajuntaments. Perquè volem multiplicar els efectes de la cooperació i la seva contribució en l'abordatge compartit dels reptes globals i en la construcció d'un futur més digne per a tothom, independentment d'on hàgim nascut.

- Promourem l'enfocament de gènere i basat en drets humans (EGiBDH) tant en els projectes de cooperació directa o tècnica propis com en els concertats o delegats a entitats a través dels requisits a les bases de les convocatòries de subvenció, l'acompanyament i la formació a les entitats.
- Continuarem apostant per l'educació per la justícia global ampliant i diversificant els àmbits amb els quals hem treballat tradicionalment: explorarem àmbits com l'esport, la cultura o la sostenibilitat.
- Donarem suport al teixit associatiu vinculat amb la cooperació, la promoció de la pau i la defensa dels drets humans present als nostres territoris i enfortirem la concertació de polítiques amb aquest teixit, facilitant els processos burocràtics i administratius.
- Promourem espais de participació estables per analitzar i construir de manera conjunta —ajuntament i teixit social— les actuacions públiques en els àmbits de la cooperació, la pau i els drets humans.
- Els pobles i ciutats seran espais d'incidència i de defensa dels drets humans; d'aquesta manera, activarem projectes i iniciatives de denúncia i incidència davant de situacions de violació de drets humans arreu.
- Garantirem una dotació pressupostària equivalent, com a mínim, al 0,7% del pressupost d'ingressos propis.
- Farem de la política pública de cooperació una palanca de canvi que generi reflexions i impactes en altres àmbits municipals, com per exemple els serveis de contractació i compra pública, finances o sostenibilitat, entre d'altres, promovent així la coherència de polítiques per al desenvolupament (CPD).
- Participarem en xarxes i projectes que promoguin la col·laboració entre municipis i amb altres administracions amb l'objectiu de guanyar eficàcia i optimitzar els impactes positius de les iniciatives proposades.

4.7. Europa i món local

El municipi i l'entorn supralocal són l'espai més proper on molts dels problemes i reptes europeus i globals es viuen, i alhora des del municipi es poden fer contribucions decisives a l'abordatge d'alguns d'aquests reptes d'abast continental i planetari. El canvi climàtic i una transició ecològica justa, el dret a asil, la justícia global i la solidaritat, el respecte a tots els drets humans i el multilateralisme i la democratització de la governança multinivell, entre d'altres.

El municipi és i ha de ser un actor importantíssim en l'esfera global, ja que molts dels reptes que hi tenim, com per exemple l'accés a l'habitatge, venen

determinats per factors globals i interdependents. Però per aconseguir una incidència política més gran, les propostes que fem també han de ser multinivell, en què cada administració els pugui abordar des del seu àmbit.

Les nostres alcaldies i grups municipals han demostrat que hi ha alternativa, que es pot governar canviant de prioritats, posant la defensa dels drets de les persones al centre de l'agenda, fent polítiques ambicioses enfront de l'emergència climàtica i generant polítiques radicalment democràtiques. Aquest canvi també s'ha expandit per molts altres municipis de tot el món com Santiago de Xile, Estrasburg, Valparaíso, Bordeus, Zagreb... Això demostra que si treballem en xarxa, els municipis tindrem més força que mai per poder influir en l'esfera internacional i ser capaços així de donar una resposta més ràpida i eficaç a les batalles de la ciutadania.

Per això:

- Reforçarem i participarem en les xarxes municipals d'abast europeu i global (com per exemple la CEMR, l'ICLEI i la CGLU), així com els espais de coordinació d'àrees metropolitanes i regions, prioritant les xarxes que tenen estructures democràtiques, per poder treballar en xarxa i tenir més força per influir en les polítiques globals que afecten la qualitat de vida dels nostres veïns i veïnes.
- Donarem a conèixer a les ciutats europees i globals les principals iniciatives dels nostres ajuntaments, com ara les superilles.
- Durem la veu dels barris i municipis també directament a Europa, a través del Consell de Municipis i Regions d'Europa i altres institucions, i vetllarem pel compliment de la Carta europea d'autonomia local. Apostarem per fer política des de la proximitat i connectar les batalles amb altres municipis que en tinguin de similars.
- Impulsarem des dels municipis la participació dels nostres pobles i ciutats en xarxes europees per la transició energètica, com Energy Cities. Així mateix, donarem suport al desplegament de cooperatives energètiques locals en cooperació amb xarxes europees com REScoop.
- Concretarem en l'àmbit local els objectius de desenvolupament sostenible (ODS) en l'Agenda 2030 i de l'Agenda urbana europea i de les Nacions Unides i vetllarem pel reconeixement del dret a la ciutat a escala internacional.
- Alinearem el conjunt de polítiques del municipi amb els objectius catalans, espanyols i europeus de reducció de les emissions de gasos amb efecte d'hivernacle i exercirem el lideratge per tal de superar en ambició els objectius de l'acord de París. Empenyerem des dels ajuntaments per fer més ambiciosa l'agenda climàtica europea i global.
- Contribuirem a la democratització de la institucionalitat europea i de les institucions globals, preservant el multilateralisme, limitant el poder dels lobbies empresarials, exigint transparència i control democràtic, i feminitzant les institucions i organismes en els quals participem.
- Treballarem amb altres ciutats per tal de garantir que les normes europees en matèria d'economia digital i de la malanomenada "economia de plataforma" vulnerin l'autonomia municipal per regular empreses com Uber, Glovo o Airbnb.

- Defensarem, a partir de l'experiència dels Next Generation UE, que els municipis tinguin accés directe a la gestió de fons europeus, especialment els destinats a la recuperació i modernització econòmica.
- Farem que el paradigma de les ciutats refugi esdevingui una realitat en el marc d'una política comuna d'asil i refugi paneuropea. Mostrarem la nostra solidaritat i compromís amb la comunitat ucraïnesa present als nostres pobles i ciutats i amb totes les persones d'arreu que cerquen refugi fugint de conflictes i persecució.
- Establirem aliances europees i internacionals per lluitar per garantir el dret a un habitatge digne per a tota la ciutadania, visibilitzant i donant resposta a la greu crisi habitacional i de gentrificació actual. Donarem suport a una fiscalitat que castigui l'especulació immobiliària i farem pressió des dels ajuntaments a les institucions europees ara que s'hi està obrint la carpeta d'habitatge.

Volem un futur de pobles i ciutats pròsperes i dinàmiques, on la transició digital sigui oberta i inclusiva. Un municipalisme que aposti per ecosistemes públics d'innovació i creativitat; per barris actius, amb comerç de proximitat. Pobles i ciutats amb economies al servei del bé comú: cooperatives, amb creació i distribució col·lectiva de valor; descarbonitzades, circulars i de residu zero. Un municipalisme que no es resigna enfront de la precarietat, que impulsa polítiques per treballar amb drets i salaris dignes.

Pobles i ciutats amb futur i amb ocupació, amb noves formes de gestió i d'empresa, amb salaris de ciutat i amb models de governança diferents que, des de la col·laboració, ajudin a valorar les persones i l'economia local.

Volem que els municipis siguin agents actius en el desenvolupament local amb una política transversal en ocupació, amb especial atenció a les polítiques actives i la formació, sobretot encaminades a abordar la situació de les persones aturades de llarga durada i a formar les que volen millorar la seva qualificació al llarg de la vida; però també al desenvolupament local, indústria, formació i turisme.

Cal reivindicar i enfortir el perfil industrial de moltes de les nostres ciutats, facilitant el procés cap a un model productiu més eficient, eficaç, competitiu, sostenible i equitatiu.

5.1. Consolidar una economia verda i social

L'activitat crea ciutat i ocupació. Així mateix, el món local ha de liderar la transició cap a un model productiu i energètic demostrant que és compatible amb la creació d'ocupació de qualitat per assolir unes ciutats més inclusives i sostenibles. No podem oblidar la importància de la producció sostenible com a motor de creixement econòmic i d'ocupació.

Per tot això, des del món local:

- Afavorirem les infraestructures que permetin acollir noves activitats productives amb alta rendibilitat social, generadores d'ocupació i de noves professions.
- Impulsarem plans de millora dels polígons industrials, amb una visió integradora en l'entorn urbà, incorporant-hi els valors de l'ecoinnovació i la sostenibilitat per millorar els accessos, la mobilitat interna, la gestió de residus, els serveis tecnològics, el servei a les empreses i als treballadors i treballadores, amb l'objectiu de dinamitzar el teixit empresarial i fer-los atractius per ubicar-hi empreses de valor afegit i crear ocupació de qualitat.
- Impulsarem un pla d'ús i aprofitament dels espais disponibles als polígons industrials per a la instal·lació d'energies renovables i la creació de comunitats energètiques locals, destinades tant a la reducció de la dependència energètica de les activitats econòmiques com al con-

sum per part de la ciutadania; fomentant la implantació de serveis i indústries auxiliars orientades a aquestes energies.

- Prioritzarem la inversió creadora de llocs de treball d'economia verda, apostant per sectors d'activitat com les energies renovables, la mobilitat o la indústria ecoeficient.
- Impulsarem el certificat d'empresa socialment responsable.
- Estudiarem la possibilitat d'impulsar projectes d'ecologia industrial aplicats als polígons industrials ja consolidats per incrementar els resultats ambientals i econòmics a través de la col·laboració en la gestió del medi ambient i dels recursos (aigua, energia i materials), és a dir, potenciant-ne l'aprofitament i la reutilització (residus industrials, aigües residuals) o la transferència.
- Fomentarem el reciclatge, el lloguer, l'intercanvi i l'ús compartit com a alternativa a la venda i per promoure l'ampliació de la vida útil dels productes i la maquinària.

5.2. Polítiques per avançar en desenvolupament local

5.2.1. Polítiques actives de desenvolupament local

Cal transitar de les polítiques d'ocupació a la dinamització i el desenvolupament socioeconòmic local del territori, posant l'accent, també, en la promoció econòmica, cap a la creació i consolidació d'empreses, en la responsabilitat social, en polítiques de conciliació i nous usos del temps, en la millora i revalorització de polígons d'activitat econòmica, en el suport a noves iniciatives.

Per tot això, des del món local:

- Potenciarem els consells econòmics i socials locals i comarcals, treballant per un desenvolupament més harmònic i equilibrat del territori, en aliança amb els agents socials. Així mateix, impulsarem espais que connectin empresa, coneixement i innovació.
- Continuarem impulsant la tasca dels serveis locals de suport a nous emprenedors i emprenedores i les PIMES, en especial a l'emprenedoria tecnològica, a la vinculada a la transició energètica, a la innovació social i a totes les formes d'economia social i solidària, que generen llocs de treball més estables i satisfactoris.
- Crearem una xarxa d'espais de coworking, incubadores i acceleradores d'empreses, fomentant el creixement de les noves indústries, en especial les de base tecnològica i les que necessiten espais de compartició d'infraestructures específiques, com els fab-labs, facilitant la conversió d'edificis i locals infrautilitzats, que els permeti compartir recursos i estalvis en despeses (energia, comunicacions, atenció, etc.).

5.2.2. Millorar l'eficàcia i la coordinació de les polítiques d'ocupació

Per maximitzar les possibilitats que qualsevol ciutadà i ciutadana pugui trobar una ocupació, cal millorar l'eficàcia i la coordinació de les polítiques d'ocupació que s'impulsen des del món local en col·laboració amb altres administracions.

Per això, des del món local:

- Impulsarem el funcionament dels serveis locals d'ocupació com a agències de col·locació, per tal de garantir el caràcter públic dels serveis d'ocupació.
- Reclamarem a la Generalitat la creació de més aules actives com a instruments d'orientació, intermediació i recerca de feina.
- Recuperarem les polítiques actives d'ocupació (PAO), coordinant l'actuació del SOC amb els ajuntaments, configurant una única xarxa de serveis per l'ocupació sense duplicitats i aprofitant els recursos, vinculant la seva activitat a les necessitats i perspectives d'ocupació als sectors productius del territori, assumint les funcions del SEPE i, en les poblacions que disposen d'agències de promoció local, creant consorcis per a la gestió unificada de les polítiques actives i passives.
- Crearem consorcis per a la gestió unificada de les polítiques actives i passives.
- Treballarem des dels municipis per aconseguir modificar el marc competencial i de finançament de les polítiques d'ocupació, per assolir més eficàcia des del món local. Amb aquesta finalitat, sol·licitarem a la Generalitat la descentralització i el traspàs de les polítiques actives de mercat de treball i dels recursos necessaris al món local.
- Superarem les limitacions competencials mitjançant treball coordinat transversalment, de manera interna entre totes les administracions que tracten temes laborals, i de manera externa amb les diverses administracions que sectorialment influeixen sobre l'ocupació pública.

5.2.3. Acció integral per a la formació i l'ocupació

La formació professional ha de ser el pilar fonamental per millorar la qualificació de la població activa, amb l'objectiu de garantir el principi d'igualtat d'oportunitats. L'accés a la formació professional al llarg de la vida també ha de ser una eina d'enriquiment i de creixement personal. Aquest objectiu requereix un disseny i una execució amb la participació dels agents socials, orientats a una acció integral per a la formació i l'ocupació, cuidant la seva relació amb l'ocupació i la transició entre escola i treball.

Per tal de fer-ho possible, des del món local:

- Desenvoluparem programes de suport a les transicions formatives (de l'ESO a la postobligatòria o al món laboral).
- Aprofundirem en els plans locals de formació permanent.
- Impulsarem plans formatius amb perspectiva de gènere. Programarem i realitzarem la formació ocupacional diversificada i contínua tenint en compte la incorporació al mercat de treball de dones de totes les edats, particularment aquelles amb baixa qualificació i d'edats amb més dificultats d'inserció al mercat laboral.
- Potenciarem la formació ocupacional i contínua com a via d'entrada a la formació i de millora de l'ocupabilitat de les persones que estan desvinculades des de fa temps de l'activitat formativa.
- Promocionarem els programes de formació i treball (escoles taller, tallers ocupacionals, cases d'ofici).

- Potenciarem la formació professional dual entre tots els centres de cicles formatius i les empreses de la zona. Establirem plataformes d'innovació en què els i les estudiants resolguin problemes i reptes reals de les empreses i administracions.

5.3. Foment i creació d'ocupació de qualitat

Davant del fracàs del model basat en la desregulació, la precarietat i els baixos costos laborals, que la nova reforma laboral del govern de coalició combat de manera exitosa i malgrat les limitacions derivades del marc competencial i les dificultats de finançament, apostem per crear treball digne, estable, segur, de qualitat i amb drets. Els municipis hi poden tenir un paper clau.

Per això, des del món local:

- Fomentarem l'ocupació, amb uns pressupostos i Administració municipal que prioritzin crear ocupació de qualitat, ajustant la despesa per afavorir la promoció econòmica.
- Aprovarem partides pressupostàries pròpies per finançar polítiques actives de treball, formació i poder garantir el manteniment dels serveis.
- Establirem ajudes amb microcrèdits per a la nova ocupació.
- Afavorirem les compres públiques a les empreses socialment responsables (amb límits salarials mínims i màxims, amb condicions laborals dignes, etc.).
- Desenvoluparem accions per tal de fer aflorar l'economia submergida.
- No col·laborarem amb les ETT, ni empreses de serveis integrals, ni agències de col·locació amb ànim de lucre en les contractacions municipals.
- Garantirem el compliment de la legislació vigent en matèria de prevenció de riscos laborals, tant al sector privat com a les administracions públiques.
- Considerarem com a requisit imprescindible per demanar ajuts o subvencions públiques, així com per accedir a l'adjudicació de contractes públics, tenir aprovat prèviament el Pla de prevenció de riscos laborals d'empresa i no superar la taxa de sinistralitat mitjana del sector productiu corresponent.
- Desenvoluparem polítiques educatives en matèria de PRL, associades a la formació i capacitació professional, des d'una perspectiva de gènere.
- Aplicarem al 100% la legislació de salut pública en els apartats concrets de salut laboral i desenvolupament dels apartats sobre tractament preventiu de malalties professionals a l'Administració local.
- Recuperarem la capacitat adquisitiva dels salaris per reactivar l'economia local.
- Introduïrem un salari mínim local com a índex de referència i part dels criteris de publicació d'ofertes d'ocupació a través dels serveis municipals. Es calcularà segons el nivell de vida del municipi, amb la finalitat

de millorar la capacitat adquisitiva i de consum de les persones i ajudar a reduir la pobresa i l'exclusió, així com la desigualtat.

- Impulsarem escenaris de repartiment del treball: treballar menys per treballar tothom, promovent fórmules de reducció de jornada laboral i de llocs de treball compartits, i n'avaluarem els resultats.
- Avançarem en el desenvolupament de les ciutats com a territoris socialment responsables (TSR), amb el que implica d'organitzacions híbrides, coparticipació d'agents socials, econòmics, tercer sector i Administració i coproducció de polítiques públiques per tal de resoldre els problemes socials.

5.4. Igualtat en l'ocupació per no deixar ningú enrere

5.4.1. Polítiques d'ocupació per combatre la feminització de la pobresa

Les dones som les que més patim la precarietat econòmica, les que tenim les càrregues de les cures i les primeres que sortim del mercat laboral quan les coses es posen difícils. Totes aquestes realitats es fan molt més cruentes amb les dones migrades, racialitzades, trans o amb qualsevol diversitat. És una obligació tenir una mirada feminista i interseccional per revertir la realitat i poder donar sortides de millora econòmica per a molt més que el 50% de la nostra societat. Tampoc podem obviar que, dins d'aquest gran grup social, hi ha col·lectius en situacions de molta vulnerabilitat, com són les treballadores sexuals, les treballadores de la llar —especialment les internes—, les cambreres de pis, etc. Tenim l'obligació moral de ser valentes i donar, en la mesura de les nostres competències, els drets i les condicions perquè puguin fer la seva activitat amb les màximes garanties.

- Augmentarem la dotació pressupostària dels plans d'ocupació destinats a dones. Estudiarem i potenciarem fórmules de creació de llocs de treball per als sectors femenins més desfavorits, especialment per a dones víctimes de la violència masclista, en situació d'atur de llarga durada, immigrants i en situació d'exclusió social.
- Promourem pactes locals per l'ocupació i per la igualtat d'oportunitats, amb especial atenció a dones i joves en situació d'atur i de risc d'exclusió, posant l'accent en l'acompanyament a la gent en la seva formació i inserció al mercat de treball, més enllà d'una ocupació puntual.
- Donarem suport a l'emprenedoria femenina, i en especial a la que s'articula per via de l'economia social, solidària i feminista, elaborant un pla de suport als projectes cooperatius que compleixin amb els principis d'igualtat, sostenibilitat i innovació.
- Reconeixerem amb un distintiu municipal de qualitat les empreses que apliquin mesures per la igualtat salarial entre homes i dones, eliminant la precarietat sobre els models de contractació, revisant els drets de conciliació i els abusos en les jornades laborals flexibles; lluitant contra la segregació horitzontal i vertical, i contra l'abús i l'explotació laboral en sectors d'alta feminització, com el de neteja; i amb mesures efectives i portades a la pràctica en la lluita contra l'assetjament sexual al treball.

- Impulsarem plans de xoc contra la precarietat laboral de les dones i contra l'atur femení. La pobresa té cara de dona. Per aquest motiu es tindrà en compte la perspectiva de gènere en qualsevol acció per l'equitat i la justícia social en cada poble i ciutat.
- Impulsarem polítiques actives d'ocupació per a dones en situacions i àmbits particulars, des de les que han estat víctimes de violències masclistes fins a les que viuen en l'àmbit rural, i potenciarem nous sectors emergents d'ocupació i l'economia verda.
- Estudiarem i potenciarem fórmules de creació de llocs de treball per als sectors femenins més desfavorits, especialment per a dones víctimes de la violència masclista, en situació d'atur de llarga durada, immigrants i en situació d'exclusió social.
- Durem a terme prospeccions per analitzar els motius de la segregació de gènere dins dels sectors productius més masculinitzats i impulsarem mesures per potenciar-hi la presència de dones.
- Crearem un pla integral per incrementar la presència de dones al món tecnològic i digital i per promoure activament l'ocupació femenina en els sectors de la ciència i la tecnologia. Aquest pla inclouria programes d'impuls de les vocacions científicotecnològiques entre les nenes a les escoles, programes de formació ocupacional i contínua en noves tecnologies per a dones adultes, programes d'ocupació específics i programes d'accés a l'emprenedoria tecnològica.
- Fomentarem les polítiques de formació i els itineraris formatius a dones en tots els sectors, i garantirem les condicions laborals i els salaris dignes a totes les que treballen directament o indirectament en el sector públic municipal.
- Incorporarem indicadors de gènere als sistemes de seguiment i avaluació de formació i ocupació, de manera que permetin valorar els resultats obtinguts i el seu impacte en termes de gènere i, si s'escau, el disseny i la incorporació de mesures correctores.

5.4.2. Primer les persones. Acció específica per a col·lectius amb més dificultats

Cal posar al centre els drets de les persones i la justícia social. Treball, habitatge, equitat, drets socials, educació, bé comú, en definitiva, la vida, han d'estar al centre de les polítiques municipals. Això és especialment important pel que fa a l'ocupació. Dones, famílies monomarentals amb fills i filles a càrrec, joves, persones migrades, de més de 50 anys, també treballadores autònomes, són expulsades d'un mercat laboral hipercompetitiu. L'Administració local experimenta directament les conseqüències de la falta de cohesió social originada per aquesta situació i ha d'adquirir un compromís social en la millora de l'ocupació d'aquells col·lectius amb més dificultats d'ocupació. Per tot això, des del món local:

- Garantirem que cada persona aturada tingui un seguiment personalitzat dels serveis d'ocupació, amb el reforç corresponent de la plantilla dels serveis locals.
- Establirem ajudes i bonificacions en les ordenances fiscals per a les empreses i comerços per a la contractació de persones a l'atur.

- Impulsarem mesures en l'àmbit municipal per garantir que no es vulnerin els drets laborals de les persones trans ni el seu accés al mercat de treball pel fet d'haver realitzat una transició en el gènere.
- Fomentarem polítiques de formació i els itineraris formatius a dones i persones LGTBI+ en tots els sectors, garantint les condicions laborals i els salaris dignes a totes les que treballen directament o indirectament en el sector públic municipal.
- Establirem ajudes amb microcrèdits per a la nova ocupació.
- Fomentarem la inserció laboral de les persones que viuen amb el VIH i protegirem els grups de persones més vulnerables amb suport material i programes psicosocials.
- Afavorirem les condicions de treball dels i les joves mitjançant:
  - L'impuls de la formació i la inserció de les persones joves per així afavorir la contractació juvenil amb estabilitat.
  - La dignificació de les condicions laborals de les persones joves en els sectors ocupacionals on tenen més presència.
  - El combat de l'atur de les persones joves per així evitar que es vegin obligades a marxar del país a la recerca d'oportunitats reals.

5.4.3. Suport i protecció per a treballadors i treballadores autònomes

A Catalunya, cal millorar les condicions de desenvolupament de l'activitat de les persones autònomes i de totes les persones que treballen per compte propi, amb especial atenció a males pràctiques com l'abús de la figura de l'autònom dependent o els "falsos autònoms", especialment en el cas de les empreses de plataforma, una realitat que l'anomenada llei rider ha regulat de manera pionera a Europa, protegint els drets laborals d'aquestes treballadores. Per fer-ho possible, des del món local:

- Contribuirem a generar mecanismes d'organització, representació i defensa de les persones treballadores per compte propi.
- Crearem línies específiques d'assessorament i suport, tant per a noves activitats com per a la seva consolidació i continuïtat.
- Treballarem des dels ajuntaments perquè s'impulsin, a través de l'Institut Català de Finances (ICF), línies especials de finançament i microcrèdits, especialment per a projectes industrials en sectors mediamambientals i energètics, de noves tecnologies i d'innovacions aplicades als serveis socials.
- Estudiarem fórmules de crèdit municipal que ajudin a finançar iniciatives empresarials que generin ocupació estable.
- Establirem un pla específic per detectar falses persones autònomes amb la finalitat que se les reconegui com a treballadores amb plens drets.

5.5. La indústria com a motor de l'economia local

La capacitat de l'economia catalana resideix, en gran manera, en la fortalesa de les seves economies locals i dels vincles que s'estableixen entre

aquestes. L'articulació de baix a dalt de l'activitat econòmica, partint de la comunitat (barri, poble), continuant pel municipi i l'entorn supramunicipal (comarca, àrea metropolitana) i arribant a l'escala nacional, ha de ser fruit d'una planificació coherent amb l'ordenament territorial i d'acord amb les capacitats i aspiracions de cada territori, així com del treball coordinat de desenvolupament en cada escala territorial. La indústria ha de tornar a ser un motor de l'economia catalana i ha de ser capaç de generar nous llocs de treball. En aquest sentit, la transició a una economia més ecològica — començant per la transició energètica a un model 100% renovable— ha de marcar un nou cicle d'inversions.

Per això, des del món local:

- Treballarem per desenvolupar i dur a terme una política industrial i productiva pròpia amb dimensió local, centrada en les capacitats de la població, les oportunitats en el context econòmic local i global, i les característiques del territori.
- Apostarem per una política comercial que protegeixi i difongui la indústria i el producte local.
- Fomentarem pactes locals entre representants del món empresarial i de les persones treballadores per transformar el teixit industrial i garantir una transició justa cap a un nou model.
- Apostarem per una indústria local innovadora, sostenible i renovada, basada en la qualitat de l'ocupació, orientada cap a la producció de béns i serveis amb més valor afegit, més valor social i menys petjada ecològica.
- Treballarem per possibilitar el reequilibri territorial, amb plans d'industrialització, coordinats entre diversos municipis, a les comarques amb un nivell més alt d'atur.
- Promourem accions i projectes d'economia productiva que incideixin en un canvi de model econòmic.
- Afavorirem les infraestructures que permetin acollir noves activitats productives, amb alta rendibilitat social, generadores d'ocupació i noves professions.
- Promourem empreses innovadores, amb fórmules d'economia social que incloguin formes de gestió participatives i, si s'escau, de copropietat, arrelades al territori, que poden contribuir al seu desenvolupament.
- Promourem pools de talent d'empreses d'un mateix sector que, malgrat la competència, puguin generar un planter amb una qualificació específica.
- Garantirem la millora d'un transport públic de qualitat, assegurant la connectivitat entre l'oferta i la demanda d'ocupació, i facilitarem la tria del transport públic en detriment del vehicle privat, especialment pel que fa a l'accés als polígons industrials.
- Treballarem per capgirar el sector de la construcció. Cal revertir l'esquema de funcionament del sector, dominat per grans empreses multiactivitat vinculades al sector financer que acaparen les grans obres públiques i de les quals depèn un dens teixit productiu de petites empreses locals.
- Incrementarem els ajuts a la rehabilitació d'edificis, activitat que requereix mà d'obra molt formada, davant del repte de complir amb la normativa europea sobre eficiència energètica.

- Impulsarem polítiques de rehabilitació dels centres històrics de les nostres viles i ciutats.

5.6. El comerç fa vida, fa ciutat i crea ocupació

Mantenir l'equilibri entre els diferents formats comercials, vetllar pels drets dels treballadors i les treballadores del sector i dels consumidors i les consumidoras, protegint el comerç de proximitat, han de ser objectius dels propers anys.

Per tot això, des del món local:

- Vetllarem pels drets dels consumidors i les consumidoras, i promourem mesures informatives i de conscienciació dels drets dels treballadors i les treballadores del comerç, especialment en el petit comerç i els establiments de proximitat del barri.
- Donarem suport i difusió als comerços que portin a terme mesures de responsabilitat social empresarial en l'exercici de la seva activitat, sigui tant de manera interna (política de recursos humans, per exemple) com de cara al seu entorn (col·laboració amb el teixit associatiu local).
- Promourem acords entre els establiments comercials per racionalitzar els usos del temps i mantenir una oferta diversificada al servei de tothom, en especial en els municipis catalogats com a turístics.
- Impulsarem experiències de repartiment municipal sostenible de productes dels mercats municipals.

5.7. Per un turisme local de qualitat, responsable i sostenible i amb una millor qualitat laboral

El turisme és també una de les principals activitats econòmiques a Catalunya, una de les potències internacionals en aquest conjunt d'activitats. En algunes zones, aquest èxit s'ha traduït també en una dependència excessiva.

Davant de models basats en el parc temàtic i el creixement residencial (apartaments, segona residència, macrocàmpings...), proposem el turisme de qualitat i responsable que asseguri la sostenibilitat social i ambiental, a banda del desenvolupament local. Malgrat la seva importància com a generador d'ocupació, una part molt rellevant del treball creat es caracteritza pels baixos salaris i per la precarietat: temporalitat, parcialitat, segmentació d'una part de les plantilles i pèrdua de drets a través de l'externalització, situacions d'abús, sobrecàrrega de feina, o ús fraudulent de les contractacions en pràctiques formatives.

La presència creixent de fórmules empresarials malanomenades "d'economia col·laborativa" ha suposat, a més d'una destrucció enorme de treball, l'emergència de noves formes d'economia submergida, sense garanties bàsiques per a les treballadores i els treballadors. El deteriorament de la qualitat laboral està provocant la vulneració de drets fonamentals a milers de persones que treballen en el turisme, però al mateix temps està hipotecant la qualitat del servei turístic que s'està brindant i, per tant, posant en dubte el mateix futur d'aquestes activitats.

L'aposta per un turisme sostenible i responsable no es pot sostenir amb un treball que, de manera generalitzada, s'està precaritzant. Necessitem fer front a la precarietat i defensar un treball digne en el turisme.

Per impulsar aquest model turístic responsable i sostenible, des del món local:

- Aplicarem els principis del turisme responsable tant en l'àmbit de la sostenibilitat econòmica com social de l'activitat turística, i especialment en el de la responsabilitat social de les empreses, en el respecte pels valors del territori on estan ubicades i les condicions laborals que ha d'oferir un sector líder en l'economia.
- Impulsarem una política de promoció turística vinculada al respecte dels drets laborals i a la millora de la qualitat laboral, impulsant i donant a conèixer la creació d'un segell de qualitat social per als establiments respectuosos amb els drets laborals.
- Desenvoluparem campanyes d'informació de drets bàsics, detecció de situacions d'abús i explotació laboral.
- Desenvoluparem campanyes específiques contra les externalitzacions fraudulentament i contra l'ús de falsos autònoms i autònomes.
- Desenvoluparem campanyes específiques per detectar activitats de falsa economia col·laborativa vinculades a vulneració dels drets laborals.
- Enfortirem i millorarem la col·laboració amb la Inspecció del Treball.

5.8. Una economia local de coneixement i innovació

La ciència, les universitats i la innovació són un dels pilars per construir pobles i ciutats amb més benestar per a la ciutadania i més sostenibles. Els grans reptes urbans que afrontem actualment, com la lluita contra els efectes del canvi climàtic o l'envelliment de la població, requereixen la recerca per trobar solucions innovadores i que fomentin l'equitat i la sostenibilitat als nostres municipis. Per això, també des de l'àmbit municipal hem de fomentar una recerca vinculada als reptes actuals; promoure el coneixement i l'interès científic, base per al pensament crític i el progrés social, generant oportunitats per a tothom, independentment del seu origen o del barri on hagi nascut; i treballar per un ecosistema d'innovació que traslladi els avenços científics a l'activitat empresarial i a les administracions.

És fonamental que les polítiques científiques, universitàries i d'innovació locals tinguin sempre present el valor de l'equitat, promovent una recerca i transferència basades en el lideratge públic i la col·laboració amb les iniciatives comunitàries i privades, a més de garantir els drets laborals i el treball de qualitat.

Per això volem fomentar la ciència i la innovació als municipis amb les mesures següents:

- Inclourem activitats per promoure el coneixement directe sobre la ciència i la recerca a les escoles, amb un focus especial en el foment de les vocacions científiques entre les nenes i dones adolescents. Per exemple, amb visites a centres de recerca i universitats o visites de científiques i investigadores a les escoles.

- Fomentarem les activitats vinculades a la cultura científica a les festes majors i als espais d'oci familiar amb un enfocament pràctic i participatiu.
- Treballarem en col·laboració amb centres de recerca, universitats i el teixit associatiu local per fomentar projectes de ciència ciutadana i d'aprenentatge servei.
- Impulsarem programes de formació al llarg de la vida en temes vinculats a totes les branques del coneixement científic, amb especial atenció a les persones grans.
- Impulsar la formació en innovació i tecnologies per a joves i adolescents amb equipaments específics que permetin l'autoformació i que també ofereixin programes formals de capacitació.
- Promourem espais de trobada entre l'Administració local, el teixit empresarial i investigadors i investigadores on connectar les problemàtiques pràctiques d'ajuntaments i empreses amb els resultats de la recerca.
- Presentarem propostes de doctorats industrials als ajuntaments per tal que els investigadors i investigadores joves coneguin la realitat de l'Administració local i que l'Administració es nodreixi dels resultats de la seva recerca.

5.9. Finançament local

Ja és hora que es reconegui la participació dels ens locals en la provisió de serveis públics a la ciutadania i que es creï un pla d'igualtat amb els altres nivells de govern, fent efectiva l'autonomia municipal reconeguda constitucionalment.

Per aquest motiu, abordar un model just de finançament local és transcendental.

La nostra proposta és caminar cap a una segona descentralització per poder gaudir d'un model territorial del nostre país en què es reconeguin les competències exercides pels municipis i se'ls doti d'un sistema de finançament d'acord amb aquestes.

Necessitem un nou model de finançament basat en el repartiment dels recursos i el dèficit en funció de les competències reals i la lleialtat institucional, que doti els ajuntaments del marge de maniobra suficient per decidir políticament sobre les prioritats dels municipis.

Reclamem, per una banda, el nou model de finançament estatal i, per l'altra, el desenvolupament de la Llei de finances locals dins del marc estatutari, tots dos negociats i acordats amb el món local. Les seves prioritats han de ser:

- Establir un marc competencial i financer que garanteixi el principi de suficiència financera de manera que s'asseguri la prestació d'uns serveis públics de qualitat per als municipis, apostant per la igualtat d'oportunitats per a tota la ciutadania, independentment del lloc del país on resideixin.

- Equilibrar la despesa pública que assumeixen els ajuntaments, que és un 19% del total de l'Estat, i el finançament que perceben, el qual es manté en un 13% des de fa anys, mitjançant una participació més gran en els tributs de l'Estat (IRPF i IVA) i un increment de les subvencions no condicionades.
- Exigir els pagaments dels deutes de la Generalitat als ajuntaments per prestació de serveis i acords de cofinançament (escoles bressol i altres).
- Modificar la regla de la despesa que limita, de manera unilateral per part de l'Estat, el creixement pressupostari dels ajuntaments.
- Derogar la modificació de l'article 135 de la Constitució, que obliga també els ajuntaments a pagar el deute financer, per davant de la cobertura dels serveis públics i de les inversions municipals.
- Derogar l'LRSAL, per recentralitzadora, fiscalitzadora i limitadora de la capacitat del govern i de les polítiques desenvolupades pels ajuntaments.
- Aprovar la nova Llei de finances locals, que incorpori l'augment de la capacitat financera dels ens locals mitjançant l'increment de les transferències no condicionades, quantificant les necessitats de finançament en funció no només de les competències pròpies sinó també de les assumides considerant l'equilibri i la cohesió territorial.
- Aprovar nous criteris de distribució procedents de la participació en els ingressos generals de l'Estat, ja que els actuals estan lligats gairebé exclusivament a la població.
- Incrementar la participació en els ingressos de les comunitats autònomes amb la implantació generalitzada de participacions municipals incondicionades en els recursos d'aquestes.
- Reclamar un pla d'inversions de sostenibilitat i cohesió social i urbana que substitueixi el PUOSC, per suplementar l'execució d'obres, serveis i infraestructures locals i millorar l'espai públic, potenciant les pràctiques comunitàries dutes a terme pel teixit associatiu del barri o municipi.

6.1. Uns municipis metropolitans d'oportunitats i de futur

L'Àrea Metropolitana de Barcelona (AMB) és l'únic govern metropolità constituït de l'Estat espanyol. Una administració de segon nivell amb un marc competencial i organitzatiu propi.

Hem de superar la institució, suma de les dues entitats hereves que gestionaven el transport i el cicle de l'aigua i els residus, per esdevenir una institució superadora del mer repartiment i suport econòmic als ajuntaments i avançar cap a un compromís metropolità de solidaritat i equitat territorial.

És hora de fer política concertada, en primer lloc, amb els governs dels 36 municipis que la formen, però també amb la concertació i cooperació en l'àmbit regional metropolità.

Els impactes de les crisis que estem patint, l'econòmic, el social i el climàtic en les seves diferents derivades i que té greus impactes i afectacions en la nostra vida diària, s'han de poder afrontar des de la dimensió metropolitàna i des de l'àmbit regional, sense oblidar la relació metropolitàna amb els àmbits més rurals. En definitiva, aquest dret a la ciutat, per fer-se efectiu, ha de consolidar polítiques ambientals, de cohesió social, d'equitat, de mobilitat, de planificació urbanística, de desenvolupament econòmic i transició energètica; i posant al centre la ciutadania i la garantia dels béns comuns.

La ciutat de ciutats, per a nosaltres, és la que posa al centre les persones, la que concerta i construeix una vida digna, justa i democràtica. La que construeix la ciutat pensant les necessitats d'avui i del futur i que exerceix la política des dels valors de la regeneració democràtica i donant protagonisme a la ciutadania. Sostenibilitat ambiental per lluitar contra l'emergència climàtica; drets socials enfront de les inseguretats i vulnerabilitats de les persones, formació i treball enfront de la precarització laboral; garantir els béns comuns enfront de la privatització de l'aigua i l'energia...

Davant de les pors, incerteses i inseguretats, cal que reforcem els programes per una formació de qualitat, el dret al treball i una cobertura social treballant de manera transversal i amb la participació de la comunitat en plans de barris per fer front a les desigualtats. Seguir aplicant mesures per a la contenció de preus dels serveis bàsics i garantir una política d'habitatge digne per a tothom, i continuar desplegant el conjunt de polítiques, moltes d'aquestes transversals, per avançar en les mesures per combatre l'emergència climàtica i fer una transició energètica sustentada en l'emissió zero i la participació activa comunitària. En aquesta transició, no podem oblidar l'aposta per ampliar els serveis de mobilitat pública i garantir un accés equitatiu i just de tota la ciutadania.

En definitiva, ens cal pensar en local i incidir i actuar metropolinitzant per garantir un territori solidari, inclusiu, equitatiu, feminista, verd i sostenible.

Per avançar en aquests compromisos, els grups d'En Comú Podem dels municipis que formem l'àrea metropolitana proposem:

6.1.1. Governança, transparència, cooperació i millora del finançament

Unes bases sòlides per construir un futur per a tothom i garantir uns serveis públics de qualitat que els nous temps ens reclamen i incorporar noves polítiques.

Propostes:

- Establirem un espai de diàleg permanent per a la cooperació i concertació amb els municipis de la regió metropolitana, singularment en els àmbits de la mobilitat, l'ocupació, l'activitat industrial, l'habitatge, l'ordenació territorial i les infraestructures.
- Impulsarem el desenvolupament dels mecanismes de governança que ajudin a millorar la implementació i l'impacte d'instruments com el Pla estratègic metropolità de Barcelona.
- Millorarem la governança de les polítiques públiques alimentàries i el coneixement dels nostres sistemes alimentaris, i impulsarem la creació de l'Observatori del Sistema Alimentari Metropolità de Barcelona i d'altres estudis i investigacions.
- Reclamarem un finançament metropolità equitatiu i just amb la participació de transferències no condicionades de la Generalitat de Catalunya i del Govern de l'Estat. Som l'única Administració local que no rep finançament de les administracions catalana i estatal.
- Impulsarem la reforma legislativa dels instruments propis d'ingressos tributaris, reformulant el tribut metropolità.
- Explorarem la revisió de bases cadastrals en el conjunt de l'AMB per a l'aplicació del TM.
- Limitarem les subvencions nominatives a circumstàncies especials i sobrevingudes. El foment i el suport es vehicularan per la convocatòria pública per concurrència.
- Impulsarem el Consell d'Alcaldes i Alcaldesses metropolitans com a espai de debat estratègic i per acordar i avaluar línies d'actuació metropolitanes.
- Reformularem els criteris dels programes d'inversions, amb mirada metropolitana i per a l'equitat interterritorial i incorporant-hi els criteris socials i ambientals.
- Impulsarem les actuacions que ens permetin avançar en els nous usos del temps, segons els acords del pacte signat.
- Aprofundirem en l'anàlisi i seguiment de l'evolució de les dinàmiques dels barris, municipis i el conjunt metropolità a partir dels estudis, desenvolupats per institucions com l'Institut d'Estudis Regionals i Metropolitans de Barcelona (IERMB), per tal d'afavorir una millor execució, seguiment i avaluació de les polítiques públiques.

- Generarem noves eines i instruments que ajudin a orientar l'acció metropolitana a mitjà-llarg termini, com ara un pla de resiliència metropolitana.
- Impulsarem la modificació de la llei de l'AMB per aprofundir en els mecanismes d'elecció directa, així com en el Reglament de participació i bon govern, per avançar en una Administració metropolitana més democràtica, transparent, pròxima i participativa.
- Suprimirem les indemnitzacions per assistència als òrgans col·legiats, atenent el caràcter d'administració de segon nivell.

6.1.2. Per una metròpolis justa, inclusiva i cohesionada

Uns barris metropolitans per viure i gaudir significa afrontar els reptes actuals per fer front a les desigualtats creixents i també garantir uns espais públics de qualitat i segurs, uns habitatges eficients energèticament, uns serveis de proximitat de qualitat, programes d'atenció a les víctimes o a les dones que pateixen violència, afavorir una comunitat viva i activa socialment i culturalment, garantir treball amb formació i acompanyament a la inserció, i combatre i vetllar per uns serveis de salut i educació.

Les millors polítiques per erradicar la delinqüència, la victimització i la inseguretat que tenen un component metropolitana no es poden sustentar exclusivament amb els cossos policials, necessaris, sinó que s'han d'abordar amb ells les mesures i les polítiques d'actuació preventives i actuar sobre la vulnerabilitat, l'exclusió social i el risc. La garantia de drets i serveis coordinats de manera transversal per tots els actors participants és la millor garantia per generar seguretat pública i establir polítiques de seguretat ciutadana. Tots aquests abordatges que proposem han de permetre racionalitzar, orientar, millorar i construir noves geometries variables per a les polítiques de convivència, de seguretat i de prevenció.

Propostes:

1. Convivència, seguretat i inversió social
  - Continuarem desplegant el Pla de Barris per avançar en l'equitat social i combatre la vulnerabilitat i les inseguretats.
  - Prioritzarem la definició del marc d'actuacions concertades i coordinades amb els municipis, les entitats socials i els agents econòmics en l'àmbit del Besòs amb incidència en les actuacions ambientals, teixit productiu, infraestructures, intervenció social, formació i habitatge.
  - Continuarem amb els programes de cohesió social, economia de proximitat i coproducció de serveis.
  - Consolidarem la Taula metropolitana amb els ajuntaments per a l'abordatge integral i transversal en els àmbits de la violència masclista, les addiccions, el sensellarisme i les polítiques de joventut, entre d'altres.
  - Constituïrem la taula de coordinació de seguretat metropolitana per avaluar, coordinar i establir línies d'actuació i impulsar la formació de les policies locals.

- Participarem, en primera instància fins a la creació de la mateixa comissió, en les juntes de seguretat que actualment integren els municipis de l'àrea metropolitana i que corresponen a la Regió Metropolitana de Barcelona, Regió Metropolitana Nord i Regió Metropolitana Sud.
- Definirem i concretarem l'àmbit, la composició i les funcions per impulsar la constitució de la Comissió Regional de Seguretat Metropolitana, tal com preveu la Llei 4/2003, de 7 d'abril, d'ordenació del sistema de seguretat pública de Catalunya, i la mateixa llei de l'AMB.
- Reforçarem els programes culturals d'abast metropolità més enllà de la Setmana de la Dansa Metropolitana.
- Acompanyarem els processos de transformació dels polígons d'activitat econòmica i sector industrial.
- Donarem suport per afavorir una metròpolis de creadores, referent en start-ups.
- Participarem en el desenvolupament de l'hidrogen verd, estratègic en el desenvolupament i la transformació de la indústria i la mobilitat.
- Aprofitarem la innovació i les oportunitats en l'àmbit de la recerca creant sinergies amb el pool universitari.
- Establirem els indicadors del salari mínim metropolità i avançarem en la seva implementació.
- Facilitarem la coordinació i cocreació de projectes d'alimentació sostenible amb els diversos agents implicats i la ciutadania.
- A partir del marc de l'alimentació sostenible, desenvoluparem polítiques que permetin incidir en les diferents baules del sistema alimentari:
  - Planejament urbanístic (protecció i impuls de sòls i activitats agrícoles) i planificació i gestió d'infraestructures (aigua, residus, etc.).
  - Producció alimentària sostenible, inclusiva i ecològica (activitats econòmiques innovadores i complementàries, contractes agraris, bancs de terres, incubació de nous productors i relleu generacional, etc.).
  - Distribució i comercialització alimentària sostenible (circuitos curts, restauració i gastronomia, mercats de pagès, comerç local, etc.).
  - Promoció de dietes saludables i sostenibles, accessibles per a tota la ciutadania i coordinades amb els ajuntaments (garantia alimentària, menjadors escolars i col·lectius, compra pública, etc.).
  - Acompanyament a la restauració i la gastronomia sostenibles, tant en els seus valors econòmics i ambientals com en els culturals.

2. Posarem tots els instruments al nostre abast per garantir un parc d'habitatge assequible i digne per a tothom

Les dades són demolidores: dificultat d'accés a l'habitatge per a un gran nombre de persones, increment desorbitat dels preus de lloguer, escàs parc d'habitatge públic (2%), habitatges buits de grans tenidors que incompleixen la funció social que els pertoca, i un esforç de renda destinada al lloguer que dobla la mitjana europea.

Davant d'aquesta realitat, cal fer front de manera decidida i valenta al problema de l'accés i el manteniment de l'habitatge a fi de garantir aquest dret per a tothom. Per això és imprescindible complir amb el criteri de solidaritat urbana en l'àmbit territorial de l'AMB (15% d'habitatge destinat a polítiques socials).

La política d'habitatge a l'AMB és una prioritat absoluta per al nostre espai polític, i cal desplegar tots els instruments al nostre abast per ampliar el parc públic de lloguer, mobilitzar els habitatges buits, lluitar contra l'especulació i garantir el dret a l'habitatge.

Propostes:

- Definirem les Directrius en política metropolitana d'habitatge 2022-2026. És fonamental tenir un full de ruta de les polítiques metropolitanes d'habitatge en el qual es defineixin els objectius, les mesures i els indicadors. Saber cap a on caminem i poder avaluar els resultats. Estimem que s'haurien d'haver mobilitzat, en les seves diferents modalitats, al voltant de 25.000 habitatges al final del període 2027 i en les diferents fases (programació, redacció, claus).
- Incrementarem la promoció d'habitatge públic de lloguer social i assequible. Contribuirem a incrementar l'oferta d'habitatge assequible al territori metropolità. Tendrem a generar habitatge adaptable, inclusiu, no jerarquitzat i amb perspectiva de gènere i amb innovació.
- Apostarem també per l'habitatge cooperatiu en cessió d'ús. Un model d'habitatge en què s'afavoreix la capacitat d'autoorganització de col·lectius arrelats al territori, amb projectes de convivència reals i amb criteris de construcció ecològica
- Construïrem habitatges amb serveis per a persones grans: concursos de cessió de drets de superfície en sòls dotacionals per desenvolupar aquest model d'habitatges per dignificar la vida de la nostra gent gran.
- Activarem mesures antiespeculatives que permetin aturar operacions de pisos i edificis sencers que passarien a mans de fons voltor per convertir-los en habitatge públic de lloguer.
- Crearem concertadament amb els ajuntaments una unitat de disciplina en habitatge per donar suport als ajuntaments en la tramitació de sancions per usos antisocials de la propietat com ara habitatges buits, assetjament immobiliari, infrahabitatge, incompliment del deure de conservació o, els grans tenidors, no fer l'oferta de lloguer obligatòria.
- Treballarem per aconseguir la cessió o regularització de les persones que viuen als habitatges de la SAREB i d'altres grans tenidors per ampliar el parc de lloguer assequible i social. Actualment la SAREB té a prop de 2.000 habitatges als municipis de l'AMB, sense comptar Barcelona, on en té uns 800 més.
- Regularem l'aplicació de la mesura del 30% de reserva per a HPO i d'altres mesures per ampliar el parc d'habitatges de protecció pública a tota l'AMB, en el marc de l'aprovació del Pla director urbanístic metropolità (PDUM) per contribuir a assolir el 15% de solidaritat urbana al 2042.
- Reforçarem la política de rehabilitació acompanyant-la de programes socials en els barris més vulnerables, en la línia de la llei de barris verds.

6.1.3. Una metròpolis compromesa davant dels reptes climàtics

En aquest àmbit estratègic de garantir béns, canviar hàbits, consolidar serveis i fer una transició justa, des de l'Àrea Metropolitana desplegarem mesures que desenvolupin la Declaració d'emergència climàtica de l'AMB i el Pla estratègic del cicle integral de l'aigua, que es concreta en:

Propostes:

1. Economia circular, recursos i reducció d'emissions

- Impulsarem una estratègia d'economia circular i potenciarem clústers d'empreses del sector de les energies renovables.
- Obligarem les empreses prestadores de serveis metropolitans a reduir les emissions durant l'execució dels seus serveis.
- Potenciarem l'adhesió de les grans empreses al Programa d'acords voluntaris per reduir les emissions de GEH.
- Impulsarem un nou model de consum de recursos i de gestió dels residus que prioritzi la prevenció (tendència al residu zero) i la millora dels sistemes de recollida i tractament de residus metropolitans, potenciant la individualització de la recollida.
- Impulsarem noves instal·lacions de tractaments de residus especialment destinades a la matèria orgànica, els bolquers i la roba, i millorarem també les existents. En aquest sentit, construirem un centre d'estabilització i adobs que generarà biogàs i una planta per tractar bolquers i roba.
- Reduirem les emissions de gasos amb efecte d'hivernacle per assolir la neutralitat de carboni del sistema metropolità de gestió de residus.
- Assolirem una recollida selectiva del 55% l'any 2025 i del 60% el 2030, tal com estableixen els objectius europeus de gestió de residus i recursos, apostant per sistemes de recollida individualitzada com el porta a porta o els contenidors intel·ligents.

2. Transició energètica

- Reduirem el consum amb la millora de l'eficiència energètica. Elaborarem els plans d'eficiència energètica a tots els municipis.
- Continuarem la implementació de sostres solars a tots els equipaments públics, que en l'actualitat suposa ja la instal·lació de 218 cobertes fotovoltaïques als municipis metropolitans, amb una inversió de 26 M€. El nou compromís comportarà doblar la generació d'energia fins als 47.290 kWp, amb una inversió de 38 M€ en 109 noves instal·lacions.
- Impulsarem la producció d'energia renovable (fotovoltaïques, eòlica i biogàs) i afavorirem que l'energia que sigui "excedent" es pugui emmagatzemar.
- Estudiarem ubicacions metropolitanes per a la instal·lació d'aerogeneradors.
- Ajustarem l'oferta i la demanda energètiques, permetent l'intercanvi d'energia entre comunitats de veïns i veïnes, equipaments públics

i indústria mitjançant la digitalització de la xarxa i la creació de comunitats energètiques.

- Introduïrem criteris energètics en els programes metropolitans de subvencions (habitatges, polígons industrials...) per reduir la pobresa energètica i facilitar l'accés just a l'energia.
- Continuarem incorporant municipis metropolitans a l'empresa pública metropolitana d'energia, Barcelona Energia.

3. Ús i gestió eficients dels recursos hídrics

- Garantirem el subministrament d'aigua potable de manera sostenible.
- Fomentarem l'ús de recursos hídrics alternatius (aigua regenerada, aigua subterrània...).
- Continuarem incentivant la reducció del consum d'aigua domèstic.
- Reservarem l'aigua potable per a les activitats que requereixin aigua de gran qualitat i farem servir la de menys qualitat per netejar, regar, etc.
- Acabarem les importants obres de sanejament iniciades aquest mandat: EDAR Montcada i col·lectors de Castelldefels, del Morrot i de Llevant.
- Identificarem les situacions de pobresa hídrica i treballarem per minimitzar els seus impactes en la població.
- Impulsarem un model de gestió pública per als municipis no gestionats per Aigües de Barcelona (ABEMCIA).
- Vetllarem per la transparència en la gestió del servei integral de l'aigua i dels balanços econòmics i actuarem per garantir que el servei de comptadors sigui just i equitatiu.

4. Adaptació al canvi climàtic

- Avançarem cap a ciutats metropolitanes més adaptades i més naturalitzades, amb espais frescos i amb una estratègia de rehabilitació dels edificis que integri criteris energètics.
- Elaborarem plans d'adaptació en tots els municipis.
- Ampliarem la xarxa de refugis climàtics.

5. Millora de la qualitat de l'aire i contaminació acústica

- Seguirem amb la millora del coneixement sobre la matèria i la implementació de les actuacions.

6. Desplegament del nou programa d'educació ambiental, "Compartim un futur" Explorarem i potenciarem noves metodologies didàctiques més vivencials i significatives, amb les persones participants com a actors principals, que generin més impacte i incorporant-hi alhora formats innovadors d'expressió i de comunicació.

6.1.4. Un territori que protegeix el seu patrimoni natural i històric

La pèrdua de biodiversitat s'ha accentuat greument aquestes últimes dècades, i l'emergència climàtica ha posat més en relleu, si encara no era prou evident, la necessitat de preservar els espais naturals enfront de l'es-

peculació i l'abús intensiu del nostre sòl. Ens calen instruments de planificació i gestió d'aquests àmbits i també necessitem posar en valor el seu ús comunitari, la seva identitat i altres valors patrimonials.

Volem un territori metropolità saludable, sostenible, respectuós i amable.

Propostes:

- Ens oposarem a l'ampliació de l'aeroport del Prat, per qüestions ambientals, econòmiques, de defensa del patrimoni i per un nou model de mobilitat.
- Incidirem en la limitació de creuers i en la transformació de les terminals amb energies no fòssils.
- Vetllarem per unes polítiques que garanteixin la biodiversitat, especialment en els àmbits metropolitans més amenaçats (Delta, parc agrari, corredors biològics, espais fluvials, desembocadura del Besòs, Collserola, Ordal i Garraf i serralada de Marina, platges, litoral i fons marí...).
- Donarem suport a l'ampliació de la ZEPA que forma l'espai de la Xarxa Natura 2000 del delta del Llobregat, fet compatible amb l'activitat del Parc Agrari aplicant les mesures adients.
- Impulsarem un únic ens de gestió i inversió pública en l'espai natural del Delta.
- Reclamarem a les administracions competents la protecció i la regeneració del litoral, hi intervindrem i vetllarem perquè es compleixi.
- Donarem continuïtat al Programa metropolità d'actuacions de gestió forestal.
- Vetllarem per la protecció urbanística dels sòls amb potencial agrari i garantirem l'equilibri entre els usos agraris i els altres usos del territori, aconseguint així que l'impacte de les infraestructures i del sòl urbà, industrial i logístic sigui el mínim possible en els espais d'alt valor agrari.
- Consolidarem els itineraris del patrimoni arqueològic, arquitectònic, natural i industrial metropolità.
- Impulsarem un turisme de qualitat i descentralitzat.

6.1.5. Aposta pel transport públic i per una mobilitat sostenible i saludable

Actualment estem vivint un canvi en el paradigma de mobilitat que se sustenta en quatre pilars estratègics: la mobilitat saludable, sostenible, eficient i equitativa. A l'Àrea Metropolitana aquest nou paradigma ha de donar resposta als reptes de la contaminació atmosfèrica, la mitigació del canvi climàtic i un nou model urbà, amb el benentès que per fer-ho realitat necessitem una veritable governança de la mobilitat a escala metropolitana.

Propostes:

1. Infraestructures de la mobilitat
  - Millorarem i potenciarem l'oferta de transport públic col·lectiu, ampliant i racionalitzant la xarxa cap al Llobregat, el Besòs i els Vallesos.

- Renovarem la flota, cap a l'emissió zero, amb la seva ambientalització i millora de l'eficiència energètica amb l'horitzó que sigui híbrid i elèctric en la seva integritat.
- Crearem els hubs metropolitans de transport públic que facilitin la intermodalitat i assegurin itineraris origen-destí.
- Ampliarem la xarxa d'aparcaments d'intercanvi modal, especialment en els nusos ferroviaris o hubs metropolitans.
- Impulsarem la infraestructura en superfície del transport públic col·lectiu, amb grans corredors de bus.
- Homogeneitzarem els criteris per a l'establiment de zones regulades d'aparcament en l'àmbit metropolità (àrees verdes, zones blaves, taronja, mercaderies).
- Ampliarem i millorarem la infraestructura ciclista amb nous corredors metropolitans.
- Exigirem les inversions necessàries de la infraestructura ferroviària a la Generalitat i al Govern de l'Estat, apostant pel túnel cap a Cerdanyola dels FGC.

2. Gestió i governança de la mobilitat

- Proposarem la creació d'un nou i únic òrgan gestor i planificador, amb visió estratègica de la mobilitat a escala metropolitana.
- Reclamarem una T-Mobilitat de manera integral, amb incorporació de tots els títols socials i la T-16 i un nou sistema de cobrament per quilometratge i recurrència per tal d'avançar en l'equitat i la justícia del servei i facilitar la fidelització, amb criteris de mobilitat com a servei (MAAS), integrant serveis de transports compartits.
- Ordenarem el transport de mercaderies a la metròpolis, especialment les noves plataformes de comerç en línia.
- Impulsarem plataformes logístiques que facilitin la distribució urbana de mercaderies d'última milla.
- Establirem un operador públic integral del transport metropolità, ja sigui públic col·lectiu o de modes de mobilitat compartida i sostenible. De TMB cap a Transports de la Metròpolis.
- Aplicarem mesures de restricció de vehicles privats a escala metropolitana, amb la implementació d'un peatge urbà en l'àmbit metropolità per tal de protegir la salut i millorar el transport públic, i amb l'acompanyament tècnic a la creació de les noves ZUAP de caràcter local.
- Acompanyarem tècnicament i en el seu impuls coordinat les ZBE locals, amb una temporalitat que permeti un tractament integral des de l'AMB i que no generi disfuncions en la seva aplicació.
- Garantirem l'accessibilitat a polígons industrials en modes col·lectius i sostenibles. Desplegarem els plans de desplaçament d'empresa.
- Garantirem l'accessibilitat en transport públic a zones de baixa densitat amb serveis a demanda.
- Disposarem d'un marc regulador estable per a les llicències VTC i la seva gestió per part de l'Institut Metropolità del Taxi.

- Modernitzarem de manera definitiva el servei del taxi: digitalització, noves tarifes...
  - Regularem en l'àmbit metropolità els serveis de transport compartit: carsharing, carpooling, ridesharing...
  - Establirem, en la nova contracta, un servei de bicicleta pública compatible en tot l'àmbit metropolità.
3. Finançament i tarifació
- Establirem un marc estable de finançament del transport públic en col·laboració amb la resta d'administracions públiques.
  - Completarem una veritable tarifació social que permeti incorporar nous col·lectius a la utilització del transport públic, revisant els criteris actuals econòmics i de vulnerabilitat.

6.2. Més enllà de l'AMB. Proposta programàtica d'En Comú Podem per als municipis del territori metropolità

6.2.1. Consideracions estratègiques

Les ciutats i pobles de la vegueria del Penedès i de la regió metropolitana de Barcelona, situades fora de l'àmbit de l'actual AMB, constituïm un sistema urbà i territorial potent, articulat i madur, format per 183 municipis —dels quals 72 integren la vegueria del Penedès—, on hi vivim més de dos milions de persones i on es concentra una gran activitat econòmica, especialment industrial, logística i de serveis, així com d'agricultura, amb milions de llocs de treball.

Amb aquest important sistema urbà, econòmic i social, constituïm una ròtula estratègica per al reequilibri de Catalunya perquè ens articulem alhora amb Barcelona i la seva àrea metropolitana propera i amb la resta del territori de Catalunya.

Però en aquest territori patim també problemes importants, que en aquests moments podem sintetitzar en:

- La manca d'una política d'habitatge suficient i la pressió demogràfica per l'expulsió de població de Barcelona i de l'àrea metropolitana a conseqüència de l'encariment de l'habitatge; la insuficiència d'habitatges assequibles a conseqüència de l'especulació immobiliària, turística i la gentrificació. Això està comportant també l'encariment i la manca d'habitatges assequibles, especialment de lloguer, a les nostres ciutats i pobles.
- La crisi de la indústria manufacturera per canvis de model de producció amb tancament de fàbriques i pèrdua de llocs de treball qualificats.
- Els desequilibris socials i de renda entre municipis propers, de manera que a les ciutats petites i mitjanes es concentren les persones treballadores i amb uns nivells de renda més baixos, així com persones en situació de vulnerabilitat, amb més demanda d'habitatge assequible, amb més requeriments de serveis sanitaris i assistencials, d'ajudes per a persones en situació de vulnerabilitat. Mentre que en determi-

nats municipis propers es concentren persones amb nivells de renda més alts i amb millors habitatges i serveis.

- L'existència de nuclis de població dispersa, corresponents a antigues urbanitzacions de segona residència reconvertides ara en primera residència, amb població envellida i mancades de serveis de proximitat.
- La manca o insuficiència d'infraestructures de transport públic de persones i de mercaderies, transversals, especialment les ferroviàries, atès que les existents tenen un caràcter manifestament radial centrat en Barcelona i la seva conurbació.
- La pressió sobre els nostres sòls agrícoles i forestals per raó de l'especulació urbanística o turística, l'abandonament de l'activitat agrària per manca de relleu generacional o inviabilitat de les explotacions. A això cal afegir-hi el mal estat de les masses forestals i dels espais fluvials i la pèrdua o mala gestió dels espais naturals protegits, dels rius i rieres, amb els riscos d'incendis i pèrdua de biodiversitat.

6.2.2. Què volem per als pobles i ciutats del territori metropolità més enllà de l'AMB

6.2.2.1. Una regió metropolitana equilibrada interiorment

Potenciant el nostre sistema de ciutats i pobles que s'articulin en àmbits territorials i de conurbació equilibrats interiorment, tant pel que fa als usos residencials com a les activitats econòmiques i als serveis a les persones.

6.2.2.2. Política d'habitatge assequible i de promoció pública

El Pla territorial sectorial de l'habitatge ha de prestar especial atenció i més recursos a la creació, transformació i rehabilitació del parc d'habitatges assequibles —especialment de lloguer— en les nostres ciutats i pobles, tant per promoció i gestió directa de l'Agència Catalana de l'Habitatge com per les empreses municipals, les cooperatives i altres formes de cooperació publicocomunitària, dotant de recursos extraordinaris per atendre aquestes necessitats, per ajudar a l'adquisició, rehabilitació i posada en el mercat de lloguer d'habitatges per part dels municipis (directament o per les empreses públiques d'habitatge).

6.2.2.3. Revisió i actualització del planejament territorial vigent i dels plans directores d'infraestructures, especialment el de transports

Hem d'impulsar:

- L'inici de l'orbital ferroviària des de Mataró fins a Granollers i la connexió amb les línies ferroviàries interiors. R2, R3 i l'estudi de Vilafranca-Vilanova i Martorell-Terrassa.
- L'aposta pel tramvia del Vallès.
- L'ampliació i la millora dels serveis ferroviaris transversals, especialment l'R8 i les línies ferroviàries del Vallès.
- La creació o adequació d'estacions intermodals (ferrocarril, metro, tramvia, busos) en punts estratègics com l'estació de Vilanova i la Geltrú, Vilafranca del Penedès, Martorell, Hospital General, Volpelleres, Centre Direccional Cerdanyola, Baricentro, Granollers, Mataró central.

- L'establiment d'un veritable sistema de transport públic urbà i interurbà perfectament interconnectat entre els municipis i els polígons d'activitat econòmica i integrant-lo de manera plena a l'ATM a efectes de finançament públic d'inversions i d'explotació.
- La integració tarifària amb l'àrea metropolitana aprofitant la implantació de la T-Mobilitat i l'extensió dels títols socials.
- L'abandonament definitiu del projecte de Quart Cinturó entre Terrassa-Sabadell i Granollers i la seva substitució per una veritable Ronda-Vallès que, a partir de la transformació i millora del sistema actual de carreteres, permeti millorar l'accés de mercaderies i els serveis de transport públic als diversos nuclis urbans i polígons d'activitat econòmica.
- El replantejament de l'avantprojecte d'adequació, reforma i conservació de l'autovia A-2 entre Igualada i Martorell, atès que la proposta de traçat comporta un gran impacte ambiental sobre els espais naturals i les seves trames urbanes.

6.2.2.4. Impuls a l'economia, sistemes i indústria sostenible

- Pla de reconversió industrial amb la potenciació i reconversió dels polígons industrials tradicionals per promoure la implantació d'activitats econòmiques d'innovació, tecnològiques, d'energies renovables i de terciari avançat, acompanyat de plans de formació continuada i reconversió laboral.
- Ens oposem a la instal·lació de macroprojectes especulatius venuts com a projectes de mercat verd (Casa Ametller a Gelida, projecte Vallcarca, projecte de l'aeròdrom de Ribes...).
- Aposta per un model d'implantació de les grans infraestructures energètiques i de renovables amb criteris d'equilibri i equitat territorial.
- Potenciació i ajuda a la creació de comunitats energètiques locals i supramunicipals, tant per a usos residencials com industrials i mixtos.
- Pla d'implantació de centres de generació d'energies renovables: solars i d'altres com la geotèrmica, la biomassa, l'eòlica als equipaments públics i privats, a les zones d'afectació de les infraestructures viàries i ferroviàries, als sectors industrials i d'activitat econòmica, i a les zones residencials.
- Protecció i millora dels espais agraris i del mosaic agroforestal, amb ajudes a les produccions de proximitat, a la regeneració de sòls, a la recuperació d'aqüífers contaminats, a l'explotació sostenible dels boscos, a la producció de biomassa. Ajudes a la permanència i renovació generacional de la població pagesa: formació i ajudes.
- Especial protecció i potenciació de les vinyes i del sector vinícola a la vegueria del Penedès.
- Potenciació i millora de la inversió en els espais oberts d'interès natural i els espais forestals i l'activitat agrícola: Palou i Gallecs, vall del Tenes, Les Cinc Sénies, Serralada Litoral, Garraf... establint consorcis participats per totes les administracions, representació del sector primari, i pels moviments socials i ciutadania.

6.2.3. Governança

Cal dotar-nos d'instruments de governança compartida entre els diversos nivells de govern, que permetin als nostres ajuntaments, i a altres institucions, participar en la planificació i gestió del territori i dels equipaments i serveis d'interès supramunicipal amb un cert grau d'iniciativa i autonomia, establint també un diàleg permanent i constructiu, entre iguals, amb Barcelona i l'Àrea metropolitana, així com amb el Govern de la Generalitat, a partir de la potenciació d'instruments ja existents com la Comissió d'Ordenació Territorial de la Regió Metropolitana i d'altres entitats com els consorcis i associacions en mobilitat i transports, infraestructures, gestió d'espais naturals, pactes industrials i de concertació econòmica i social, en el camí cap a la constitució d'unes futures vegueries fortament descentralitzades.

6.3. Sumar per guanyar cohesió territorial: micropobles

La desigualtat té una dimensió geogràfica i s'expressa sobre el territori. En aquest sentit, l'exclusió social i la vulnerabilitat no només es manifesten en determinats barris metropolitans, que ho fan, sinó que també afecten de manera especialment significativa les àrees rurals on, d'altra banda, l'estructura d'oportunitats per al desenvolupament local acostuma a ser més limitada.

En les àrees rurals, aquest fenomen acostuma a traduir-se en una problemàtica molt concreta de conseqüències molt complexes: el despoblament rural. Ja fa temps que moltes àrees rurals de Catalunya i micropobles han de fer front al despoblament. És ben conegut que el despoblament rural està directament vinculat als dèficits en l'estructura d'oportunitats de molts d'aquests territoris: menys productivitat, un mercat laboral més limitat, menys oportunitats formatives, dificultats en la mobilitat, dèficits en infraestructures i serveis, etc. No podem obviar, d'altra banda, que el despoblament té unes conseqüències enormes per a la gestió del territori, ja que és determinant per a grans objectius com poden ser la sobirania alimentària, la prevenció d'incendis, la preservació del patrimoni, la gestió del paisatge o la lluita contra l'emergència climàtica, entre d'altres. Cap d'aquests grans reptes podrà afrontar-se si no tenim un món rural poblat, viu i actiu.

En els darrers deu anys, la població de Catalunya ha augmentat en 250.000 habitants. Però hi ha 18 comarques i l'Aran, per tant, gairebé la meitat del territori, on la població ha disminuït: l'Alt Urgell, l'Alta Ribagorça, el Bages, el Baix Ebre, el Berguedà, la Cerdanya, la Conca de Barberà, les Garrigues, el Montsià, la Noguera, el Pallars Jussà, el Pallars Sobirà, el Priorat, la Ribera d'Ebre, el Ripollès, el Solsonès, la Terra Alta i l'Urgell. 336 municipis que ocupen el 35% del territori català però que representen l'1% de la tota la seva població.

Més recentment hem vist com el confinament provocat per la pandèmia de la COVID-19 ha originat un cert moviment demogràfic envers el món rural, i són nombrosos els petits municipis que han recuperat població. Se'ns presenta, així, una clara oportunitat per al repoblament rural que no

hauríem de desaprofitar. Tanmateix, si no garantim els serveis bàsics, si no facilitem el teletreball i si no generem les condicions per a la reactivació i la diversificació de l'economia en aquests territoris, aleshores difícilment podrem consolidar o intensificar aquesta tendència.

L'Estatut de Catalunya del 2006 ja incloïa una previsió que semblava respondre a aquesta realitat territorial i existent, fixant la distribució de les responsabilitats administratives en diverses matèries entre les diferents administracions locals i tenint en compte la seva capacitat de gestió i partint del principi de suficiència financera. Tot i el seu reconeixement, aquestes previsions no s'han vist desplegades pels diferents governs de la Generalitat en el transcurs d'aquestes gairebé dues dècades. Un fet que ha incrementat les desigualtats existents envers els micropobles i que s'han de redreçar amb urgència.

L'Agenda Rural aprovada el 2020 hauria d'esdevenir un element clau per planificar les polítiques d'equilibri i cohesió territorial del país. Per aquest motiu, el seu desplegament s'ha de fer amb urgència. La incorporació d'aquestes propostes en els seus plans d'acció, en els pressupostos de la Generalitat de Catalunya, la incorporació en les actuals lleis que afecten els micropobles, com poden ser la Llei de territori, la Llei de governs i finances locals o l'Estatut del municipi rural, han de ser una prioritat per garantir l'estabilitat econòmica i el desplegament de serveis i infraestructures necessari al territori. Per això:

- Donarem suport a la nostra llei d'equitat territorial per al desenvolupament sostenible de les àrees rurals, que desplega el concepte d'equitat territorial com un dret a ser garantit, fixa uns objectius d'equitat territorial per a les àrees rurals i estableix dos instruments per al desenvolupament de les àrees rurals: el Pla d'equitat territorial i el Fons de foment del programa d'intervenció integral per als territoris més vulnerables.

Com esmentàvem anteriorment, les principals problemàtiques que pateixen els micropobles són la despoblació de tots els seus municipis, el desequilibri territorial, la manca de serveis, tant públics com privats, fruit del desequilibri territorial existent i de la manca d'inversió privada, i la manca d'inversió en la mobilitat pública. Aquest fet provoca que tothom s'hagi de desplaçar en vehicles privats i afecta molt negativament la mobilitat de les persones grans. En un moment en què la piràmide d'edat està invertida, implementar polítiques de mobilitat sostenible que garanteixin a la gent gran tenir accés als serveis públics, sobretot als sanitaris, és imprescindible per aturar la despoblació d'aquesta part del territori. Ara és el moment adequat per abordar la reforma de la mobilitat rural, de manera planificada i racional proposant plans rurals de mobilitat sostenible (anàlegs als que ja s'estan implantant a escala urbana arreu d'Europa), seguint la línia del projecte pilot finançat per la Unió Europea i inspirant-se en pràctiques locals d'èxit en alguns països com Alemanya, portant-la també en la mesura del possible cap a les zero emissions, mitjançant una combinació de transport reticular en autobús (progressivament elèctrics) i afegint-hi capillaritat mitjançant minibusos elèctrics i vehicles elèctrics d'ús compartit i flexible (parcialment sota demanda), a banda de mobilitat (elèctrica) lleugera com bicicletes.

Així mateix, cal abordar les problemàtiques específiques sobre salut mental, la necessitat de mestres rurals, o de metges rurals de família, entre d'altres. Sense professionals que garanteixin la cobertura d'aquests serveis públics no serà possible avançar cap a una Catalunya equilibrada territorialment i cohesionada.

Per donar resposta a aquesta situació:

- Elaborarem propostes que generin una ocupació de qualitat i digna més enllà del territori metropolità, i impulsarem la connectivitat entre aquests municipis i les capitals de comarca mitjançant una mobilitat sostenible i pública.
- Elaborarem polítiques d'habitatge per recuperar habitatge en desús, així com per crear nou habitatge assequible. Garantir aquests serveis, així com els serveis sanitaris i educatius, serà el mecanisme que assegurarà el repoblament de la Catalunya buidada.

En matèria econòmica, cal simplificar i unificar l'Administració, a més de l'estratègia de cada micropoble, facilitar l'accés a la fibra òptica i flexibilitzar la llei de contractes del sector públic, ja que les estructures administratives dels micropobles són molt limitades. Aquestes són algunes de les alternatives que haurien de garantir el desenvolupament econòmic dels municipis amb una població inferior a 500 habitants.

En matèria fiscal, els micropobles necessiten un finançament millor per part de les administracions supramunicipals. L'impuls de mesures que afavoreixin les activitats primàries, així com la incorporació de clàusules específiques en la futura Llei de finançament local, haurien de garantir la suficiència econòmica dels municipis petits de Catalunya, així com les estructures administratives imprescindibles per donar servei a la ciutadania.

En l'àmbit urbanístic i d'ordenació territorial, també cal realitzar modificacions i adaptar aquesta realitat territorial a la normativa vigent. El desenvolupament de l'article 9.3 del text refós de la Llei d'urbanisme, en el sentit que el planejament urbanístic ha de preservar la identitat dels municipis, de manera que s'impedeixi alterar el planejament dels micropobles sense el seu consentiment, entre d'altres, són mesures que s'han d'actualitzar.

Els micropobles porten molts anys sense tenir espais de representació institucional en òrgans supralocals, la competència dels quals és rellevant per a la preservació i el desenvolupament d'aquests municipis, com ara els consells socials de les universitats, el de governs locals (que comporta la participació a la Comissió Permanent), el de Treball, Econòmic i Social de Catalunya, el Servei d'Ocupació de Catalunya, l'Agència Catalana de l'Aigua, els instituts per al desenvolupament de l'Alt Pirineu i l'Aran i de les comarques de l'Ebre, l'Agència de Residus de Catalunya, l'Observatori del Paisatge, l'Agència de l'Habitatge de Catalunya, l'Institut Català de l'Energia, el Centre de la Propietat Forestal i el Consell de la Mobilitat. La incorporació de l'Associació de Micropobles o de representants d'aquests municipis, així com la creació dels consells territorials de joventut de l'àmbit dels micropobles, són elements imprescindibles per garantir que les polítiques públiques es desenvolupen de manera equitativa per tot el territori i pels diferents pobles i ciutats de Catalunya.

Per acabar, un altre element important és la implementació de mesures organitzatives i de procediment adaptades a la seva realitat. La simplificació de la constitució i el funcionament de les comunitats de municipis, una figura de col·laboració entre municipis molt senzilla que cal potenciar, i la reforma dels consells comarcals, convertint aquests en espais de mancomunació de serveis i de cooperació i assistència als municipis, podrien ser mesures molt profitoses per als micropobles.

En resum, per avançar cap a un territori cohesionat i dotar els micropobles de l'estructura necessària per donar resposta a les necessitats de les seves veïnes i veïns, és necessari impulsar polítiques econòmiques adaptades a la seva realitat, implementar serveis d'atenció a la ciutadania i de mobilitat sostenible, millorar el seu sistema de finançament, realitzar modificacions en l'àmbit urbanístic i d'ordenació territorial, guanyar en participació i representació institucional, i millorar les mesures organitzatives i de procediment, les quals han d'estar adaptades a la seva realitat.

6.4. Agenda 2030 i Agenda Urbana. Un mateix camí per assolir un objectiu comú

6.4.1. Transformar el nostre món: l'Agenda 2030 per al desenvolupament sostenible

El 25 de setembre de 2015, els 193 estats membres de les Nacions Unides van aprovar per unanimitat la resolució "Transformar el nostre món: l'Agenda 2030 per al desenvolupament sostenible", a través de la qual es van establir els objectius de desenvolupament sostenible.

Els 17 objectius de desenvolupament sostenible i les 169 fites que se'n deriven representen la columna vertebral de l'Agenda 2030, que ofereix un full de ruta al servei dels estats, així com dels governs locals i regionals, per avançar cap a un desenvolupament sostenible i que tingui en compte la seva triple dimensió: social, econòmica i mediambiental.

Els 17 ODS són els següents:

- Objectiu 1: Posar fi a la pobresa en totes les seves formes i arreu del món.
- Objectiu 2: Posar fi a la fam, assolir la seguretat alimentària i la millora de la nutrició i promoure l'agricultura sostenible.
- Objectiu 3: Garantir una vida sana i promoure el benestar de tothom a totes les edats.
- Objectiu 4: Garantir una educació inclusiva i equitativa de qualitat i promoure oportunitats d'aprenentatge permanent per a tothom.
- Objectiu 5: Assolir la igualtat de gènere i donar poder a totes les dones i nenes.
- Objectiu 6: Garantir la disponibilitat i la gestió sostenible de l'aigua i el sanejament per a tothom.
- Objectiu 7: Garantir l'accés a una energia assequible, fiable, sostenible i moderna per a tothom.
- Objectiu 8: Promoure el creixement econòmic sostingut, inclusiu i sostenible, l'ocupació plena i productiva i el treball decent per a tothom.

- Objectiu 9: Construir infraestructures resilients, promoure la industrialització inclusiva i sostenible i fomentar la innovació.
- Objectiu 10: Reduir la desigualtat dins els països i entre els països.
- Objectiu 11: Aconseguir que les ciutats i els assentaments humans siguin inclusius, segurs, resilients i sostenibles.
- Objectiu 12: Garantir modalitats de consum i producció sostenibles.
- Objectiu 13: Adoptar mesures urgents per combatre el canvi climàtic i els seus efectes.
- Objectiu 14: Conservar i utilitzar de manera sostenible els oceans, els mars i els recursos marins per al desenvolupament sostenible.
- Objectiu 15: Protegir, restablir i promoure l'ús sostenible dels ecosistemes terrestres, gestionar de manera sostenible els boscos, lluitar contra la desertificació, aturar i invertir la degradació de les terres i aturar la pèrdua de biodiversitat.
- Objectiu 16: Promoure societats pacífiques i inclusives per al desenvolupament sostenible, facilitar l'accés a la justícia per a tothom i construir a tots els nivells institucions eficaces i inclusives que rendixin comptes.
- Objectiu 17: Enfortir els mitjans d'implementació i revitalitzar l'Aliança Mundial per al Desenvolupament Sostenible.

D'acord amb l'Agenda, defensarem un nou model que ens diu que hem de resoldre l'emergència climàtica amb un model econòmic que sigui més distributiu i generi cohesió social, un nou model que garanteixi la generació de riquesa i el creixement, però que alhora ens obligui a treballar de manera diferent, a buscar noves solucions i, en definitiva, que ens obligui a innovar.

A mig camí de la seva vigència, l'Agenda 2030 s'implementa avui en un món molt diferent del que hi havia quan es va aprovar, fa set anys. Els esdeveniments dels darrers temps han posat contra les cordes el nou paradigma de desenvolupament sostenible en les diferents dimensions: social, econòmica i mediambiental.

I han posat de manifest que ens enfrontem a un canvi d'època i a un model econòmic exhaust, que requereixen una transformació urgent si volem sobreviure. Hem d'actuar avui pensant en les generacions futures, perquè no hi ha planeta B.

La pandèmia mundial per la COVID-19 ha fet que el món sencer tremolés, posant en perill la nostra salut, posant a prova les economies i els nostres mitjans de vida, i aguditzant la pobresa i les desigualtats arreu. Al mateix temps, s'ha evidenciat que treballar juntes ha fet possible superar-ho.

Els efectes del canvi climàtic —inundacions, incendis, calor extrema— cada cop són més habituals, impredecibles i extrems, i això fa que sigui inqüestionable la situació d'emergència climàtica en què ens trobem i que hem d'abordar de manera urgent.

Els conflictes armats existents s'incrementen i continuen causant estralls, arribant fins i tot a Europa amb la invasió russa a Ucraïna.

Els grups municipals d'En Comú Podem expressem la voluntat de comprometre'ns amb la consecució dels objectius de desenvolupament sostenible (ODS) a través de l'alineament de les polítiques municipals i de la concertació amb els agents locals i la ciutadania per aconseguir un model de ciutat sostenible, innovadora, oberta i integradora, que faciliti i estimuli la transformació i el desenvolupament econòmic sostenible mitjançant actuacions concretes.

Per tal d'expressar el nostre compromís amb l'Agenda 2030, els grups municipals:

- Iniciarem un procés inclusiu i participatiu i de sensibilització dels ODS i hi implicarem els diferents actors socials, polítics i econòmics locals interessats per a l'assoliment d'objectius i metes.
- Fixarem l'agenda local dels ODS: traslladarem els ODS a una agenda local ambiciosa (Agenda Urbana) però realista que s'adapti al context local de desenvolupament.
- Alinearem la planificació de l'ajuntament amb l'Agenda 2030 i localitzarem els ODS en la nostra estratègia de govern, pressupostos, plans i programes.
- Crearem la Comissió per a l'impuls i l'assoliment de l'Agenda 2030. La missió d'aquesta comissió serà la d'alinejar les polítiques municipals amb els ODS, mesurar i analitzar l'evolució de la ciutat respecte als ODS i promoure la col·laboració interdepartamental a fi d'aconseguir-los.

6.4.2. L'Agenda Urbana

L'Agenda Urbana, al seu torn, té la finalitat d'aterrar a escala local els objectius de desenvolupament sostenible que recull l'Agenda 2030, aprovada per les Nacions Unides al 2015. D'aquests objectius destaca l'ODS 11, centrat a aconseguir que les ciutats i els assentaments humans siguin inclusius, segurs, resilents i sostenibles. Així, l'Agenda Urbana és el motor d'acceleració i una política palanca de l'Agenda 2030, que actua com a marc global de referència.

L'Agenda Urbana és un pla estratègic que dirigeix el debat i la reflexió pública sobre els problemes i les oportunitats del nostre municipi. Genera pensament i coneixement públic, porta el debat a la comunitat i ens interpel·la a tots i totes perquè ens impliquem en la tasca de pensar i construir ciutat, i no només als càrrecs electes. Però alhora és una manera de consensuar el futur i una orientació cap a una visió global i intersectorial. L'Agenda Urbana que promouem serà un procés obert, una manera d'implicar la ciutadania, en la definició de la ciutat; no serà un document estàtic i rígid sinó un procés circular i cíclic.

El contingut de la Nova Agenda Urbana es divideix en diferents dimensions de sostenibilitat. Treballarem sobre la sostenibilitat social, econòmica i ambiental i elaborem una diagnosi de poble o ciutat que donarà peu al marc estratègic, el Pla d'acció i els futurs projectes estratègics.

- Impulsarem el procés d'elaboració participada de l'Agenda Urbana del nostre poble o ciutat amb l'horitzó del 2030 i tenint en compte els ODS de l'Agenda 2030 de les Nacions Unides, i alineada amb l'Agenda Urbana Espanyola i l'Agenda dels pobles i ciutats de Catalunya 2050.
- Crearem l'Oficina Estratègica Agenda Urbana 2030 per dirigir el procés d'elaboració estratègica i el pla d'acció.

**Sumem
per transformar**

Programa marc de les municipals

2023

**En Comú
Podem**